

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za socialno delo*

STRATEGIJE PREŽIVETJA LJUDI V STISKI

DIPLOMSKA NALOGA

AVTORICA: Anja Kramar

MENTORICA: doc. dr. Liljana Rihter

Ljubljana, januar 2016

Podatki o diplomski nalogi

Ime in priimek: Anja Kramar

Naslov diplomske naloge: STRATEGIJE PREŽIVETJA LJUDI V STISKI

Kraj: Ljubljana

Leto: 2016

Število strani: 205

Število tabel: 5

Število slik: 3

Število prilog: 6

Ključne besede: revščina, stiska, neenakosti, socialna izključenost, ljudje v stiski

Diplomsko delo govori o revnih ljudeh, ljudeh, ki so v finančni oz. materialni stiski, in o njihovih načinih preživetja. Poleg teoretičnega dela, ki obravnava revščino, njene posledice, začetke in rešitve za prihodnost, vsebuje tudi empirični del. Teme raziskovanja so demografski podatki oz. kratka predstavitev osebe, življenjske okoliščine, zaposlitev/upokojitev/brezposelnost, ocena okoliščin in viri pomoči. Populacija, zajeta v raziskavi, so ljudje s podeželja v Prekmurju, ki so v materialni oziroma finančni stiski. Pri tem sem zajela priložnostni vzorec osmih ljudi, tj. pet žensk in tri moške in naredila šest intervjujev. Obdelava podatkov je potekala na kvalitativen način. Osebe, ki sem jih intervjuvala, živijo v slabih in skromnih bivanjskih razmerah. Želijo si urediti in izboljšati bivanjske prostore, a za to nimajo denarja. Ob tem čutijo prikrajšanost in nezadovoljstvo. Njihov zaposlitveni status je slab: štirje intervjuvanci so upokojeni z nizkimi dohodki, štirje pa nezaposleni – dolgotrajni prejemniki denarne socialne pomoči. Odnosi z bližnjimi niso tesni in izpolnjujoči. Štirje od intervjuvancev živijo sami in imajo s sorodniki redke stike. Materialni položaj intervjuvancev je slab. Imajo otežen dostop do zdravstvenih storitev, kar jim posredno slabša njihov zdravstveni položaj, njihova stiska in pomanjkanje pa vplivata tudi na njihovo psihično stanje oz. zdravje.

Najpomembnejše ugotovitve pa so povezane s strategijami in načini preživetja, in sicer si ljudje pomagajo s pridelavo sadja in zelenjave, z ogrevanjem z lesom, s finančno in fizično pomočjo otrok (izposojanje denarja, nakup hrane, plačilo položnic ipd.), nabiranjem in prodajo gob, s plačano pomočjo pri kmečkih dejavnostih, z denarnimi nagradami ter koriščenjem nezgodnega življenjskega zavarovanja.

SURVIVAL STRATEGIES OF PEOPLE IN DISTRESS

Key words: poverty, distress, inequality, social exclusion, people in need

The paper focuses on poor people, individuals who are in financial or material distress, and on their methods of survival. In addition to the theoretical part, the examination of poverty, its consequences, its beginnings and solutions for the future, the paper also contains an empirical part. The research themes are demographical data or rather a short presentation of the individuals, the conditions they live in, employment/retirement/unemployment status, the assessment of the conditions and sources of assistance. The population, included in the survey, consists of people from the rural area of the Prekmurje region, who are in material or financial distress. Here, I included a accidental sample of eight persons, i.e. five women and three men and conducted six interviews. The processing of data was carried out in a qualitative manner. The respondents live in poor and modest living conditions. They want to put in order and improve their living spaces, but do not have the means to do so. They feel disadvantaged and dissatisfied. Their employment status is poor: four respondents are retired with low income; four are unemployed and are long-time receivers of economic assistance from social services. The relationships with the closest ones are not tight and fulfilling. Four respondents live alone and rarely have contacts with relatives. The economic situation of the respondents is poor. They have difficulty in accessing healthcare services, which consequently deteriorates their health state, and their distress and lack of means affect their mental or physical health.

The most important considerations relate to strategies and manners of survival – people help each other by growing fruit and vegetables, warming up with wood, by giving financial and physical assistance to children (lending money, buying food, paying the bills, etc.),

picking and selling mushrooms, with paid help in farming activities, with monetary prizes and benefiting from accident insurance policies.

Predgovor

Diplomsko delo govori o revnih ljudeh, ljudeh, ki so v finančni oz. materialni stiski, in o njihovih načinih preživetja. Poleg teoretičnega dela, ki obravnava revščino, njene posledice, začetke in rešitve za prihodnost, vsebuje moja naloga tudi empirični del. V njem sem s pomočjo intervjujev zbrala mnenja in ugotovila, kdo so skupine ljudi, ki so revni, s koliko sredstvi preživijo, kaj je njihov vir dohodka in kako si pri preživetju še pomagajo. Intervjuvala sem ljudi iz svoje bližnje okolice, s podeželja. Pri tem nisem bila osredotočena na druge kriterije, razen na to, da so v stiski. Zajela sem brezposelne in upokojene. To temo sem izbrala, ker smo v času gospodarsko-finančne krize in revščina še posebej prizadene ljudi z margine, s podeželja – še najbolj prebivalce Pomurja, od koder prihajam tudi sama. Raziskovala sem tudi vire moči ljudi, ki so v stiski, da bi lahko mogoče tudi sami ugotovili, kako lahko izboljšajo situacijo. Vsi bi radi, da bi bila Slovenija gospodarsko uspešna in hkrati solidarna do tistih, ki v tej tekmi niso uspešni. To pa je v praksi žal velikokrat težje doseči kot v teoriji.

Za nastanek mojega diplomskega dela bi se rada zahvalila mentorici dr. Liljani Rihter za njeno vodenje in napotke. Zahvala gre tudi organizaciji Anina zvezdica Prekmurje, ki mi je omogočila izvedbo dveh intervjujev in pa moji družini ter fantu za vso podporo.

Kazalo vsebine

Podatki o diplomski nalogi	2
Predgovor	5
Kazalo slik	8
Kazalo tabel	8
1 Teoretski uvod	9
1.1 Poimovanje revščine	11
1.2 Revščina v EU	14
1.3. Revščina v Sloveniji	16
1.4 Zaposleni revni	24
1.5 Stari revni ljudje	27
1.6 Posledice revščine	28
1.7 Možne rešitve oz. predlogi pri odpravljanju revščine	30
1.8 Rešitve Evropske unije	38
1.9 Strategije preživetja	39
2 Problem	41
3 Metodologija	43
3.1 Vrsta raziskave, model raziskave in spremenljivke	43
3.2 Spremenljivke oz. teme raziskovanja:	43
3.3 Merski instrumenti in viri podatkov	43
3.4 Populacija in vzorčenje	43
3.5. Zbiranje podatkov	44
3.6 Obdelava in analiza podatkov	44
5 Razprava	46
6 Sklepi	53
7 Predlogi	58
8 Literatura	58
8.1 Internetni viri	59
9 Priloge	62
9.1. Vprašalnik	62

<u>9.2 Intervjuji</u>	64
<u>9.3. Obdelava gradiva</u>	78
<u>9.4 Odprto kodiranje – določitev podkategorij, kategorij v vsakem intervjuju posebej</u>	139
<u>9.5 Osno kodiranje</u>	185
<u>10. Povzetek</u>	204

Kazalo slik

Slika 1. 1: Osebe z visokim tveganjem socialne izključenosti 1	17
Slika 1.2: Osebe z visokim tveganjem socialne izključenosti 2	17
Slika 1.3: Razpoložljiva sredstva gospodinjstev in kazalniki revščine in socialne izključenosti	20

Kazalo tabel

Tabela 1.1: Osnovni kazalniki revščine in socialne izključenosti, Slovenija. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.....	16
Tabela 1.2: Osebe z najnižjimi stopnjami tveganja revščine 1, Slovenija. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.....	16
Tabela 1.3: Osebe z najvišjimi stopnjami tveganja, Slovenija. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.....	17
Tabela 1.4: Izdatki za transfere posameznicam/posameznikom in gospodinjstvom pred začetkom veljavnosti sprememb slovenske zakonodaje. Vir: MDDSZ v Nacionalno socialno poročilo 2013/2014.....	19
Tabela 1.5: Napoved zaposlenosti in brezposelnosti. Vir: SURS, 2014–2015 napoved UMAR v Nacionalno poročilo 2013/2014: 5-6 in SURS – Delo in brezposelnost - Stopnja registrirane brezposelnosti avgust 2015 – Prikaži novico.....	22
Slika 1.6: Stopnja registrirane brezposelnosti, pregled po regijah, Slovenija. Vir: SURS - Delo in brezposelnost - Pregled - Stopnja registrirane brezposelnosti avgust 2015 - Prikaži novico.....	23

1 Teoretski uvod

Revščina, socialne in materialne ogroženosti so pojavi, ki že od nekdaj spremljajo človeka. Kljub trajnosti pa ti pojavi nastopajo v različnih oblikah in obsegu. Spreminja se pomen razkošja in udobja. Starejše generacije so v svojem življenju že spoznale relativnost blagostanja: vojne in vse, kar le-te prinesejo s sabo. Tako so se naučile živeti v pomanjkanju in varčevanju. Nam, mlajšim generacijam, pa je to tuje, težje, saj se z relativnostjo blagostanja šele seznanjamo (Novak 1994: 1).

V preteklosti, v predmodernej dobi so bili revni predmet karitativne dejavnosti različnih premožnih slojev. Revščino so takrat še dojemali kot individualno odgovornost vsakega posameznika, ki se z njo sooča. S pojavom sodobne države pa je revščina postala predmet državne skrbi in družbene odgovornosti, v smislu, da je blažila negativne posledice ekonomije. Tako se je že pred sto leti začel proces reševanja socialnih problemov v obliki modela države blaginje. Gospodarstvo je tisto, ki določa, kako bogati in kako revni so lahko ljudje v določeni družbi. Pove pa veliko tudi o tem, koliko so ljudje sami odgovorni za svojo situacijo, stisko in v kolikšni meri so upravičeni do družbene pomoči. Kljub dandanes dobremu sistemu družbene pomoči ljudem v stiski pa je treba vedeti, kolikšen delež prebivalstva živi v stiski in kakšne so njihove socialne značilnosti. Ne le zaradi statističnih podatkov, ampak predvsem zato, da bi si lahko približno predstavljali njihove nezmožnosti, stiske in čim bolj ustrezno socialno ukrepali (Novak 1994: 2–3).

Socialna varnost je širše zasnovan model državnih ukrepov na različnih področjih in vključuje zdravstvene, delovnopravne, stanovanjske, izobraževalne in ostale vidike ter je nadrejeni pojem socialnemu varstvu, ki je definirano z vrstami storitev in denarnih dajatev skupinam in posameznikom, ki nimajo zadostnih sredstev za preživljanje. Socialno politiko v ožjem smislu pa opredeljujejo ukrepi za zagotavljanje socialne varnosti posameznika. Socialno varnost določajo strokovna načela, pravila in dejavnosti, ki posamezniku omogočajo, da se vključi in ostane vključen v družbeno okolje in v njem aktivno deluje. Pri tem država zagotavlja materialne in socialne pravice, posameznik pa prispeva v obliki davkov in drugih obveznih dajatev. V Republiki Sloveniji smo sprejeli definicijo socialne varnosti kot pravico posameznika, da je zavarovan za naslednja tveganja: za primer bolezni, nezaposlenosti, starosti, poškodbe pri delu, invalidnosti, materinstva, preživljanja otrok ter dajatve

družinskim članom po smrti osebe, ki preživlja družino in pravice, ki so v Sloveniji urejene z Zakonom o socialnem varstvu. Država je po določbah Ustave Republike Slovenije dolžna urediti obvezno zdravstveno, pokojninsko, invalidsko in drugo socialno zavarovanje in skrbeti za njihovo delovanje. Hkrati pa je dolžna varovati družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter za to ustvarjati potrebne razmere (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: delovna področja – sociala).

Dragoš (1997: 125) govori o spremembah v Sloveniji, ki se v času po osamosvojitvi dogajajo na štirih ravneh, in sicer na nacionalni, politični, ekonomski in socialni ravni. Pri prvi vrsti tranzicije gre za nastanek nacionalne države, druga vrsta tranzicije je sprememba političnega sistema v smeri parlamentarne demokracije, tretja je spreminjanje ekonomskega sistema (zlasti privatizacija in tržne zakonitosti), s socialno tranzicijo pa označuje družbeno razslojevanje. Glavni učinek družbenega razslojevanja so tiste spremembe življenjskih razmer, ki jih eni doživljajo in občutijo kot poslabšanje, prikrajšanje, odvzem, deprivacijo, drugi pa kot vse boljši dostop do dobrin. Bogatenje enih in obubožanje drugih sta res sočasna pojava, kar pa še ne pomeni, da bogatenje enih pomeni revščino drugih.

V obdobju pred drugo svetovno vojno je bila revščina izrazit pojav večine prebivalstva. Za nastanek revščine ni bila kriva razredna delitev, temveč politična moč strankarskih akterjev, pogajalska moč sindikalnih akterjev in socialnopolitična funkcija države. Nastanka revščine, zlasti še pred drugo svetovno vojno, ni mogoče pojasniti brez klasičnega konflikta med delom in kapitalom, a se je tudi ne da reducirati zgolj na ta konflikt. Ta konfliktnost je bila obravnavana ozko, omejena na delavske »štrajke« in prekinitve dela, ki so jih izvajali delodajalci (*lock-outs*). Spore bi morali reševati širše, upoštevati bi morali cel kontekst, ki zajema vedenja in stališča lastnikov organizacij in poslovodij ter na drugi strani delavcev in njihovih organizacij (Dragoš 1997: 126).

94 % svetovnih prihodkov pripada 40 % prebivalstva, medtem ko mora ostalih 60 % živeti od zgolj 6 % svetovnih prihodkov. Polovica človeštva živi z dvema dolarjema na dan ali manj. To kaže na svetovne neenakosti, na to, kako sta bogastvo in revščina neenakomerno porazdeljena. Najhujše posledice revščine občutijo v podsaharski Afriki, južni Aziji in Južni Ameriki. Število posameznikov, ki živijo pod pragom revščine, je v zadnjih letih naraslo. Približno 47 milijonov ljudi ni zdravstveno zavarovanih in ima težave z dostopom do osnovne zdravstvene nege. Proti koncu hladne vojne je veliko ljudi/držav upalo na »dividende miru«, toda 11. septembra 2001 je ameriška vlada razpoložljiva sredstva usmerila v vojaško delovanje in varnostne ukrepe v škodo revnih. Ti problemi niso ostali neopaženi, saj se je na začetku novega tisočletja ves svet mobiliziral, da bi zanje našel odgovore. Leta 2000 so se svetovni voditelji v okviru Združenih narodov med ostalimi cilji zavezali tudi k temu, da do leta 2015 razpolovijo revščino. Žal se je to obdobje že izteklo, cilji pa niso izpolnjeni in verjetno nikoli ne bodo. Pri tem imajo veliko vlogo tudi prosti trgi, ki niso zasnovani za reševanje družbenih problemov. Njihovo delovanje učinkuje prav nasprotno: revščino, kriminal, onesnaževanje ipd. samo še stopnjuje (Yunus 2009: 20–21).

Giraud (2006: 218–220) govori o neenakostih v bogatih in revnih državah. Trdi, da ustvarjanje konkurenčnih delovnih mest v bogatih državah ne bo pokrilo izgube izpostavljenih mest, saj sta to procesa, ki tečeta hkrati. Nova delovna mesta se odpirajo tako hitro, kakor se stara zapirajo. Posledica tega je brezposelnost, razlike med dohodki oz. zniževanje najbolj nizkih dohodkov, povprečno bogastvo teritorijev pa se bo še naprej povečevalo zaradi njihove gospodarske rasti. Po njegovem je vse odvisno od razlik v hitrosti nasprotujočih si procesov. O neenakostih v revnih državah pa pravi, da so se kapitalisti iz njih in kapitalisti iz bogatih držav naselili v revne države, da lahko izvažajo na velike trge. Le-ti porabnike iščejo na svojem teritoriju in zvišujejo dohodke svojim zaposlenim. Kljub temu pa na teh teritorijih postopoma nastaja srednji razred, saj je njihova gospodarska rast tako intenzivna, da povpraševanje s težavo lovi ponudbo. Dohodki izvoznega sektorja tako presegajo porabo kmečkih množic.

1.1 Pojmovanje revščine

Revščina se nanaša na nezaželeno stanje, ki izhaja iz nizkih prihodkov oz. nezadostnih razpoložljivih virov. Je posebna oblika socialne izključenosti, ni pa nujno, da socialna

izključenost vodi v revščino. V vladnem programu boja proti revščini in socialni izključenosti je sprejeta naslednja definicija revščine: »Revne so osebe, družine in skupine oseb, katerih sredstva (materialna, kulturna in socialna) so tako omejena, da jim onemogočajo minimalno sprejemljivo življenje v državi, v kateri živijo« (Program boja proti revščini in socialni izključenosti 2000: 15).

Rus povzema Townsenda (1986 v Rus 1990: 1419), ki govori o treh kriterijih, ki določajo revščino:

- višina finančnih sredstev, ki ne zagotavlja normalne fizične reprodukcije posameznika,
- nezmožnost zadovoljitve osnovnih človekovih potreb, med katere poleg fizičnih potreb uvrščamo tudi potrebe po izobraževanju, po zdravstvenih storitvah in po komunikacijah,
- relativno deprivacijo, ki vključuje prva dva kriterija, poleg tega pa kot kriterij revščine postavlja tudi nezmožnost polnovredne vključenosti v družbeno dogajanje.

Kadar obravnavamo revščino, običajno razlikujemo med absolutno in relativno revščino. Absolutna vsebuje prvi Townsendov (1986 v Rus 1990) kriterij, relativna pa tretjega. Relativna revščina zajema bistveno večji krog ljudi kot absolutna in tudi večina družboslovcev se ukvarja z njo, saj le-ta pomeni, da je posameznik izključen iz običajnih življenjskih obrazcev, običajev in aktivnosti. Revščina mu preprečuje normalno vključevanje v družbeno dogajanje. S pojmom relativne revščine je seveda relativizirana tudi sama socialna politika, saj je omejevanje oz. odpravljanje revščine v vsaki družbi in v vsakem razvojnem obdobju njena specifična naloga. Družboslovci govorijo o stari in novi revščini in skušajo v vsaki družbi odkriti njene specifične lastnosti. Zamisli socialistov in še posebej marksistov, ki so menili, da se da z odpravo privatne lastnine in z intenzivno industrializacijo enkrat za vselej odpraviti strukturne vzroke revščine, torej ne moremo oceniti drugače kot naivne. To pa seveda ne velja za njihovo eksplanatorno teorijo, ki pravi, da je treba vzroke za revščino iskati predvsem v družbeni strukturi ne pa v individualnih lastnostih posameznikov (Towsend 1986 v Rus 1990).

Towsend revščino opredeljuje na tak način: »Posameznike, družine in skupine določene populacije lahko imenujemo revne takrat, ko jim primanjkuje sredstev, da bi imeli različne vrste prehrane, da bi sodelovali pri raznih aktivnostih ter imeli življenjske pogoje in zabavo, ki so običajni, ali pa jih družba, ki ji pripadajo, vsaj na široko spodbuja in odobrava. Njihova sredstva so tako daleč pod tistimi, ki jih imajo povprečni posamezniki ali družine, da so dejansko izključeni iz običajnih življenjskih vzorcev, navad in aktivnosti« (Towsend 1986 v Haralambos, Holborn 1999: 138).

Ko govorimo o socialni politiki, pa je zelo pomembno razlikovanje med začasno in trajno revščino in med uradno ter dejansko osiromašenimi prebivalci. Murray (1987 v Rus 1990: 1422) meni, da je velik del tistih, ki so registrirani kot revni, le začasno prestopilo prag revščine. Takšnih začasno siromašnih je po njegovem mnenju vedno več, saj je značilno za mlade družine, da se eden od staršev, ali pa oba, še vedno izobražuje in je zaradi tega zaposlen honorarno ali priložnostno. Drugače je s tistimi, ki trajno živijo pod pragom tveganja revščine; v večini teh primerov gre za akumulacijo več negativnih okoliščin: za nizko izobrazbo, za neurejene družinske razmere in za ljudi z ovirami. Trajno osiromašeni potrebujejo povsem druge socialne programe pomoči kot začasno osiromašeni. Poleg tega moramo upoštevati, da uradno ali formalno siromaštvo ne pomeni nujno tudi dejanskega siromaštva. Veliko družin z nizkimi dohodki, ki živijo v manjših mestih in imajo svoje hiše, lahko zadovoljuje vse svoje potrebe, ker je življenje v manjših mestih cenejše in ker je prevoz na delo krajši. Enako velja za upokoјence: če le-ti živijo v manjših naseljih, če ne skrbijo več za svoje otroke, če imajo izplačano lastno hišo, potem lahko dostojno živijo tudi s sredstvi, ki so manjša od uradno določenega praga revščine.

Ljudje so različno revni oz. svojo stisko in materialno prikrajšanost različno dojemajo. Za revščino kot kompleksen, sociološko analiziran pojav ni dovolj le objektivno merljivo ne-blagostanje (npr. dohodek), temveč mora posameznik omejen dostop do resursov od običajnega tudi dojeti in se zaradi tega tudi počutiti izključenega iz aktivnosti, običajno pomembnih za okolje, v katerem živi (Novak 1993: 93).

Indikatorji, ki jih imajo raziskovalci revščine v konkretni raziskavi, pa so tisti, ki določajo razmeram prilagojeno uporabo enega ali kombinacijo razpoložljivih konceptualnih pristopov (Novak 1993: 94).

1.2 Revščina v EU

Glede na statistične podatke, pridobljene iz Eurostata, je bilo leta 2012 pod pragom revščine po prejemu pravic iz javnih sredstev 17 % populacije Evropske unije. Vendar so bile opazne kar velike razlike med različnimi državami članicami. V petih državah članicah, in sicer v Grčiji (23,1 %), Romuniji (22,6 %), Španiji (22,2 %), Bolgariji (21,2 %) in na Hrvaškem (20,5 %) je bila petina ali več kot petina prebivalcev pod pragom revščine. Najmanjši odstotek ljudi pod pragom revščine so imele Nizozemska (10,1 %), Češka (9,6 %), Norveška (10,1 %) in Islandija (7,9 %) (Eurostat Statistics Explained – Population and social conditions – Population – European social statistics – Income and living conditions – Risk of poverty and social exclusion).

Če za primerjavo vzamemo evropsko povprečje, bomo ugotovili, da so nekatere skupine ljudi v EU bolj ogrožene od drugih. V te skupine spadajo ženske, otroci, mladostniki, ljudje, ki živijo v samskih gospodinjstvih, nižje izobraženi ljudje in migrantje. Leta 2013 je bil odstotek žensk, ki jih je ogrožala revščina, 25,4 %, medtem ko je bil odstotek moških 23,6 %. Razlika je torej 1,8 %. Ženske so bile na slabšem vsepovsod, razen v Španiji in na Portugalskem. Najvišje razlike med ženskami in moškimi so bile v Litvi (4,7 %), Nemčiji (3,1 %), na Češkem in Švedskem (3 %), v Bolgariji pa 2,9 %. Najbolj egalitarne družbe so bile Portugalska, Finska in Danska (Eurostat Statistics Explained – Population and social conditions – Population – European social statistics – Income and living conditions – Risk of poverty and social exclusion).

Tako moški kot ženske med 18. in 24. letom so bolj ogroženi zaradi revščine kot ostale starostne skupine. Za primerjavo med spoloma lahko vzamemo ljudi od 65. leta naprej. Leta 2013 je bila ogroženost zaradi revščine v EU v tej starostni skupini 15,3 % za moške in 20,6 % za ženske. Vidimo, da je razlika kar precejšnja in se še povečuje, saj se ogroženost mlajših ljudi še povečuje, medtem ko se ogroženost starejših postopoma zmanjšuje (Eurostat

Statistics Explained – Population and social conditions – Population – European social statistics – Income and living conditions – Risk of poverty and social exclusion).

Zelo ogrožena skupina so tudi starši samohranilci. Skoraj 50 % samohranilcem grozi revščina. Čeprav je to ogromen problem za to obliko gospodinjstev, je takih gospodinjstev v EU le kakih 5 %. Kar pa seveda ne zmanjša problema. Tudi ljudje, ki živijo v EU, ampak ne v svoji domači državi, so bolj ogroženi zaradi revščine kot ljudje, ki prebivajo v svoji državi. Leta 2013 je bil delež migrantov, ki jih je ogrožala revščina, za kar 12 % višji od povprečja. Ogroženih je bilo kar 34,4 % migrantov. Najvišji delež je bil v Grčiji, in sicer skoraj 55 %. Ena izmed najbolj ogroženih skupin so tudi ljudje z nizko izobrazbo. Vendar je zanimivo omeniti tudi, da ni nujno, da je visoka izobrazba zaščitila koga pred krizo. Leta 2013 se je v primerjavi z letom 2008 povečala ogroženost zaradi revščine tudi za tiste z visoko izobrazbo. EU je za potrebe boja proti revščini ustvarila strategijo Europe 2020 (Eurostat Statistics Explained – Population and social conditions – Population – European social statistics – Income and living conditions – Risk of poverty and social exclusion).

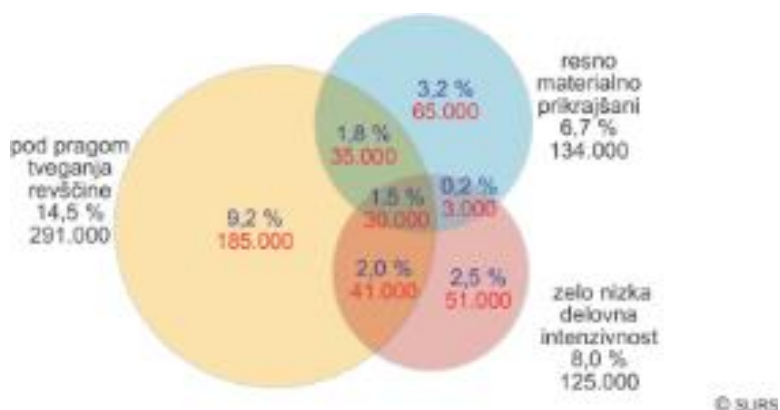
1.3. Revščina v Sloveniji

Brezposelnost v Sloveniji je zelo visoka, srednji sloj se preveša v nizkega, veliko ljudi pa s plačo težko preživi. Revščina tako ogroža vse sloje prebivalstva: mlade, stare in tudi zaposlene. Razmere v katerih živimo pa revščino še ohranjajo, saj so denarne socialne pomoči ravno dovolj velike, da so prejemniki le teh odvisni od njih in se vrtijo v začaranem krogu. Pravice iz javnih sredstev so namreč zelo razdrobljene, prenizke, nepregledne in za mnoge tudi nerazumljive. Veliko ljudi se socialni pomoči in varstvenemu dodatku odpoveduje, ker se bojijo, da bodo po njihovi smrti breme nosili otroci. Da so ljudje upravičeni do pravic iz javnih sredstev morajo biti »zares revni«, brez nepremičnin, dejansko na dnu družbene lestvice. Socialni delavci pri tem ne morejo pomagati, saj so postopki izpolnjevanja obrazcev in preverjanja ljudi obvezni, za vse enaki in se jih je treba strogo držati. Tukaj ni prostora za soustvarjanje in delo z ljudmi (RTV SLO – Tarča – arhiv – Evro na evro – revščina).

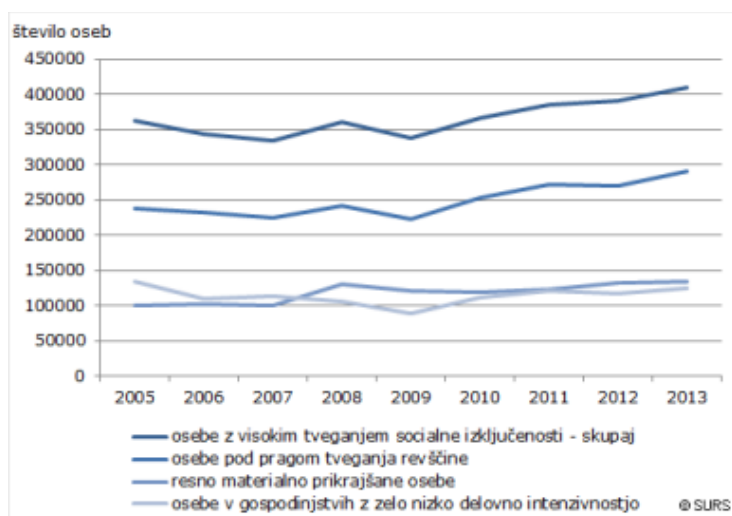
Revščina je ena izmed največjih kršitev človekovih pravic tudi pri nas, kljub temu da je v Sloveniji revnih »le« 12 odstotkov ljudi, kar je manj kot v nekaterih drugih državah Evropske unije. Glede na podatke iz nacionalnega foruma humanitarnih organizacij je mogoče sklepati, da se je od leta 2010 število tistih, ki prihajajo po pomoč, povečalo skoraj za petino. Več kot 700.000 ljudi je lani vsaj enkrat potrebovalo pomoč humanitarnih organizacij. Pod pragom revščine živi 290.000 ljudi (RTV SLO – Tarča – arhiv – Evro na evro – revščina).

Objavljeni podatki Statističnega urada RS (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – medijsko središče – povezava do novice Statističnega urada RS) kažejo, da je stopnja tveganja revščine v letu 2013 znašala 14,5 % (ali približno 291.000 oseb), kar je za en odstotek več kot predhodno leto. Relativna stopnja tveganja revščine je le odraz porazdelitve razpoložljivega dohodka med gospodinjstvi, zato jo dopolnjujemo s kazalnikom resne materialne prikrajšanosti in nizke delovne intenzivnosti gospodinjstva. Kombinacija vseh treh kazalnikov je stopnja tveganja socialne izključenosti, ki je leta 2013 znašala 20,4 % (0,8 odstotne točke več kot leta 2012). Najbolj se je zvišala zaradi višje stopnje tveganja revščine in večjega števila oseb, ki so živele v gospodinjstvih z zelo nizko delovno intenzivnostjo, najmanj pa je k zvišanju prispevala stopnja resne materialne prikrajšanosti, kar je razvidno iz spodnjega grafikona (slika 1.1 in slika 1.2). Vir za izračun stopnje tveganja

revščine in drugih kazalnikov za leto 2013 so bili podatki iz Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih (SILC) za leto 2013, ki je bilo izvedeno na podlagi podatkov, pridobljenih v Anketi o življenjskih pogojih v letu 2013 (leto izvedbe SILC), in administrativnih ter registrskih podatkov za leto 2012 (referenčno leto za dohodek).

Slika 1.1: Osebe z visokim tveganjem socialne izključenosti 1, Slovenija 2013. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.

Slika 1.2: Osebe z visokim tveganjem socialne izključenosti 2, Slovenija 2013. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.

Vpliv pravic iz javnih sredstev na zniževanje stopnje tveganja revščine je bil za 0,1 % nižji kot v letu prej. Podatki so zaskrbljujoči in kažejo na težko stanje ljudi v času gospodarske krize. Ti podatki se nanašajo na dohodke prebivalstva iz leta 2012, ko je bil sprejet Zakon za

uravnoveženje javnih financ (ZUJF), ki je znižal nekatere prejemke in pravice. Po podatkih SURS-a se je položaj najbolj poslabšal v gospodinjstvih brez aktivnih članov z vzdrževanimi člani in v enostarševskih družinah. Podatki tudi kažejo, da se je povečal delež gospodinjstev brez aktivnih članov. Povečanje deleža neaktivnih pomeni, da poleg pasivne socialne politike potrebujemo usmeritev v aktivacijo teh skupin prebivalstva v smislu zaposlitve (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – medijsko središče).

	2012	2013
Povprečni letni razpoložljivi dohodek na ekvivalentnega člana gospodinjstva (EUR)	12.972	12.706
Letni prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo (EUR)	7.273	7.111
Stopnja tveganja socialne izključenosti (% oseb)	19,6	20,4
Stopnja tveganja revščine (% oseb)	13,5	14,5
Stopnja resne materialne prikrajšanosti – za 4 od 9 elementov (% oseb)	6,6	6,7
Stopnja zelo nizke delovne intenzivnosti ²⁾ (% oseb)	7,5	8,0
Stopnja tveganja revščine pred socialnimi transferji, razen pokojnin (% oseb)	25,2	25,3
Stopnja tveganja revščine pred socialnimi transferji, vključno s pokojninami (% oseb)	41,9	42,3
Neenakost porazdelitve dohodka – razmerje kvintilnih razredov (80/20)	3,4	3,6
Neenakost porazdelitve dohodka – Ginijev količnik (%)	23,7	24,4

1) Prag za dve odrasli osebi in dva otroka, mlajša od 14 let. Otrok, star 14 ali več let, se upošteva kot odrasla oseba.

2) Izračun samo za osebe, stare 0–59 let.

Tabela 1.1: Osnovni kazalniki revščine in socialne izključenosti, Slovenija 2013. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.

	2012	2013
% oseb pod pragom tveganja revščine		
Gospodinjstva, v katerih so vsi odrasli člani delovno aktivni	4,1	4,2
Gospodinjstva vsaj treh odraslih oseb brez vzdrževanih otrok	5,0	7,1
Zaposlene osebe	4,5	4,6

Tabela 1.2: Osebe z najnižjimi stopnjami tveganja revščine, Slovenija 2013. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.

Najbolj ogrožene skupine prebivalstva so nezaposleni z ali brez vzdrževanih članov gospodinjstva, ljudje, ki živijo sami (enočlanska gospodinjstva), enostarševska gospodinjstva, pari s tremi ali več otroki – imajo več izdatkov, upokojene ženske oz. druge neaktivne ženske, ki niso bile nikoli zaposlene (prejemnice kmečkih pokojnin ali denarnih socialnih pomoči in drugih socialnovarstvenih prejemkov) in najemniki stanovanj. Slednji, ki so na primer tudi prejemniki denarne socialne pomoči, veliko težje shajajo z denarjem oz. preživijo kakor tisti,

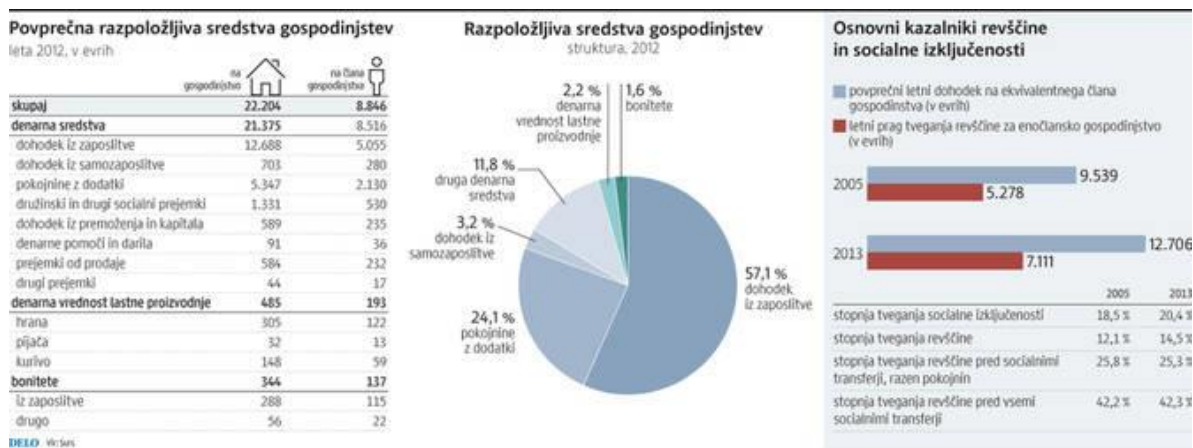
ki so prav tako upravičeni do denarne socialne pomoči in živijo v hiši, ki je že odplačana – njihova lastnina (slika 1.3) (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – medijsko središče – povezava do novice Statističnega urada RS).

	2012	2013
% oseb z najvišjimi stopnjami tveganja revščine		
Glede na delovno intenzivnost gospodinjstva:		
gospodinjstva brez delovno aktivnih članov, z vzdrževanimi otroki	70,1	75,2
gospodinjstva brez delovno aktivnih članov, brez vzdrževanih otrok	29,1	29,1
gospodinjstva z manj kot polovico delovno aktivnih odraslih članov, z vzdrževanimi otroki	35,3	45,5
Glede na tip gospodinjstva:		
enočlanska gospodinjstva	36,7	32,8
enostarševska gospodinjstva	25,8	30,1
pari s tremi ali več otroki	15,9	17,3
Glede na najpogostejši status aktivnosti v letu pred anketiranjem:		
brezposelne osebe	46,9	46,2
upokojene ženske	20,4	20,7
druge neaktivne ženske	18,2	19,7
Glede na starost in spol:		
ženske, starejše od 64 let	25,0	25,5
Glede na stanovanjsko razmerje gospodinjstva:		
najemniki stanovanj	33,3	34,3

Tabela 1.3: Osebe z najvišjimi stopnjami tveganja revščine, Slovenija 2013. Vir: Statistični urad Republike Slovenije – podatki.

V letu 2015 se je prag tveganja revščine v Sloveniji za enočlansko gospodinjstvo znižal za 13 evrov, tako je razpoložljivi neto dohodek oseb, ki živijo pod pragom revščine, 593 evrov na mesec. Štiričlanska družina staršev z dvema otrokoma, mlajšima od 14 let, je morala imeti najmanj 1245 evrov razpoložljivega neto dohodka na mesec, dvočlansko gospodinjstvo brez otrok pa 890 evrov. Dejstvo, da se je v tem letu ta prag znižal, pomeni, da je bila srednja raven dohodka nižja, saj je odvisen od porazdelitve v vzorcu. Pri teh izračunih pa ne upoštevajo cene dobrin, s čimer bi se najbrž pokazala drugačna slika, je za Delo povedala Stanka Intihar iz statističnega urada (Delo – Novice – Politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine).

Pogledali smo tudi v leto 2005, ko so na Statističnem uradu (SURS) prvič računali kazalnike po isti metodologiji, kot jih zdaj in so torej primerljivi. Tedaj je pod pragom tveganja revščine živelo 12,1 % ljudi, s tem, da je prag znašal 439,83 evrov, za gospodinjstvo dveh odraslih in dveh otrok pa 923,58 evrov. Stopnja tveganja revščine se je od takrat torej povečala za več kot dve odstotni točki (Delo – Novice – Politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine).

Slika 1.3: Razpoložljiva sredstva gospodinjstev in kazalniki revščine in socialne izključenosti. Vir: Delo – Novice – Politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine.

Vpliv družinskih in socialnih prejemkov na zniževanje revščine je bil nižji kot prejšnja leta, a bi brez pravic iz javnih sredstev stopnja tveganja revščine znašala 25,3 %. Če pa bi od dohodka odšteli še pokojnine, bi se še dodatno zvišala, in sicer na 42,3 %. V drugih raziskavah, npr. o življenjskih razmerah pa se je pokazalo, da več ljudi zaradi finančne stiske večkrat na leto zamuja s plačili najemnin, stanovanjskih stroškov in obrokov hipotekarnega posojila (Delo – Novice – Politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine).

Zaradi novo sprejetih ukrepov v obdobju, ki ga zajema Nacionalno socialno poročilo (2013–2014), so se sredstva, namenjena za preprečevanje stisk najbolj ogroženih, zviševala, še posebej na področju izplačil denarnih socialnih pomoči in izrednih denarnih socialnih pomoči (tabela 1.4). V referenčnem obdobju je bilo ugotovljeno tako povečanje števila prosilcev oz. vlog kot tudi porast sredstev, namenjenih pravicam iz javnih sredstev. Do tega je prišlo predvsem zaradi sprememb zakonodaje, ki je dodatno zaščitila nekatere najbolj ranljive kategorije in jim povečala pravice iz javnih sredstev ter tudi zaradi porasta revščine.

Mesec	DP vloge	DP znesek	DP povprečje	IDP vloge	IDP znesek	IDP povprečje	DP skupaj vloge	DP skupaj znesek	DP skupaj povprečje
1. 1. 2013	43.452	10.594.755	243,83	3.791	1.159.634	305,89	47.243	11.754.389	248,81
1. 2. 2013	45.030	11.078.960	246,04	5.452	1.676.601	307,52	50.482	12.755.561	252,68
1. 3. 2013	45.999	11.312.172	245,92	4.501	1.377.839	306,12	50.500	12.690.011	251,29
1. 4. 2013	46.799	11.525.659	246,28	4.558	1.394.937	306,04	51.357	12.920.596	251,58
1. 5. 2013	47.227	11.669.695	247,1	4.311	1.295.257	300,45	51.538	12.964.952	251,56
1. 6. 2013	47.380	11.720.720	247,38	4.115	1.244.090	302,33	51.495	12.964.810	251,77
1. 7. 2013	46.612	11.535.135	247,47	3.634	1.090.695	300,14	50.246	12.625.829	251,28
1. 8. 2013	46.399	11.720.938	252,61	3.907	1.179.038	301,78	50.306	12.899.976	256,43
1. 9. 2013	46.050	11.629.477	252,54	3.553	1.096.796	308,7	49.603	12.726.274	256,56
1. 10. 2013	45.909	11.597.780	252,63	4.458	1.351.349	303,13	50.367	12.949.129	257,1
1. 11. 2013	46.990	11.778.591	250,66	4.760	1.439.082	302,33	51.750	13.217.673	255,41
1. 12. 2013	47.799	11.966.462	250,35	5.091	1.506.773	295,97	52.890	13.473.235	254,74

SKUPAJ	555.646	138.130.343	248,59	52.131	15.812.091	303,31	607.777	153.942.434	253,29
povprečno	46.304	11.510.862	248,59	4.344	1.317.674	303,31	50.648	12.828.536	253,29
1. 1. 2014	48.237	12.063.337	250,08	5.310	1.661.353	312,87	53.547	13.724.690	256,31

Tabela 1.4: Izdatki za transfere posameznicam/posameznikom in gospodinjstvom pred začetkom veljavnosti sprememb slovenske zakonodaje. Vir: MDDSZ v Nacionalno socialno poročilo 2013/2014.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti bo na področju sociale v prihodnje večji poudarek namenilo aktivnemu socialnemu vključevanju dolgotrajnih prejemnikov pravic iz javnih sredstev. V sklopu reorganizacije centrov za socialno delo je v pripravi nova paradigma pristopa do uporabnikov storitev na področju socialnega varstva. Cilj aktivnega pristopa s strani strokovnih delavcev na centrih za socialno delo ter izvajalcev socialnovarstvenih storitev, s poudarkom na aktivnem vključevanju ranljivih ciljnih skupin v programe, je izboljšanje njihove psiho-socialne situacije in omogočanje vstopa na trg delovne sile. V sodelovanju s humanitarnima organizacijama (Rdeči križ in Slovenska karitas) bodo preko Sklada za materialno ogrožene v obliki hrane prispevali k odpravi najhujših oblik revščine (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – medijsko središče).

Šoster (2013 v Čačinovič Vogrinčič *et al.* 2013: 33) govori o dramatičnih spremembah med mestnim in podeželskim načinom življenja. S prodorom informacijske infrastrukture na podeželje se manjša propad med urbanimi in podeželskimi območji, a se hkrati pogloblja meja med bogatimi in revnimi. »Socialno obrobje je polno ljudi različnih starosti in poklicev, ne glede na to ali prebivajo v urbanih konglomeratih, v predmestjih ali v odročnih

podeželskih območjih» (Šoster 2013 v Čačinovič Vogrinčič *et al.* 2013: 33). Vse večje so razlike med večino revnih in peščico bogatih, ki poseduje večji del svetovnih dobrin. Sodobni družbeni tokovi so žal pomagali pri koncentriranju družbene blaginje in pri tem obšli podeželska območja. Na teh območjih je slabša predvsem infrastruktura (ceste, javni prevoz), pomanjkanje delovnih mest, sama odročnost in pri tem je medgeneracijska solidarnost velikega pomena.

Razmere na trgu dela so se v letu 2013 še zaostrele. Ob ponovnem padcu gospodarske aktivnosti se je zaposlenost v Sloveniji zmanjšala v večini dejavnosti zasebnega sektorja, znova najbolj v gradbeništvu, padec pa je bil na letni ravni prvič zabeležen tudi v državnem sektorju. Število registriranih brezposelnih oseb je bilo v povprečju leta 2013 za 8,8 % večje kot v letu 2012, stopnji registrirane (13,1 %) in anketne brezposelnosti (10,1 %) pa sta se leta 2013 občutno povišali (Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 5).

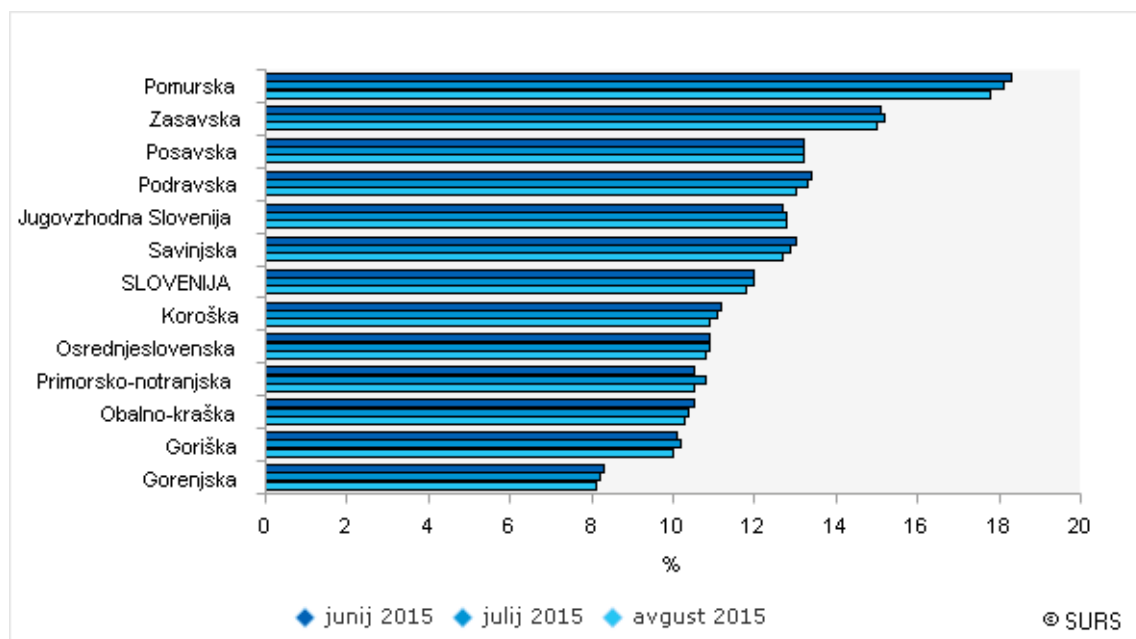
v %	2011	2012	2013	2014	2015
Stopnja registrirane brezposelnosti	11,8	12,0	13,1	12,5	11,8
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili	8,2	8,9	10,1	10,2	9,2

Tabela 1.5: Napoved zaposlenosti in brezposelnosti. Vir: SURS, 2014–2015 napoved UMAR v Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 5–6 in SURS – Delo in brezposelnost – Stopnja registrirane brezposelnosti avgust 2015 – Prikaži novico.

Zaradi padca gospodarske aktivnosti se je znižala stopnja delovne aktivnosti v večini starostnih skupin. Še posebej so bili prizadeti mladi, med katerimi prevladujejo predvsem začasne zaposlitve, saj jim podjetja zaradi neugodnih gospodarskih razmer niso podaljšala pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Slovenija se je oddaljila tudi od strateških ciljev na področju zaposlenosti. Stopnja delovne aktivnosti starostne skupine 20–64 let, ki naj bi do leta 2020 skladno z nacionalnim ciljem v okviru strategije EU 2020 dosegla 75 %, je v letu 2013 znašala 67,2 % in bila za 1,1 % nižja kot leto prej. Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) ocenjuje, da bodo razmere na trgu dela ostale zaostrene, zmanjševanje

zaposlenosti pa se bo v večini dejavnosti zasebnega sektorja umirilo (Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 5–6).

Leto 2015 kaže na spodbudno prihodnost in nižji odstotek brezposelnosti. Stopnja registrirane brezposelnosti je za 0,7 % nižja kot leto prej, stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili pa kar za 1 %. Podatki kažejo na začetke okrevanja gospodarstva.

Slika 1.6: Stopnja registrirane brezposelnosti, pregled po regijah, Slovenija. Vir: SURS – Delo in brezposelnost – Pregled – Stopnja registrirane brezposelnosti avgust 2015 – Prikaži novico.

Stopnja registrirane brezposelnosti v avgustu 2015 se ni zvišala v nobeni statistični regiji. V dveh je ostala enaka kot v prejšnjem mesecu, in sicer v posavski (13,2 %) in jugovzhodni Sloveniji (12,8 %), v drugih pa se je znižala. Najbolj se je znižala v pomurski (na 17,8 %), podravski (na 13,0 %) ter primorsko-notranjski (na 10,5 %) statistični regiji. V vseh treh omenjenih statističnih regijah se je znižala za 0,3 odstotne točke. Še vedno je bila najvišja v pomurski statistični regiji, čeprav se je tukaj tudi v avgustu 2015 znižala v največji meri (Statistični urad Republike Slovenije – Delo in brezposelnost – Stopnja registrirane brezposelnosti avgust 2015 – Prikaži novico).

1.4 Zaposleni revni

Definiranje revščine zaposlenih je zahtevno, saj povezuje dve področji, ki sta si v osnovi protislovni – delo in revščina. Dolga leta je bila revščina stigma ljudi brez plačane zaposlitve.

Veljalo je, da je revščina posledica nezaposlenosti in da je zaposlenost pot iz nje. Pri tem moramo razlikovati dva različna problema, in sicer zaposlene revne, ki s plačo vred živijo pod pragom revščine in zaposlene, ki prejemajo zelo nizko plačo za delo, vendar ne živijo pod pragom revščine. Tudi slednji so seveda družbeni problem in imajo veliko možnosti, da postanejo zaposleni revni. Nizka plača lahko povzroča revščino, ko gre za enega zaposlenega v veččlanskem gospodinjstvu. Nekdo ima lahko visok dohodek, a živi v gospodinjstvu, ki je pod pragom revščine ali obratno, nekdo ima nizek dohodek in živi v gospodinjstvu, ki je nad pragom tveganja revščine. Obstajata torej dve poti, po katerih delavci lahko postanejo revni. Prva je, da delavec prejema plačo, ki ni dovolj visoka, da bi se izognil revščini, če živi sam, tudi če uveljavlja denarne socialne pravice. Druga pot v revščino delavca pa je, če ima le-ta dovolj dohodka zase, a pade pod prag revščine zaradi razmer v gospodinjstvu. V tem primeru je struktura gospodinjstva tista, ki pojasni revščino (Leskošek *et al.* 2013: 1–3).

Združene države Amerike so edine, ki imajo uradno definicijo revščine zaposlenih oz. zaposlenih revnih. Revne zaposlene opredeljujejo kot tiste, ki so vsaj 6 mesecev posvetili zaposlovanju, ali tako, da so bili zaposleni, ali pa so iskali delo in kljub temu živijo v revni družini. Pred kratkim je podobno definicijo sprejela tudi Francija. Definicije revnih zaposlenih so po državah različne, družijo pa jih naslednji pogoji:

- da živijo v gospodinjstvu, ki je revno,
- da so zaposleni ali iščejo zaposlitev,
- so delali ali iskali zaposlitev določeno obdobje (od enega leta do šestih mesecev) preteklega leta ali pa so akumulirali ustrezno število delovnih ur (Leskošek *et al.* 2013: 3–6).

Merjenje praga tveganja revščine je bilo sprejeto na European Laeken Council leta 2001, ko so potrdili začetni izbor 18. kazalcev socialne izključenosti in revščine. Meri se kot delež oseb z ekvivalentnim razpoložljivim dohodkom pod pragom revščine. Revščina se izračuna po tako imenovanem relativnem konceptu, po katerem so revni vsi, ki živijo v gospodinjstvih, katerih ekvivalentni razpoložljivi dohodek ne dosega praga tveganja revščine. Ekvivalentni razpoložljivi dohodek je definiran kot skupen dohodek gospodinjstva, ki ga delimo z ekvivalentno velikostjo gospodinjstva. Pri določitvi ekvivalentne velikosti se uporablja t. i.

modificirana lestvica OECD, ki daje prvemu odraslemu teži 1,0, vsakemu drugemu odraslemu, ki je star 14 let in več 0,5 ter 0,3 vsakemu otroku. Prag je relativen, ker pri njegovem izračunu ni upoštevana košarica dobrin, ki bi predstavljala absoluten znesek, potreben za življenje. Stopnja tveganja revščine je tako odstotek ljudi, ki živijo v gospodinjstvih z ekvivalentnim razpoložljivim neto dohodkom pod pragom revščine. Poleg izračuna stopnje tveganja revščine je namen tudi izračun stopnje tveganja revščine za različne družbenoekonomske kategorije oseb in gospodinjstev glede na:

- starost osebe (mladi in stari se soočajo z večjim tveganjem revščine),
- spol osebe,
- najpogostejši status aktivnosti osebe,
- delovno intenzivnost gospodinjstva (če zasluži samo eden in ima otroke, je v večjem tveganju),
- tip gospodinjstva (enostarševske družine z otroki so v večjem tveganju) in
- stanovanjsko razmerje gospodinjstva (Leskošek *et al.* 2013: 6-13).

Ko govorimo o zaposlenih revnih, moramo razumeti, zakaj njihovi zaslužki niso dovolj visoki, da bi dvignili njih in njihova gospodinjstva nad prag tveganja revščine. Pri tem je treba posebno pozornost nameniti nizkim plačilom, prekarnim zaposlitvam in nezmožnosti najti delo za polni delovni čas. Gospodinjstva pa so obravnavana toliko, v kolikor vplivajo na posameznikovo tveganje, da je zaposleni reven, saj na pojavnost revščine močno vplivata struktura in vzorec zaposlovanja. Pomembno je, da poznamo in razumemo ekonomsko stanje vseh članov gospodinjstva, tudi otrok in drugih materialno odvisnih (Leskošek *et al.* 2013: 13-16).

Lohmann (Working poor in Western Europe, izdal EuroPanel Users Network Conference v Barceloni, 2006: 8, v Leskošek *et al.* 2013: 16-17) je analiziral podatke, zbrane z Raziskavo o gospodinjstvih v Evropski skupnosti in poudarja, da so pomembni tudi drugi faktorji v gospodinjstvih, ki vplivajo na stopnjo tveganja revščine. Razdeli jih na tiste, ki so povezani s potrebami (povezane s številom nepreskrbljenih članov gospodinjstva) in tiste, ki so povezani z viri in dostopnimi sredstvi članov gospodinjstva (izobrazba, delovne izkušnje, poklic/panoga, v kateri se posameznik lahko zaposli). V povezavi s potrebami in viri pa je pomemben tudi podatek o varstvu otrok ali skrbi za starejše oz. pomoči potrebnih članov

gospodinjstva. Ta dva dejavnika lahko predvsem enostarševskim družinam, ki že tako sodijo med tiste, ki jih revščina bolj prizadene, pomenita veliko oporo.

Vpliv strukture gospodinjstva na revščino lahko povežemo z velikostjo gospodinjstva, in sicer večje kot je gospodinjstvo posameznika, večja je verjetnost revščine tega posameznika. Glede delovne intenzivnosti oz. statusa ostalih oseb v gospodinjstvu je najboljše za posameznika, če živi v gospodinjstvu z osebami, ki prinašajo dodaten dohodek (ali polno zaposleni ali s skrajšanim delovnikom ali občasno). Še posebno pa so ogrožena gospodinjstva z enim staršem in otroki – najpogosteje so to matere z otroki. Število teh je v Sloveniji malo manj kot trikrat večje od ostalih gospodinjstev in kar dvakrat večje od gospodinjstev brez vzdrževanih otrok. Vpliv spola pa je zelo zanimiv dejavnik, saj podatki kažejo na to, da so moški v večjem tveganju kot ženske v drugih državah EU in tudi v Sloveniji, imajo pa zaposlene ženske večjo možnost, da bodo zaposlene revne kot moški, saj imajo nižji dohodek (3/4 žensk med osebami z nizkimi dohodki), več začasnih zaposlitev ali zaposlitev za krajši delovni čas. Moški pa so v veliki meri ogroženi, predvsem ko gre za samozaposlene, kjer je več moških kot žensk. Samozaposleni so namreč prav tako ena izmed kategorij z največjim tveganjem revščine. Pri nas so velik problem še gradbeni delavci – predvsem delavci migrantje. Ti delajo v izrazito prekarne zaposlitvah, vezanih na sezonsko delo in na mnoga izkoriščanja. Glede povezave starosti z revščino pa so najbolj ogrožene skupine mladih, kar jih ovira pri njihovi samostojnosti in neodvisnosti. Revščino mladih blaži zgolj življenje v skupnem gospodinjstvu s starši (Leskošek *et al.* 2013: 17–19).

1.5 Stari revni ljudje

Dejavniki socialne izključenosti so revščina, brezposelnost, neaktivnost in pomanjkanje priložnosti za izobraževanje. Pri starih ljudeh se izključevanje še bolj akumulira v starosti, ko gre za ljudi, ki so nizko izobraženi, ki so bili tudi brezposelni ipd. Pri njih ne gre le začasno izključenost iz teh sistemov, ki lahko povzročijo druge vrste izključenosti oz. pomanjkanja (nizke pokojnine, manj kompetenc, možnosti za izobraževanje ...). Nekateri stari ljudje pa so lahko izključeni tudi iz:

- sistema socialne varnosti:

Gre za situacije, ko so ljudje v stiski/pomanjkanju in ne prejemajo nobenih socialnih prejemkov (denarnih pomoči). To se zgodi zaradi tega, ker do njih niso upravičeni (zaradi premoženja – lastništva hiše, parcel, njiv) ali jih ne uveljavljajo.

- zdravstvenega sistema in sistema dolgotrajne oskrbe:

Gre za vprašanje dostopnosti zdravstvenih storitev (cenovne dostopnosti, geografske dostopnosti, fizične dostopnosti).

- na področju potrošništva:

Izključenost iz storitev komuniciranja (telefon, internet), izključenost iz rekreacijskih, kulturnih in prostočasnih dejavnosti, izključenost iz bančnih storitev, izključenost oz. otežen dostop do kvalitetnih proizvodov dobrin (hrane ipd.).

- na področju financ:

Gre za izključenost iz dostopa do bančnih storitev, saj nimajo bančnega računa. Tukaj so najbolj prizadeti stari ljudje, ki živijo na odročnih ruralnih področjih in na primer ne znajo upravljati z bančnimi karticami.

- osebnih omrežij:

Zelo pomembna pa je vključenost v socialna omrežja: družino, prijatelje, sosede, znance in druge vire pomoči. Ti ublažijo posledice ostalih izključenosti. Kot posebej ranljive skupine starih lahko tukaj omenim vdovce in vdove ter stare ljudi brez otrok (Hlebec *et al.* 2010: 20–22).

1.6 Posledice revščine

Po podatkih SURS-a v 22 % gospodinjstev težko preživijo mesec, zelo težko pa v 13 %, kar je tri odstotne točke več kot v letu 2014 (Delo – Novice – Politika – Pasti dolgotrajne revščine).

Ljudje, ki se v stiski znajdejo občasno, zaradi te večkrat na leto zamujajo s plačili najemnin, stanovanjskih stroškov in obrokov hipotekarnega posojila (Delo – Novice – Politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine). Povsem drugače pa je, če so ljudje v pomanjkanju konstantno in so tako tudi označeni za dolgotrajno revne.

»Zgodi se, da pademo po lestvici navzdol v kak hud trenutek, kjer nekaj časa živimo zelo skromno, ampak če imamo dobro socialno državo in dobro splošno situacijo na

zaposlitvenem trgu, se lahko po nekem času dvignemo. Kar se je začelo dogajati pri nas, pa je, da se ljudje, ki padejo po lestvici, ne morejo več dvigati. To, da je otežena pot vračanja, je eden največjih problemov. Če v bedi obtičiš dlje, se vedno težje pobereš. Na začetku slabe situacije imajo posamezniki in družine okoli sebe še neko socialno omrežje, a se to sčasoma izčrpa.«, opozarja Vesna Leskošek (Delo – Novice – Politika – Pasti dolgotrajne revščine).

Stiska preživetja je huda in izguba statusa v družbi povzroča tudi duševne bolezni. Velikokrat je namreč vpliv revščine, stisk in pomanjkanja večji in bolj ogrožajoč za človekovo psihično kot fizično stanje. Dolgotrajna revščina vpliva na celotno družino in tudi njihove odnose. Otrok, ki odrasča v razmerah, kjer so starši brez dela, je zaradi pomanjkanja »drugačen« od vrstnikov. Že v šoli se kaže, da otroci, ki so enako bistri kakor sošolci, teh ne morejo dohajati, ker nimajo možnosti za to. Tako izgubljammo potencialne ljudi, ki so na robu, je prepričana Vesna Leskošek (Delo – Novice – Politika – Pasti dolgotrajne revščine).

Ker ni več tradicionalne proizvodnje, izginjajo tradicionalne službe za ljudi z nizko izobrazbo. Vedno več je storitev, za katere moraš imeti neke posebne spretnosti in znanja. Nas pa žal tudi to ne »reši« pred tako imenovanimi službami, ki so bile nekoč rezervirane za ljudi z nizko izobrazbo, saj dandanes mnogi zelo izobraženi delajo prav taka dela. To kaže na pomanjkanje delovnih mest oz. slab sistem šolstva. V šolstvo in zdravstvo bi se tudi po besedah Vesne Leskošek (Delo – Novice – Politika – Pasti dolgotrajne revščine) moralo več vlagati, kot se. Če država ne posreduje pri preprečevanju revščine, ima več stroškov v drugih sektorjih. Svetovna zdravstvena organizacija je v enem od svojih poročil dobesedno zapisala, da revščina ubija.

Revščina in z njo povezane pravice iz javnih sredstev še dodatno stigmatizirajo človeka, ker ga označijo za nesposobnega, lenega, nemočnega, ubogega, odvisnega, podrejenega. Z novo ekonomsko paradigmo, ki ji pravimo neoliberalizem, smo prevzeli tudi prepričanja, povezana s socialno državo: če država človeku da določen znesek, ga naredi suverenega. Denarna socialna pomoč ni dovolj za preživetje, daje samo neko varnost. Če zmanjšamo socialno državo in ljudi podredimo samo trgu, morajo delati pod vsakim pogojem, pravi Vesna Leskošek (Delo – Novice – Politika – Pasti dolgotrajne revščine). Eden od diskurzov, ki pomaga pri tem podrejanju, je diskurz o goljufijah pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev,

da ljudi, ki živijo od socialne države in uveljavljajo socialne pravice, označujemo z negativnimi predznaki. Za Evropo to nekoč ni bilo značilno, povojni razvoj socialne države je pripomogel, da smo se zavedali, da mora družba poskrbeti za ljudi, ker revščina ni posledica osebnih odločitev, ampak strukture, v kateri živijo. V ZDA pa je veljala paradigma, da vsakemu lahko uspe. Če ne, je to osebna odgovornost.

1.7 Možne rešitve oz. predlogi pri odpravljanju revščine

»Četudi je revščina strukturno determinirana, to še ne pomeni, da se ni mogoče boriti proti njej. Če se je ne da odpraviti, še ne pomeni, da se je ne da omejevati oziroma blažiti.« (Rus 1990: 1420)

Tako kot ni mogoče na evropski ravni oblikovati enotne definicije revščine, za revščino in socialno izključenost tudi ni univerzalne evropske rešitve, menijo v društvu za etičnost javnega delovanja – Integriteta (Kavčič *et al.* 2011: 9). Obstaja pa potreba po skupnem delovanju in izmenjavi strokovnega znanja med državami članicami Evropske unije. To je glavna ideja evropske strategije boja proti revščini, ki so jo voditelji vlad in držav članic sprejeli leta 2000. Državam so bila pri tem procesu v pomoč evropska sredstva, in sicer iz Evropskega socialnega sklada, v času krize pa tudi okrepljena sredstva Evropskega globalizacijskega prilagoditvenega sklada. Boj proti revščini je tudi eden izmed petih ciljev strategije Evropa 2020. Najpomembnejši cilj je v naslednjih 10 letih za 20 milijonov zmanjšati število revnih v Evropi. Za doseg tega cilja je Evropska komisija predlagala številne ukrepe s področij zaposlovanja, izobraževanja, socialne in stanovanjske politike ipd. Osrednji poudarek je na ukrepih za vključevanje na trg dela (aktivna politika zaposlovanja) in na programih socialne aktivacije ljudi, ki so najbolj oddaljeni od trga dela (dolgotrajno brezposelni, prejemniki denarne socialne pomoči, zmožni za delo). V okviru operativnega programa so navedena ključna področja, ki se nanašajo na zmanjšanje socialne izključenosti: vključevanje ranljivih skupin v družbo, zagotavljanje dostopa do socialnih in zdravstvenih storitev, spodbujanje socialnega podjetništva, medgeneracijsko sodelovanje in pomoč, zmanjševanje neenakosti v zdravju ter zmanjševanje dejavnikov zdravstvenega tveganja. V Sloveniji med brezposelnimi močno narašča delež mladih in tako smo sprejeli ukrepe, s katerimi zagotavljamo lažji dostop mladih na trg dela ter lažjo pridobitev denarnega

nadomestila. Najkrajše obdobje za prejemanje nadomestila za brezposelnost traja tri mesece, v primeru dopolnjene delovne dobe vsaj 9 mesecev. Ker pa je večina mladih zaposelnih za določen čas in v okviru prekarnih zaposlitev, je Slovenija s spremembo zakonodaje omogočila, da je mlada oseba pod 30 let starosti upravičena do denarnega nadomestila v trajanju 2 mesecev že z dopolnjeno skupno delovno dobo 6 mesecev. (Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 10–12).

Eden izmed ključnih ukrepov za boljši položaj mladih pa je tudi interventni zakon, ki so ga sprejeli julija 2013, ki je delodajalce začasno oprostil plačila prispevkov. To je bila spodbuda delodajalcem za zaposlovanje mladih za nedoločen čas. S tem naj bi izboljšali zaposljivost mladih brez delovnih izkušenj. Delodajalec je oproščen plačevanja prispevkov za socialno varnost v naslednjih 24 mesecih pod pogojem, da podpiše pogodbo o delu za nedoločen čas, z osebo, mlajšo od 30 let, ki je registrirana na Zavodu za zaposlovanje za vsaj tri mesece. Še pred iztekom evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti pa je Evropska komisija predlagala ustanovitev Evropske platforme boja proti revščini, ki ustrezno dopolnjuje dosedanje sodelovanje držav (Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 10–12).

Evropska platforma boja proti revščini sodeluje tudi z pomembnimi posamezniki in organizacijami iz nevladnih in strokovnih sfer, hkrati pa je predlagala izboljšave, ki omogočajo boljšo porazdelitev sredstev.

Konkretno si prizadeva za:

- razširitev ukrepov boja proti revščini na celotni spekter politik
- promocijo inovativnih pristopov v socialni politiki
- razširitev kroga udeležencev posvetovanja o socialni politiki, med drugim tudi z vključitvijo oseb z izkušnjo revščine ter
- izboljšave pri porabi evropskih sredstev. Evropski socialni sklad nove finančne perspektive bo tako na primer popolnoma prilagojen okvirom strategije Evropa 2020 (Kavčič *et al.* 2011: 10–11).

P. Damijan (2011 v Kavčič *et al.* 2011: 25) govori o teoriji ekonomista Mancurja Olsona, o delovanju političnih elit v različnih družbenih sistemih. Govori o tem, da kradejo vsi oz. da tudi v demokracijah politične elite še vedno kradejo, vendar na bolj sofisticiran način, in sicer prek davkov, »prostovoljnih« prispevkov strankam, podeljevanja uglednih služb znancem ipd. Ljudje na položajih si želijo višje gospodarske rasti, ker s tem pridobijo več davčnih prihodkov in imajo zaradi kompetentnosti možnosti za naslednji mandat. Spodbude posameznikov za gospodarsko dejavnost in investicije v znanje so višje v demokratičnih državah, saj tržno gospodarstvo in pravna država omogočata bolj meritokratski način pridobivanja koristi od svojega delovanja. Gospodarski razvoj je tako hitrejši v bolj demokratičnih državah in na drugi strani stopnja razvitosti nižja, stopnja revščine pa višja v državah z višjo stopnjo korupcije.

Olsonova teorija nam pove, kako pomembne so institucije. Pomembno je oblikovanje in spoštovanje formalnih pravil, pomembni sta formalna demokracija in dobro delujoča pravna država ter obstoj močne politične konkurence. Pomembne so predvsem za spodbujanje posameznikov in s tem za razvoj. Razvite demokracije z meritokratskim in čim manj reguliranim tržnim gospodarstvom ter dobro delujočo pravno državo, ki varuje človekove pravice in njegovo zasebno lastnino, so garancija za uspešno gospodarstvo in blaginjo v državi (Kavčič *et al.* 2011: 25–26).

P. Damijan (2011 v Kavčič *et al.* 2011: 26) govori o slabem vplivu korupcije na državo in pravi, da ta ni le nepravilna do članov družbe, ker jim jemlje pravico do enakih možnosti, pač pa povečuje tudi negotovost v gospodarstvu ter stroške transakcije.

Če bi se korupcija odpravila, bi gospodarstvo boljše delovalo in država bi lahko zagotavljala javne dobrine, ki omogočajo enake možnosti vsem posameznikom v družbi. Izkoreninjenje korupcije na vseh ravneh v družbi je ključno za državo enakih možnosti meni P. Damijan (2011 v Kavčič *et al.* 2011: 26), ki se zavzema za boljšo in pravičnejšo državo.

Revščina zahteva fleksibilno in inventivno reguliranje. Pri tem moramo biti pozorni, da ne verjamemo, da lahko z radikalnimi strukturnimi spremembami odpravimo ta problem.

Revščina je vse manj strukturno in vse bolj kulturno determinirana. Tako revolucionarne spremembe sodobnih družbenih struktur ne morejo bistveno pripomoči k občutnemu zmanjšanju revščine. Naraščajoče siromaštvo v vzhodni Evropi to tezo jasno potrjuje (Rus 1990: 1422).

Tudi Organizacija združenih narodov (OZN) se zavzema za zmanjšanje oz. izkoreninjenje revščine. Prvi milenijski razvojni cilj namreč govori o izkoreninjenju revščine in lakote, saj še zmeraj več kot milijarda ljudi trpi zaradi hudega pomanjkanja hrane. Znotraj tega razvojnega cilja so trije specifični cilji:

- Med letoma 1990 in 2015 prepoloviti število ljudi, ki živijo z manj kot dolarjem na dan.
- Med letoma 1990 in 2015 doseči popolno in produktivno zaposlitev ter dostojno delo za vse, tudi za ženske in mlade.
- Med letoma 1990 in 2015 prepoloviti število ljudi, ki trpijo lakoto (Podgornik *et al.* 2011: 8).

Trend zmanjševanja revščine je zaradi naraščanja cen hrane in gospodarske krize, ki traja že od leta 2008, stagniral. Veliko se je do sedaj že pripomoglo k tem ciljem, a še veliko je potrebno narediti. Prvi cilj naj bi bil dosežen, saj naj bi stopnja revščine do sedaj padla pod 15 % (podatki za Slovenijo: 14,5 % v letu 2014) (Delo – novice – politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine).

Drugemu cilju se približujemo počasi in ne vem, ali bo kdaj v celoti dosežen. V Sloveniji je največja težava, kar se drugega cilja tiče, predvsem zaposlitev mladih.

O tretjem cilju pa lahko povemo, da odstotek ljudi, ki v razvijajočem svetu trpijo lakoto, med letoma 2005 in 2007 ostaja 16 %, glede na trenutne trende pa Podsaharska Afrika tega cilja do leta 2015 ni dosegla (Podgornik *et al.* 2011: 10).

Udeleženos Slovenije pri doseganju 1. milenijskega cilja se kaže v:

- **delovanju Slovenske karitas**, ki je ena izmed nevladnih organizacij, ki podpira obstoječe programe lokalnih organizacij v posameznih državah v razvoju (podpora

zdravstvenih centrov, deljenje semenk in sadik, trajnostno izboljšanje položaja revnih, oskrba otrok ipd.)

- **delovanju Rdečega križa Slovenije**, ki je samostojna nevladna organizacija, ki deluje na področju preprečevanja in lajšanja trpljenja ljudi (deljenje prehrambnih paketov za materialno ogrožene, tudi brezdomce) (Podgornik *et al.* 2011: 11).

Rešitve revščine Yunus (2009: 21–36) vidi v globalizaciji, vladnih ukrepih, neprofitnih organizacijah, multilateralnih institucijah in družbeni odgovornosti podjetij:

- Globalizacija

Revnim lahko prinese veliko dobička, le nadzirati in voditi jo je treba, saj v sebi skriva veliko razdejalno moč. Prosti trg lahko podleže nadzoru finančnega imperializma. Podjetja gradijo tovarne v najrevnejših državah zaradi poceni delovne sile, vključno z otroki, s tem onesnažujejo zrak, vodo in tla, da bi privarčevala pri nakupu opreme in uvajanju okoljevarstvenih postopkov. Tako delovanje lahko ugotovimo v vseh panogah gospodarstva, ki namerno prezrejo revne in tako zanikajo polovico svetovnega prebivalstva.

- Vladni ukrepi

Medtem ko je poslanstvo podjetij odgovoriti na interese posameznikov, naj bi vlada zastopala interese družbe kot celote. Vlada lahko prispeva k vzpostavitvi sveta, v kakršnem si vsi želimo živeti, s tem, da nekaterih družbenih nalog ne bi mogli opravljati posamezniki ali zasebne organizacije: državna obramba, uravnavanje količine denarja in bančna dejavnost, javni izobraževalni sistem, zdravstveni sistem. Prav tako bi vlada morala oblikovati pravila na področju delovanja kapitalizma in poskrbeti za njihovo spoštovanje. Vlade lahko naredijo veliko za razrešitev družbenih problemov, saj imajo v svojih rokah moč, dostop do vseh delov družbe in denar, ki ga dobijo s pobiranjem davkov. Tudi vlade revnih držav imajo dostop do mednarodnih virov financiranja v obliki pomoči in posojil z nizko obrestno mero, zato se zdi primerno, da se vladam zaupa razreševanje družbenih problemov. Če bi bil ta pristop učinkovit, bi bili ti problemi že rešeni, a žal vlade same tega ne zmorejo. Razlogi za to so neučinkovitost vlad, počasnost, podvrženost korupciji, birokracija ipd.

- Neprofitne organizacije

Neprofitne oziroma drugače poimenovane nepridobitne, dobrodelne, prostovoljne in človekoljubne organizacije so nastale zaradi razočaranja nad vladami. Ljudje, ki sodelujejo v teh organizacijah, naredijo veliko humanega dela in se žrtvujejo za nemočne, a je tovrstno delovanje neustrezen odgovor na družbene probleme, saj se revščina, lakote in pomanjkanja stopnjujejo. Nikoli ne bo dovolj denarja, da bi zadostili vsem potrebam nemočnih, lačnih in v pomanjkanju, kajti denar, ki ga ljudje namenijo za tovrstne stvari, je omejen. Ostale pomanjkljivosti so še: utrujenost od sočutja oz. pogoste dobrodelne akcije (posledica vse večjih družbenih razlik/problemov), ki se jih ljudje naveličajo; potreba po vedno večjih darovih; omejeni viri dobrodelnosti v nekaterih krajih oz. območjih – zapostavljenost; težko je darovati nekomu, ki nam osebnostno ni blizu, ne poznamo ljudi, kulture, narodov. Kratko rečeno, tudi lačnemu človeku na dolgi rok ne boš pomagal tako, da mu uloviš ribo, ampak tako, da ga naučiš, kako se le-to ulovi. Zato tudi dobrodelne akcije niso ustrezna dolgoročna rešitev, ampak kratkoročna, ki lahko pomaga tukaj in zdaj, npr. zbranih 10.000 € omogoči tisočim otrokom topel obrok.

- Multilateralne institucije

Podpirajo in financirajo jih vlade, vodi jih Svetovna banka. Njihova naloga je odprava revščine s spodbujanjem gospodarskega razvoja v državah in predelih, ki zaostajajo za blaginjo narodov s severne poloble. Pri svojem delu jim žal ni uspelo doseči ciljev, ki so si jih postavile, saj jih tako kot vlade pogosto zanima le lasten obstoj, so počasne in birokratske, imajo premalo finančnih sredstev, njihova politika pa ne izpolnjuje povezovalne naloge.

- Družbena odgovornost podjetij

Gre za pristop podjetij do zaposlovanja, okolja, kakovosti izdelkov, cenovne politike in poštene trgovine. Ta pristop spodbujajo predvsem NVO-ji, družbeni aktivisti in politiki. Ločimo dve vrsti družbeno odgovornih podjetij: podjetja z nizko in podjetja z visoko družbeno odgovornostjo.

Yunus (2009: 258–263) v svojem delu govori o odpravi revščine za zmeraj, o tem, da jo je treba postaviti v muzeje. Kot predlog za njeno reševanje oz. odpravo predlaga »forume za

socialno delovanje», kjer bi se lahko dobivali tudi popolni laiki in reševali socialne probleme v svojem domačem oz. bližnjem okolju. Socialni forum se lahko zgradi okoli določenega števila priložnosti in težav, npr. pomoč brezposelni osebi – najti začasno delo, morda kakšno izobraževanje, razumevanje njene stiske pri iskanju prihodkov. Ti forumi lahko ostanejo majhni, lahko pa se spremenijo celo v socialna podjetja. Razvijanje inovativnih rešitev lahko navdihne tudi vlagatelje in se z zadostnim potencialom razvije v pomembne programe za izboljšanje kvalitete življenja ljudi. Zamisel o socialnem podjetništvu je privlačna za človekoljubne institucije, kajti tudi vse 20. stoletje so fundacije, ki so jih ustanovili največji podjetniki industrijske dobe, podpirale številne pomembne dobrodelne projekte. Večina darovalcev namreč razume, da imajo njihove donacije v socialno podjetje večjo moč, kot če jih izročijo dobrodelni organizaciji. Denar, naložen v socialna podjetja, se reciklira in tako prinaša koristi večjemu številu uporabnikov. V obliki socialnih podjetij naj bi bilo mogoče ustanoviti močne multinacionalke, da bi se ohranile koristi globalizacije za revne ljudi in države. Ker ta podjetja ne bi plačevala dividend, bi lahko prešla v last revnih ali pa bi svoj dobiček vlagali v revne države. Yunus je mnenja, da lahko revščino dokončno odpravimo, kot smo odpravili številne bolezni in da se je narobe sprijazniti z mišljenjem, da je revščina vedno bila in vedno bo sestavni del družbe. To, da jo sprejemamo, je po njegovem mnenju namreč tudi razlog za njen obstoj in v tem se deloma strinjam z njim. Strinjam se z njim, ko pravi, da imamo preozka pojmovanja za npr. podjetja, v katerih je glavna motivacija doseganje dobička, a sem preveč navajena take družbe in si spremembe na globalni ravni zelo težko predstavljam. Take spremembe bi morale namreč biti v povezavi z državo, parlamentom, vladami in svetovnimi silami. Te spremembe se sicer dogajajo in marsikaj se je na področju odprave revščine že naredilo, a je preprosto očitno še preveč koristi zaradi revnih področij, tretjega sveta itd., da bo le-ta obstajala, dokler bodo od nje nekateri imeli koristi (orožje, nafta in ostali naravni viri ipd.). Dosežemo lahko tisto, kar hočemo, ali tisto, česar ne zavrnamo, pravi Yunus (2009: 277), in zato je revščina še naprej del človeške usode.

Na področju razvoja podeželja v EU je Evropska komisija ustanovila Evropsko mrežo za razvoj podeželja – European Network for Rural Development (ENRD), da bi s koordinacijo pomagala podeželskim območjem pri izboljševanju povezav med akterji podeželskega razvoja na evropski ravni (Šoster 2013 v Čačinovič Vogrinčič 2013: 37).

Med akterji, vključenimi v to mrežo, obstaja le šibka povezanost, predvsem zaradi različnih skupin ljudi na podeželju in njihovih potreb. Ti organi nimajo močnega vpliva na evropsko politiko, vendar posvetovanje organov Evropske unije z najuglednejšimi člani civilne družbe pomenijo dobro izhodišče. To daje upanje, da se bo podrejena vloga nevladnih organizacij v odnosu do evropskih institucij lahko izboljšala (Šoster 2013 v Čačinovič Vogrinčič 2013: 37).

Tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pripravilo dokument, ki govori o ukrepih proti zmanjševanju revščine in za dvig kakovosti življenja prebivalcev Slovenije. Ta dokument je Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020, ki jo je 24. aprila 2013 sprejel tudi Državni zbor Republike Slovenije. Resolucija je temeljni dokument za razvoj sistema socialnega varstva v navedenem obdobju, katere osnovno vodilo je omogočiti socialno varnost in socialno vključenost državljanov in državljanov ter drugih prebivalcev in prebivalcev Republike Slovenije.

Ključni cilji, ki jim sledi resolucija, so:

- zmanjševanje tveganja revščine in povečevanje socialne vključenosti socialno ogroženih in ranljivih skupin prebivalstva;
- izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanja dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov;
- izboljševanje kakovosti storitev in programov ter drugih oblik pomoči s povečanjem učinkovitosti upravljanja in vodenja izvajalskih organizacij, povečanjem njihove avtonomije ter upravljanjem kakovosti in zagotavljanjem večjega vpliva uporabnic in uporabnikov na načrtovanje in izvajanje storitev (Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 2).

Resolucija je napisana za enako časovno obdobje kot Strategija EU2020 in tudi preko ciljev, določenih v Resoluciji, Slovenija sledi zavezi zmanjševanja revščine in socialne izključenosti (Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 2).

Skladno z Resolucijo pa je v pripravi tudi nacionalni in regijski izvedbeni načrt, kjer so opredeljene glavne naloge na področju socialnega varstva in socialnega vključevanja, ki jih

bo Slovenija izvedla v omenjenem obdobju. Preko regijskih izvedbenih načrtov, ki se izvajajo prvič, želijo spodbuditi večje sodelovanje med občinami na področju socialnega varstva in skupno določanje potreb in ciljev, ki bodo v splošno korist prebivalkam in prebivalcem določene regije oz. lokalnih skupnosti (Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 3).

1.8 Rešitve pri odpravljanju revščine na ravni Evropske unije

Glede na informacije, ki jih je posredovala Evropska komisija, je trenutno v Evropski uniji socialno ogroženih kar 120 milijonov ljudi. Evropski voditelji so obljubili, da se bo ta številka znižala za 20 milijonov do leta 2020. Borba proti revščini je osrednja naloga programa EU, ki se imenuje **Europe 2020**, kjer so opisane strategije za pametno, trajnostno, gospodarsko rast.

Za potrebe tega programa je Evropska komisija razvila smernice, ki bi naj pripomogle h gospodarski rasti:

- **Spodbujanje investicij.** Spodbujanje investicij je ključnega pomena za povečanje povpraševanja in izboljšanje konkurenčnosti na trgu. Da pa bi Evropa ostala privlačna za tuje investitorje, je zelo pomembno, da je EU finančno stabilna, regulativno predvidljiva, odprta in v finančnem sektorju transparentna.
- **Izvajanje strukturnih reform držav članic.** Ambiciozno izvajanje strukturnih reform tako v gospodarstvu, na delavskem sektorju kot tudi na socialnem sektorju je nujno zaradi krepitve in ohranitve ekonomske rasti, odprave škodljivih makroekonomskih neravnovesij in posledično zaradi izkoriščanja polnega potenciala Evropske unije.
- **Odstranitev ključnih ovir za rast in zaposlovanje v Evropski uniji.** Še v nadaljnje je potrebno spodbujati enoten trg dela, povečevati konkurenčnost in izboljšavo delovnega okolja.
- **Trajno izboljšanje in rast javnih financ.** Nadzor nad obdavčitvijo, zmanjšanje davkov na delo, poenostavitev davčnega sistema (Annex to the Recommendation for a council recommendation).

Te smernice so bile sprejete leta 2010. Letos pa so naredili nove smernice, ki naj bi nadomestile stare.

- **Povečevanje potrebe po delovni sili.** Ustvarjanje novih delovnih mest, zmanjšanje ovir za zaposlovalce, podpiranje podjetništva in še posebej podpora pri ustvarjanju novih, manjših podjetij, ki bi pripomogle k potrebi po delovni sili.
- **Povečevanje ponudbe delovne sile ter znanja in spretnosti.** Države članice bi morale spodbujati produktivnost in zaposljivost skozi primerno »zalogo« znanj in spretnosti. Države članice bi morale svoje državljane izobraževati, da bi bili bolj učinkoviti in da bi bili bolj sposobni predvideti hitro spreminjajoč se trg dela. Nezaposlenost mladih mora biti jasno naslovljena. Spodbujati se mora izobraževanje, obenem pa tudi znanja, pridobljena izven formalnega izobraževanja (povezava teorije s prakso).
- **Izboljšanje delovanja trga dela.** Zakon o zaposlovanju bi moral obenem ponuditi pošteno možnost mladim iskalcem zaposlitev za pridobitev dela, izkušenj, obenem pa ščititi tudi interese ljudi, ki so že zaposleni.
- **Zagotavljanje poštenosti, boj proti revščini in promocija enakih možnosti.** Socialna zaščita bi se morala posodobiti, da bi ponudila učinkovito in zadostno zaščito državljanom skozi vse faze njihovega življenja, zagotavljati poštenost in naslavljanje neenakosti (Annex – Integrated guidelines – to the Proposal for a council decision on guidelines for the employment policies of the Member States).

1.9 Strategije preživetja

Jordan (1996: 243 v Rihter 2015: 34) kritizira rešitve revščine in socialne izključenosti, ki temeljijo na množičnem zaposlovanju in državljanski odgovornosti. Boljše bi bilo raziskovati, kako revni in socialno izključeni preživijo in poiskati načine za podporo teh aktivnosti.

V raziskavi o revnih zaposlenih so ugotovili, da lahko gredo strategije preživetja v dve smeri. Ena se osredotoča na delovno okolje posameznika, druga smer pa na ostale življenjske okoliščine posameznika (Leskošek *et al.* 2013). Strategije preživetja pa lahko razdelimo tudi na dve skupini. Ena skupina je osredotočena na problem, druga pa na čustva. To lahko razumemo tako, da skupina ljudi, ki gleda na zaposlitev z emocionalnega vidika, označuje svojo zaposlitev vsaj kot delno zadovoljivo: zaslužijo nekaj denarja in imajo zaradi tega določene pravice. Ti ljudje se trudijo izboljšati svojo situacijo, in sicer s pomočjo svoje

zaposlitve, s tem, da poskusijo več delati, skušajo napredovati in podobno. Skupine ljudi, ki pa so osredotočene na problem, imajo popolnoma nasproten pristop k svoji zaposlitvi. Poskusijo se prekvalificirati, dobiti drugo zaposlitev. Obenem pa se zavedajo težav, ki bi nastopile ob morebitni zamenjavi zaposlitve: službe ni lahko najti, dodatna izobraževanja ipd. Tudi če ljudje vidijo rešitve, vseeno potrebujejo podporo in neko dodatno spodbudo, da dejansko naredijo premik v smeri izboljšanja svoje situacije (Leskošek *et al.* 2013 v Rihter 2015: 36).

V raziskovanju strategij preživetja starih ljudi pa so le-te razdelili v dve skupini, in sicer kot jih poimenuje Hlebec (*et al.* 2010: 61 v Rihter 2015: 36–37), v pasivno in aktivno skupino. Pasivno soočanje s problemi ima korenine v emocionalnem soočanju s problemi, in sicer cilja na človeško skromnost; zadovoljstvo z majhnimi stvarmi, črtanje vseh potreb, ki niso življenjskega pomena (izleti, dopusti, hobiji ipd.). Aktivno soočanje s problemi pa ima svoje korenine v strategijah preživetja, ki so osredotočene na problem in na reševanje le-tega. To so: iskanje dodatnih virov zaslužka, samozadostnost pri hrani, deljenje stroškov med družinskimi člani, porazdelitev dela med družinskimi člani ipd.

2 Problem

Do pobude za raziskavo je prišlo z več strani. Problematika revščine je trenutno žal zelo aktualen problem v Sloveniji. Kot vedno se posledice le-te še bolj občuti v oddaljenih krajih, ki so daleč od urejenega javnega prevoza, večjega števila delovnih mest ipd., zato želim to temo raziskati v svojem domačem kraju, na podeželju, v Prekmurju. Pobuda za to temo pa je prišla tudi s strani mentorice, ki se ukvarja z vprašanjem revščine. Ukvarja se predvsem z vprašanjem, kakšne so strategije preživetja ljudi v stiski, na kakšen način se torej spopadajo z revščino oz. kako si pomagajo. Tako sem se v svoji raziskavi osredotočila na ljudi, ki živijo v pomanjkanju. Želela sem ugotoviti predvsem, kdo so skupine ljudi, ki so revni (njihove osnovne značilnosti), s koliko sredstvi preživijo, kaj je njihov vir dohodka in kako si pri preživetju še pomagajo. Podatke želim pridobiti iz tistih skupin, ki so podvržene večjemu tveganju revščine – to so starejše osebe, tisti, ki živijo sami, družine z vzdrževanimi otroki, ki so manj delovno intenzivne.

Raziskovalna vprašanja, ki sem si jih pri tem postavila, pa so:

- Kakšna je zaposlitvena situacija ljudi v stiski?
- Kakšen je materialni položaj ljudi v stiski?
- Kateri so finančni viri ljudi v stiski?
- Kakšne so bivanjske razmere ljudi v stiski?
- Katera življenjska področja revščina najbolj prizadene?
- Kateri so prelomni dogodki, ki vplivajo na poslabšanje situacije ljudi v stiski?
- Kateri so najpogostejši načini oz. strategije preživetja ljudi v stiski?
- Kakšno pomoč bi še potrebovali ljudje v stiski?

Moje teze so:

T1: Zaposlitvena situacija ljudi v stiski je slaba, ali so upokojeni z malo dohodki ali nezaposleni ali pa zaslužijo premalo, da bi z dohodki lahko pokrili svoje osnovne življenjske potrebe.

T2: Materialni položaj ljudi v stiski je slab; imajo minimalne dohodke.

T3: Finančni viri ljudi v stiski so predvsem pravice iz javnih sredstev in pokojnine.

T4: Bivanjske razmere ljudi v stiski so slabe, skromne.

T5: Revščina prizadene tudi človeško socialno področje oz. njegovo aktivno vključevanje v družbeno dogajanje.

T6: Prelomni dogodki, ki vplivajo na poslabšanje situacije ljudi v stiski, so izguba zaposlitve, upokojitev, zdravstvene težave, družinske težave.

T7: Najpogostejši načini oz. strategije preživetja ljudi v stiski so: pomoč družine/svojcev, okolice, prejemanje denarne socialne pomoči, pomoč dobrodelnih organizacij.

T8: Ljudje v stiski bi potrebovali boljši sistem socialne varnosti – višje pokojnine, več delovnih mest, višje plače in več podpore družine.

3 Metodologija

3.1 Vrsta raziskave, model raziskave in spremenljivke

Moja raziskava je kvalitativna, saj sem raziskovala življenjski svet uporabnikov s pomočjo intervjujev. Pri tem me niso zanimala le določena vprašanja, ampak stvarni problemi ljudi. Upoštevala sem tudi zorni kot intervjuvancev, njihovo razumevanje položaja in pa holistično gledanje na človeka. Te ljudi sem proučevala v njihovih vsakdanjih okoljih, kjer živijo, zato so podatki, ki sem jih dobila, še toliko bolj relevantni oziroma kompleksni. Proučevala sem majhno število primerov oz. oseb in jih med seboj primerjala. Raziskava je kvalitativna tudi zato, ker osnovno izkustveno gradivo sestavljajo besedni opisi oziroma pripovedi. To gradivo je obdelano in analizirano na beseden način in brez uporabe merskih postopkov, ampak s kvalitativno analizo. Poleg vsega tega sem se zavedala, da sem tudi sama vpletena v dogajanje, ki ga raziskujem, upam pa, da je čim manj vplivalo na moje rezultate. Moja raziskava je komparativna ali primerjalna, saj želim med seboj primerjati različne primere oziroma zgodbe.

3.2 Spremenljivke oz. teme raziskovanja:

- demografski podatki oz. kratka predstavitev osebe,
- življenjske okoliščine,
- zaposlitev/upokojitev/brezposelnost,
- ocena okoliščin in
- viri pomoči.

3.3 Merski instrumenti in viri podatkov

Merski instrument je delno strukturiran vprašalnik, s petimi sklopi vprašanj (demografski podatki oz. kratka predstavitev osebe, življenjske okoliščine, zaposlitev/upokojitev/brezposelnost, ocena okoliščin in viri pomoči) in podvprašnji. Vprašanja so odprtega tipa. Vprašalnik sem povzela po smernicah za intervjuje iz raziskave z zaposlenimi revnimi (Leskošek *et al.* 2013), ki mi ga je posredovala mentorica.

3.4 Populacija in vzorčenje

Populacija moje raziskave so bili ljudje s podeželja v Prekmurju, ki so v materialni oziroma finančni stiski. Pri tem sem zajela vzorec osmih ljudi, ki so brezposelni ali upokojeni; ljudi, ki živijo sami ali z družino, ne glede na spol – med njimi so bile tudi upokojene ženske, ki nimajo

delovne dobe (kmečke gospodinje); družino z majhnim otrokom, v kateri je mama samohranilka brezposelna. Naredila sem šest intervjujev, a sta bili v dveh udeleženi dve osebi. Od skupno osmih intervjuvancev sem imela pet ženskega spola in tri moškega. Ljudi sem izbrala po priložnostnem vzorcu in metodi snežne krogle.

3.5. Zbiranje podatkov

Za raziskovanje prej navedenih tem sem uporabila delno strukturiran intervju, vir podatkov je tako bil pogovor.

Intervjuje sem izvajala v mesecih aprilu in maju, leta 2015, na domu intervjuvancev. Pri dveh intervjujih je bila zraven tudi predstavnica Anine zvezdice v Prekmurju. Intervjuvancem sem najprej pojasnila, zakaj jih intervjuvam in o čem pišem v diplomi ter jim zagotovila zaupnost in varstvo podatkov. Intervjuji so trajali različno dolgo, odvisno seveda od zgovornosti sogovornika. Najkrajši je trajal pol ure, najdaljši pa več kot uro in se je potem prevesil še v osebni, spontan pogovor.

3.6 Obdelava in analiza podatkov

Obdelava podatkov je potekala na kvalitativni način. To pomeni, da sem intervjuje najprej pretipkala, jih nato parafrazirala, v vsakem intervjuju določila enote kodiranja in odprto ter osno kodirala. Analiza je v celoti dodana v prilogi.

4. Rezultati

Glede družinskih razmer oz. gospodinjstva smo ugotovili, da večinoma intervjuvane osebe živijo same, nekateri pa še z nekom – s partnerjem, z otroki in/ali vnuki. Pri tem smo opazili povezavo med ljudmi, ki živijo sami in njihovo starostjo, saj so skoraj vsi, ki živijo sami, starejši. Družinski odnosi so zelo različni, segajo od zelo dobrih odnosov do zelo slabih, v nekaterih primerih odnos niti ni obstajal (*»Zdaj pravzaprav nimava nobenega odnosa, stika b28«*). Nekateri so izpostavili, da so se nekoč z družinskimi člani bolje razumeli kot zdaj, razlogov za to pa ne izpostavljajo. Tudi stiki z družinskimi člani so različni. Nekateri so govorili o pogostih obiskih, spet drugi sploh nimajo stika.

Socialno omrežje intervjuvancev je zelo šibko iz več razlogov. Šibko socialno omrežje je večkrat posledica pomanjkanja, predvsem finančnih virov. S tem je povezana tudi slaba mobilnost – nimajo denarja za prevoz, nimajo izpita za avtomobil. Starejši ljudje so manj mobilni kot mlajši (*»Kar nama je pa najbolj hudo je to, da nimava možnosti za izlete in druženja, kot kateri drugi penzionisti c76. To zelo pogrešava, saj bi še šla kam med ljudi...c77 Jaz bi šel kdaj na kakšen špricar ali kavo pa ne morem... niti nisem mobilen, niti ni denarja c78 «*). Večina intervjuvancev je tako socialno področje označila kot tisto življenjsko področje, ki ga revščina najbolj prizadene.

Šibka socialna mreža je povezana tudi s hobiji in z aktivnostmi, saj so prostočasne dejavnosti povezane z druženjem z drugimi ljudmi, za katera pa večkrat potrebujemo denar in mobilnost. Vsi ti dejavniki se med seboj torej prepletajo in sovplivajo. Nekateri intervjuvanci so povedali, da hobijev nimajo, drugi so kot hobije opisovali predvsem skrb za okolico, vrt in ukvarjanje z domačimi živalmi. Izmed teh so najpogosteje omenjali psa kot dobrega prijatelja. Opravila okrog hiše, ki jih je na vasi kar veliko, so nekaterim intervjuvancem v veliko veselje, drugim že v napor. To so košnja, sekanje drv za kurjavo, obdelovanje vrta in lastna pridelava zelenjave, kar omenjajo tudi kot vir moči oz. strategijo preživetja.

Intervjuvanci imajo nizko izobrazbo. Večina jih ima dokončano osnovno šolo, nekateri imajo tudi poklic (živilski tehnik, gostinski tehnik, elektromonter). Ugotovili smo, da so zdaj nekateri brezposelni, nekateri pa upokojeni. Nekateri so bili zaposleni in imajo delovno dobo (nekateri skoraj trideset let, drugi manj). Veliko intervjuvancev pa sploh nima delovne dobe –

delali so doma na kmetiji. Tisti intervjuvanci, ki nimajo delovne dobe, ampak so si kot kmetovalci plačevali prispevke, prejemajo zdaj kmečko pokojnino, tisti, ki si jih niso, pa prejemajo pokojnino po možu. Intervjuvanci, ki so nekoč delali, zdaj prejemajo denarno socialno pomoč, ker še niso toliko stari, da bi bili upravičeni do pokojnine. Njihova zaposlitvena situacija je slaba. Ti, ki so brezposelni, pravijo, da nimajo možnosti niti upanja, da bi šli delat. To pravijo predvsem zaradi let (54, 62, 47) in zaradi slabega zdravstvenega stanja. Slabo zdravstveno stanje je namreč ključni dejavnik, ki je vplival na prenehanje zaposlitve.

Zdravstveno stanje nekateri intervjuvanci ocenjujejo kot dobro oz. srednje dobro, nekateri pa kot slabo. Ugotovili smo, da nekateri intervjuvanci kljub različnim zdravstvenim težavam, ki jih imajo, svoje zdravje ocenjujejo relativno dobro in se ne pritožujejo (*»Zdravstveno stanje je v redu, ko ležim in počivam (se nasmehne) b35. Imam zelo poškodovani kolk b36, pa tudi rebra in noge imam poškodovane b37, čez nogo se mi je peljal buldožer b38, ko sem še delal in nogo mi bodo morali najbrž vzeti b39.«*). Druge zdravstvene težave, ki so jih intervjuvanci navajali, so bile astma, glivice, težave s srcem (srčna kap), težave z nogami (obrabljen hrustanec), težave s hrbtenico, epileptični napadi, težave z rokami, poškodbe in zlomi kolkov in nog. Tudi zdravstveno stanje intervjuvancev je povezano z materialnim pomanjkanjem. Nekateri intervjuvanci so omenjali težave s srcem in pritiskom kot posledico stresa in skrbi zaradi pomanjkanja (*»Potem pa, ker imam težave s srcem mi pravijo, da naj se ne sekiram dosti, ampak kako se naj ne. Stres in skrbi me težijo v zvezi s slabim zdravstvenim stanjem moža – zaradi epileptičnih napadov. Obremenjuje pa me tudi pomanjkanje denarja in nasploh situacija v kateri smo a59.«*)

Glede materialnega položaja in dohodkov intervjuvancev smo ugotovili, da svoj materialni položaj nekateri opisujejo kot slab, skromen, da pač skušajo preživeti. Nekaterim intervjuvancem je edini vir dohodka denarna socialna pomoč (250€), nekaterim pa pokojnina – večinoma kmečka (164€). Le redki intervjuvanci so povedali, da jim njihov mesečni dohodek zadostuje. Večinoma so govorili o tem, da je premajhen, da si ne morejo privoščiti vsega, kar bi hoteli. Govorili so o nezadovoljstvu, o tem, da so imeli nekoč boljše plače/dohodke. Varčevati nikakor ne morejo, saj s tem, kar imajo, komaj preživijo. Nekateri intervjuvanci so brez dohodka. Tem pomagajo ostali družinski člani. Denar porabijo za podobne stvari. Vsi so na prvo mesto postavili položnice in hrano. Ostalo porabijo za zdravila,

poti, ki jih imajo, hrano za psa in kakšne priboljške (*»...ter ostale priboljške: kavo, špricar in cigarete b44«*). Stroški večine intervjuvancev nanesejo okrog 200€ mesečno. Kot posledice pomanjkanja denarja navajajo predvsem slabe bivanjske razmere in nezmožnost urejanja le teh, slabo zdravje, pomanjkanje oblačil in obutve, pomanjkanje hrane, sposojanje denarja, dolgčas in socialno področje (šibka socialna mreža, pomanjkanje druženja s prijatelji, znanci...).

Kar se tiče bivanjskih razmer, smo na podlagi analize intervjujev ugotovili, da je večina intervjuvancev nezadovoljna z razmerami, v katerih živijo. Opisujejo jih kot slabe in ob tem izražajo nezadovoljstvo. Skoraj vsi živijo v hišah, ki so njihove (so lastniki). Povedali so, da so stare, potrebne obnove. Nekateri intervjuvanci živijo v hiši, ki je bila nekoč del hleva in so jo potem preuredili, brez napeljave vode in brez kopalnice. Vodo nosijo od zunaj. Spet drugi so povedali, da jim v hišo teče voda, da imajo mrzle prostore v hiši, da kurijo le v kuhinji na štedilnik z drvmi. Nekateri so povedali, da imajo več okvar v hiši in da so jih nekaj že uspešno rešili, nekaj pa bi jih še morali (*»S hišo nismo zadovoljni. S to hišo smo že veliko pretrpeli, saj nam je puščala voda nad streho, v hodniku, pri štedilniku... Potem smo si streho nekoliko popravili, da je zdaj začasno v redu a25«*). Posameznik, ki zdaj živi v stanovanju, je povedal, da je bil prej, ko je živel v hiši, bolj srečen. Imel je tudi manj stroškov.

Glede splošne ocene življenjskih razmer so si bili intervjuvanci enotni, da je bilo nekoč boljše (zaradi več denarja – bili zaposleni, pridelovanja hrane, živine, ki so jo imeli, živeli so z družino). Zdaj jih večina opisuje, da je njihova situacija slaba. Nekateri so povedali, da so zdaj brezposelni, da jim je težko. Govorili pa so tudi o hvaležnosti za to, kar imajo. Prihodnosti jih je strah in so zaskrbljeni.

Prelomni trenutki, ki so močno a žal slabo vplivali na situacije ljudi v stiski, so podobni. Posamezniki so povedali, da se jim je življenje močno spremenilo, ko so se morali izseliti iz hiše, v kateri so dolgo živeli. Do tega je prišlo zaradi spora z dediči te hiše in izgube pravice bivanja. Ob tem so zelo trpeli in pomislili tudi na najhujše – samomor (*»Vse se je spremenilo, ko sem moral iz tetine hiše. Takrat sem zelo trpel, saj sem v tej hiši preživel svojo mladost, pol svojega življenja. Tam sem gospodaril in bil srečen. Dobro mi je šlo in dobro sem se tam počutil, saj sem imel na »bregu« (hribu) veliko prijateljev. Imel sem tudi psa. Tudi izdatkov je bilo manj kot zdaj, v bloku. Hišo sem uredil od znotraj in od zunaj, potem pa sem moral iti.*

Takrat mi je šlo tako slabo, da niti za kruh nisem imel in vse orodje, ki sem ga imel, sem moral pustiti tam. Tistega časa mi je bilo tako hudo, (se zajoče) da sem razmišljal tudi o samomoru e87«). Takrat so si opomogli s pomočjo sovaščanov in prijateljev, ki so pomagali pri iskanju stanovanja. Drugi intervjuvanci so kot prelomni trenutek (spremembo na slabše) navajali prepire z družinskimi člani, ločitev, zdravje, prenehanje zaposlitve, smrt družinskih članov in upokožitev. V zvezi z upokožitvijo pa pravijo, da se je spremenilo to, da nimajo več živine pri hiši, da ne pridelujejo več hrane in da imajo manjši dohodek.

Kot vire moči so intervjuvanci navajali predvsem pomoč s strani družinskih članov (sin, hčerka, pastorek z družino, hčerkin mož), v smislu prinašanja hrane, pomoči pri plačilu stroškov in ostale pomoči. Nekateri, ki so nekoč bivali v domu za stare ljudi, so kot vir moči omenjali tudi dom za stare ljudi oz. zaposlene iz doma. Na njih se obrnejo v primeru, ko potrebujejo kakršnokoli pomoč, nasvet, pa tudi kosila imajo urejena preko doma za stare ljudi. Spet drugi intervjuvanci so kot pomembno osebo – vir moči navedli šolsko svetovalno delavko, kateri zaupajo in se nanjo obračajo, ko potrebujejo pomoč pri izpolnjevanju in vlaganju obrazcev za denarno socialno pomoč. Nekateri intervjuvanci so kot vir moči navedli stanovanje, v katerem ne živijo, ampak ga koristijo ob opravkih v mestu. Tako se jim ni treba voziti vsak dan tja, ampak tam prespijo in tako privarčujejo na času in denarju za pot. Vir moči pa jim predstavljajo že sami obiski, ko se lahko s kom pogovorijo (*»Zelo sem vesel, če me kdo pride obiskat, kot zdaj npr. ti b80«*). Posameznik je kot vir moči izpostavil prijatelja, sovaščana in njegovo družino, ki mu pomaga moralno, materialno in finančno. Kar nekaj intervjuvancev pa je govorilo o pomanjkanju virov moči. Izpostavili so predvsem denarno stisko, slabo socialno omrežje in slabo mobilnost. Slabo mobilnost (brez izpita za avto, brez avtomobila, oddaljenost od večjih mest in šole) so nekateri označili tudi kot posledico brezposelnosti (*»...in je brezposelna a7, zaradi tega, ker nima izpita za avto a8. Če bi imela izpit, bi njej in nam vsem zelo olajšalo situacijo a9, saj smo tukaj oddaljeni od vsega, Murske Sobote, Avstrije, vsega...a10«*).

Najpogostejši načini oz. strategije preživetja ljudi v stiski so obisk dobrodelnih organizacij – Karitas in Anina zvezdica in pomoč družine ter prijateljev. Karitas jim plača položnice enkrat na leto in od njih prejmejo paket nujnih stvari, prav tako enkrat na leto. Anina zvezdica pa jim pomaga prav tako s paketi nujnih stvari: hrane ipd. Družinski člani in prijatelji jim večinoma pomagajo materialno (s hrano, oblačili), finančno (plačilo položnic) in z drugimi

storitvami. Ostale strategije preživetja oz. načini samopomoči so lastna pridelava zelenjave, gozd za kurjavo, redna in izredna denarna socialna pomoč, denarna nagrada iz križanke, ki je služila za nakup priboljškov za krst otroka, nabiranje in prodaja gob ter sposojanje denarja. Intervjuvanci so se strinjali, da je bilo nekoč lažje pridobiti denar iz dodatnih dejavnosti. To so bila priložnostna dela, dela na črno, dela v Avstriji, pridelovanje in prodaja mleka.

Na vprašanje, kakšno pomoč bi še potrebovali, so bili odgovori v smislu denarne pomoči in fizične pomoči. Izhoda oz. izboljšanja položaja nekateri posamezniki ne vidijo, so pesimistični, drugi pa rešitev vidijo v zaposlitvi hčerke, spremembi bivališča – nazaj v dom za stare ljudi, izboljšanje odnosov s sinom in v ureditvi invalidske pokojnine. Želje intervjuvancev pa so skromne. Želijo si zdravja, samostojnosti pri gospodinjskih opravilih, razumevanja in medsebojnega spoštovanja (*»Meni je tako v redu, navajena sem skromno in sama živeti d50, samo da bo zdravje d51 in da si bom lahko še naprej sama skuhalo in sadila rože. d52«*).

Na podlagi analize rezultatov pa lahko odgovorimo na raziskovalna vprašanja oz. teze, ki smo jih postavili v diplomskem delu. V prvi tezi smo trdili, da je zaposlitvena situacija ljudi v stiski slaba. Ali so upokojeni z malo dohodki, ali nezaposleni ali pa zaslužijo premalo, da bi z dohodki lahko pokrili svoje osnovne življenjske potrebe. Z dobljenimi podatki lahko to tezo potrdimo, saj vsi intervjuvanci živijo z dohodkom, manjšim od meje tveganja revščine. Nekateri intervjuvanci so brezposelni, drugi pa upokojeni. Nihče izmed intervjuvanih torej ne spada med zaposlene revne.

Potrdimo lahko tudi tezo, da je njihov materialni položaj slab. S tem, kar imajo, skušajo preživeti in si denar čim boljše razporediti skozi mesec. Intervjuvanci so govorili, da jim zmanjka denarja za hrano, da si ne morejo privoščiti vsega, kar bi želeli. Da ne morejo varčevati, ampak skušajo le preživeti. Najprej plačajo položnice, ki znašajo okrog 200 €, za ostale stvari pa jim ostane zelo malo. Nekateri so povedali, da si denar občasno tudi sposodijo. Materialno pomanjkanje pa vpliva tudi na njihovo zdravstveno stanje, na šibko socialno mrežo in pomanjkanje druženja s prijatelji, znanci ter na slabe bivanjske razmere.

Naslednja teza pravi, da so finančni viri ljudi v stiski predvsem pravice iz javnih sredstev in pokojnine. To drži, saj nekaj intervjuvancev prejema denarno socialno pomoč, drugi pa večinoma kmečke pokojnine in pokojnine po partnerjih – ženske po možeh, ki so umrli in so bili upravičeni do pokojnine. Posamezniki, ki imajo majhne otroke, prejemajo še otroške

dodatke. Dohodki intervjuvancev so nizki, pod pragom tveganja revščine in pod minimalnim dohodkom in ob takem stanju seveda niso zadovoljni. Ne le, da ne morejo varčevati, težko tudi preživijo mesec. Večina jih je povedala, da so bili njihovi dohodki včasih boljši.

Trdili smo tudi, da so bivanjske razmere intervjuvancev slabe in skromne. Pridobljeni podatki to potrjujejo in to smo ob izvajanju intervjujev tudi videli. Intervjuvanci ob tem najbolj čutijo pomanjkanje oz. prikrajšanost in seveda nezadovoljstvo. Ker smo jih spraševali tudi o lastništvu, smo izvedeli, da je večina intervjuvancev lastnikov hiš, v katerih živijo. Eden izmed teh je povedal, da zelo težko preživi z denarno socialno pomočjo zdaj, ko je v stanovanju.

Naslednja teza je bila, da revščina prizadene tudi človeško socialno področje oz. njegovo aktivno vključevanje v družbeno dogajanje. Podatki kažejo, da so življenjska področja, ki jih revščina najbolj prizadene, materialno področje, bivanjsko področje, zdravje in še posebej socialno področje. Veliko intervjuvancev je povedalo, da pogrešajo druženje s prijatelji, izlete in družbo nasploh. Njihova socialna mreža je pogosto slabo razširjena, saj je tudi ta posredno pogojena z denarjem.

Potrjujemo tudi tezo, da so prelomni dogodki, ki vplivajo na poslabšanje situacije ljudi v stiski, izguba zaposlitve, upokojitev, zdravstvene težave, družinske težave. Ugotovili smo, da je v večini izmed zgodb intervjuvancev prisoten prelomni trenutek, v katerem se je položaj ljudi spremenil na slabše. Poleg navedenih dogodkov je bil v enem primeru prelomni dogodek še preselitev. Prelomni trenutki so na intervjuvance vplivali tako, da so se jim zmanjšala finančna sredstva (dohodek), hkrati pa tudi na čustveno doživljanje. Večina jih je povedala, da so pred temi dogodki boljše živeli oz. shajali.

Najbolj pomembna teza diplomskega dela govori o načinih oziroma strategijah preživetja. Na podlagi odgovorov intervjuvancev smo ugotovili, da so to v največji meri pomoč dobrodelnih organizacij - Karitas in Anina Zvezdica, s paketi hrane in plačili položnic enkrat letno ter pomoč družine in prijateljev. Družina in prijatelji pomagajo finančno – s plačili položnic in s posojanjem denarja, z nakupi hrane, fizično in moralno (obiski, druženja, spoštovanje, dobro razumevanje). Ostale strategije preživetja pa so: pridelava sadja, zelenjave in poljščin, ogrevanje z drvmi, s katerimi privarčujejo denar, nabiranje in prodaja gob, pomoč pri mesariji in gostilni ter plačilo za to, ter prejemanje denarne socialne pomoči. Nekateri intervjuvanci so omenili, da zaprosijo tudi za dodelitev enkratne izredne denarne socialne

pomoči. Nekateri posamezniki so povedali, da so si enkrat za nakup priboljškov pomagali tudi z denarno nagrado iz križanke, enkrat pa so s koriščenjem nezgodnega življenjskega zavarovanja kupili novo vodno črpalko.

Zadnje raziskovalno vprašanje, ki nas je v raziskavi zanimalo, je bilo: kakšno pomoč bi še potrebovali ljudje v stiski. Odgovori so bili pesimistični in želje skromne. Intervjuvanci si želijo predvsem zdravja in samostojnosti - da bodo lahko še naprej sami kuhali in skrbeli zase. Nekateri so povedali, da si želijo izboljšanja odnosov v družini, spoštovanja in razumevanja, da jim to največ pomeni. Posamezniki pa si želijo najprej urediti invalidsko pokojnino, nekateri se želijo preseliti v dom za stare ljudi, saj pravijo, da je bilo in bo tam boljše za njih, spet drugi pa si najbolj želijo zaposlitve za mlajše družinske člane. Veliko intervjuvancev je povedalo, da izhoda oz. izboljšanja njihovega položaja ne vidijo. Nimajo idej. Bojijo se samo, da situacija ne bo še slabša.

5. Razprava

Materialni položaj intervjuvancev je slab, saj vsi živijo z dohodkom manjšim od meje tveganja revščine, to je z manj kot 593 EUR. Veliko intervjuvancev je tudi brezposelnih oz. trajno brezposelnih. Tudi denarno socialno pomoč dobivajo trajno. Ko Murray (1987 v Rus 1990: 1422) govori o trajno brezposelnih, pravi, da gre v večini teh primerov za akumulacijo več negativnih okoliščin. Tudi pri mojih intervjuvancih je bilo tako: neurejene bivanjske razmere, neurejene družinske razmere, slabo zdravstveno stanje, nizka izobrazba (dokončana osnovna šola). Trajno osiromašeni potrebujejo povsem druge socialne programe pomoči kot začasno osiromašeni.

Bivanjske razmere intervjuvancev so slabe in skromne in intervjuvanci ob tem čutijo pomanjkanje oz. prikrajšanost in seveda nezadovoljstvo. Presenetilo pa me je, da so bili nekateri intervjuvanci kljub negodnim bivanjskim razmeram zadovoljni. Navadili in prilagodili so se življenju v takšnih razmerah in živijo s tistim, kar si lahko privoščijo. Tako se znajdejo in si naredijo bivanje v danih razmerah čimbolj udobno. Ker smo jih spraševali o lastništvu, smo izvedeli, da je večina intervjuvancev lastnikov hiš, v katerih živijo. Eden izmed intervjuvancev, ki živi v podnajemniškem stanovanju, je povedal, da zelo težko preživi z denarno socialno pomočjo. To sovpada s teorijo, ki pravi, da so ena izmed ogroženih skupin ti, ki so najemniki stanovanj. Povsem drugačne so razmere za najemnike stanovanj z minimalnim dohodkom kot pa npr. upokoјence z minimalnim dohodkom, če le-ti ne skrbijo več za svoje otroke in imajo izplačano lastno hišo. Slednji lahko potem dostojno živijo tudi s sredstvi, ki so manjša od uradno določenega praga revščine (Murray 1987 v Rus 1990: 1422).

Glede družinskih razmer ne moremo poenostavljati, da so za vse slabe. So pa bile v nekaterih primerih neurejene in odnosi površinski ali jih celo ni bilo. Zdravstveno stanje intervjuvancev je povečini slabo. Nekateri so potarnali in povedali, da je slabo zdravstveno stanje tudi odraz finančne stiske, saj pomanjkanje vpliva na psihično stanje oz. zdravje. Me je pa presenetilo, da so nekateri kljub zdravstvenim težavam povedali, da se dobro počutijo, da so kar zdravi.

Podobno kot v teoriji Murray-a (1987 v Rus 1990: 1422) smo ugotovili, da je ena izmed negativnih okoliščin trajno osiromašenih ljudi nizka izobrazba. Večina intervjuvancev ima namreč dokončano osnovno šolo, kar sem tudi nekako pričakovala.

V teoretičnem delu sem navajala Šosterja, ki govori o dramatičnih spremembah med mestnim in podeželskim načinom življenja v zvezi z ljudmi v stiski. Na podeželskih območjih je slabša predvsem infrastruktura (ceste, javni prevoz), značilno je pomanjkanje delovnih mest, kraji so odročni; zato je zelo pomembna medgeneracijska solidarnost (Šoster 2013 v Čačinovič Vogrinčič *et al.* 2013: 33). S tem se na podlagi rezultatov raziskave strinjam. Veliko intervjuvancev je namreč kot vir moči omenjalo sosede in sovaščane, vir nemoči oz. pomanjkljivost pa mobilnost in dostop do različnih storitev. Nekateri so kot posreden razlog za brezposelnost navajali življenje na podeželju.

V moji raziskavi se je podobno kot glede na statistične podatke (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – medijsko središče – povezava do novice Statističnega urada RS) pokazalo, da so ogrožene skupine tudi enočlanska gospodinjstva in upokojene ženske oz. druge neaktivne ženske, ki niso bile nikoli zaposlene (prejemnice kmečkih pokojnin ali denarnih socialnih pomoči in drugih socialnovarstvenih prejemkov). Kar nekaj intervjuvancev namreč živi samih in kar nekaj je bilo upokojenih oz. neaktivnih žensk, brez delovne dobe in brez dohodkov.

Eno zelo pomembnih področij, ki jih revščina prizadene, je tudi socialno področje. Že v teoriji sem pisala o povezavi starih ljudi (vdov in vdovcev in starih ljudi brez otrok) in osamljenosti oz. njihovi šibki socialni mreži. »Vključenost v socialna omrežja blaži posledice ostalih izključenosti. Na začetku slabe situacije imajo posamezniki in družine okoli sebe še neko socialno omrežje, a se to sčasoma izčrpa«, opozarja Vesna Leskošek (Delo – Novice – Politika – Pasti dolgotrajne revščine) in pravi, da izguba statusa v družbi povzroča tudi duševne bolezni. Velikokrat je namreč vpliv revščine, stisk in pomanjkanja večji in bolj ogrožajoč za človekovo psihično kot fizično stanje in intervjuvanci so to potrdili. Govorili so o tem, da si želijo več druženja, da pogrešajo družbo, da bi želeli iti kam na izlet ipd.

Glede strategij preživetja sem v teoriji pisala o aktivnih in pasivnih strategijah preživetja (Leskošek *et al.* 2013). V moji raziskavi sem ugotovila, da intervjuvanci uporabljajo oba načina preživetja. Z dodatnim delom si služijo denar in živijo skromno, se odpovedo potrebam, ki niso nujne (nova oblačila, izleti...). Poslužujejo se tudi dobrodelnih organizacij, Karitas in Anina zvezdica.

Menim, da rezultatov ne morem posploševati, ker vzorec ni dovolj velik in reprezentativen. Zdi se mi, da bi o strategijah preživetja lahko izvedela še več. Več poudarka bi lahko bilo tudi na pomoči, ki bi jo potrebovali za izboljšanje situacije in virih moči, ki bi jih še lahko okrepili.

6. Sklepi

- Prva teza govori o tem, da je zaposlitvena situacija ljudi v stiski slaba. Nekateri intervjuvanci so brezposelni, drugi upokojeni, vsi pa z dohodki težko shajajo. Torej lahko prvo tezo potrdimo.
- Druga teza pravi, da je njihov materialni položaj slab. Vsi živijo z dohodki pod pragom tveganja revščine, tako lahko potrdimo tudi drugo tezo.
- Potrdim lahko tudi tretjo tezo, da so finančni viri intervjuvancev večinoma res pokojnine (kmečke in po partnerjih) in pravice iz javnih sredstev (denarne socialne pomoči).
- Četrta teza govori o tem, da so bivanjske razmere intervjuvancev slabe in skromne. Lahko jo potrdimo, saj večina intervjuvancev živi v precej slabih razmerah, ob tem pa čutijo nezadovoljstvo in tukaj se tudi zelo odraža njihovo pomanjkanje.
- Peta teza lahko prav tako potrdimo, saj revščina prizadene tudi človeško socialno področje oz. njegovo aktivno vključevanje v družbeno dogajanje in to močno. Veliko intervjuvancev je namreč povedalo, da pogrešajo družbo, druženja, izlete ipd. Njihova socialna mreža je pogosto slabo razširjena, saj je tudi ta posredno pogojena z denarjem.
- Šesta teza pravi, da so prelomni dogodki, ki vplivajo na poslabšanje situacije ljudi v stiski, izguba zaposlitve, upokojitev, zdravstvene težave, družinske težave. Dobljeni podatki tezo potrjujejo, saj je v večini zgodb intervjuvancev prisoten prelomni trenutek oz. nek pomemben dogodek, ki je zaznamoval njihovo življenje, žal na slabše. To so bili izguba zaposlitve, upokojitev – torej zmanjšanje dohodka, zdravstvene in družinske težave in pa preselitev.
- Naslednja teza govori o najpogostejših načinih oz. strategijah preživetja ljudi v stiski. Z dobljenimi podatki lahko potrdim, da so to pomoč družine/svojcev, okolice, prejemanje denarne socialne pomoči in pomoč dobrodelnih organizacij. Ostale strategije preživetja, ki so jih intervjuvanci še omenjali, pa so pridelava sadja, zelenjave in poljščin, ogrevanje z drvmi, s katerimi privarčujejo denar, nabiranje in prodaja gob, pomoč pri mesariji in gostilni ter plačilo za to, denarna nagrada iz

križanke, izredna denarna socialna pomoč in koriščenje nezgodnega življenjskega zavarovanja.

- Zadnja teza pravi, da bi ljudje v stiski potrebovali boljši sistem socialne varnosti – višje pokojnine, več delovnih mest, višje plače in več podpore družine. Tezo lahko deloma potrdim, saj so intervjувanci govorili o tem, da si želijo dobrih družinskih odnosov in zaposlitve – torej tudi delovna mesta, o višjih pokojninah in plačah pa niso govorili. Njihove želje za prihodnost so bile bolj skromne. Želijo si zdravja – čeprav je to naše največje bogastvo, samostojnosti in razumevanja. So tudi precej pesimistični, da bi se njihova situacija obrnila na boljše in kar nekaj jih nima konkretnih predlogov, kakšno pomoč bi rabili oz. si želijo.

7. Predlogi

Predlog za izboljšanje situacije ljudi, ki sem jih intervjuvala, je povišanje denarnih socialnih pomoči, saj za polovico intervjuvancev predstavljajo edini vir za preživljanje. Ta ukrep seveda ni način izboljšave situacije ljudi v stiski na dolgi rok, niti ne sme biti, saj je namen te pravice, da se jo koristi začasno, dokler se ne najde boljša rešitev oz. boljši vir dohodka za uporabnika. Lahko pa bi ponovno uvedli državne pokojnine za vse tiste, ki so celo življenje delali na kmetiji doma in si žal niso plačevali prispevkov, zdaj pa so ostali brez dohodka. Nekaj takih je bilo tudi med mojimi intervjuvanci. Rešitev za odpravo revščine in stisk ljudi bi zagotovo bila tudi povečanje števila delovnih mest. Prav tako bi predlagala ukrep za delodajalce, ki bi dobili subvencijo ob zaposlitvi starejših nad 45 let, tako kot to obstaja za mlade, saj je tudi v moji raziskavi kar nekaj starejših od 45 let in brezposelnih. Ostali predlogi, ki izhajajo iz mojih ugotovitev, so, da bi se starejšim, ki živijo sami ali tudi ne, moralo omogočiti čim bolj samostojno življenje v domačem okolju/hiši, saj si tega želijo. To je za zdaj spodbujeno z varstvenim dodatkom, ki ga prejemajo starejši za plačilo pomoči svojcev. Obstaja tudi storitev pomoč na domu in ostale storitve, ki starejšim omogočajo lažje življenje doma. Predlagala pa bi še združevanje starejših v stanovanjske skupnosti, kjer bi še vedno živeli v hiši, v domačem okolju, vendar v manjši bivanjski enoti (nekaj ljudi). To bi bil kot manjši dom za stare ljudi, kjer bi prav tako bile zaposlene socialne delavke/delavci, negovalke in zdravstveno osebje, vendar manj in ti bi se stanovalcem lahko bolj posvetili. Raziskovanje bi se lahko nadaljevalo oziroma bi lahko zajela večji in tako tudi bolj reprezentativen vzorec ljudi. Naredila bi lahko primerjavo med ljudmi, ki živijo v stiski na vasi in v mestu ali pa se odločila samo za eno skupino ljudi: ali zaposlene revne ali stare revne ali ljudi, ki živijo sami oz. enočlanska gospodinjstva ali družine, kjer je vsaj eden nezaposlen in so prisotni tudi vzdrževani člani (otroci/stari). Za eno skupino ljudi bi se odločila, ker to še ni raziskano in bi jo lahko tudi bolj poglobljeno raziskala.

8 Literatura

Čačinovič Vogrinčič, G., Košir, M., Koršič, I., Svete, G., Hanžek, M., Murn, A., Plut, D., Habjanič, S., Humar, M., Kutnar, A., Piškur, M., Karba, R., Ogorelec, V., Zonta, M., Vogrinc, J., Vezjak, B., Drenovec, F., Malačič, J., Anžič, M., Pribac, I. (2013), *Kam plovemo? Premisleki o izhodu iz krize*. Ljubljana: založba Sanje, zbirka Aktivni državljani.

Dragoš, S. (1997), Politična zgodovina revščine na slovenskem. *Socialno delo*, 36, 2: 125–126.

Giraud, P. N. (2006), *Neenakosti v svetu: Ekonomija sodobnega sveta*. Ljubljana: Založba Rdeča zbirka.

Haralambos, M., Holborn, M. (1999), *Sociologija: teme in pogledi*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Hlebec, V., Kavčič, M., Filipovič Hrast, M., Vezovnik, A., Trbanc, M. (2010). *Samo da bo denar in zdravje: Življenje starih revnih ljudi*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Leskošek, V., Smolej, S., Rihter, L., Boškić, R., Kresal, B., Breznik, M. (2013), *Revščina zaposlenih*. Ljubljana: Sophia.

Nacionalno socialno poročilo (30. 6. 2013–1. 7. 2014), Republika Slovenija: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Novak, M. (1993), Konceptualne korenine raziskovanja (ne)blaginje v slovenski sociologiji. *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*, XXI: 154–155.

Novak, M. (1994), *Dober dan, revščina*. Ljubljana: Socialna zbornica Slovenije.

Podgornik, A., Aralica, A., Jerman, B., Toplišek, A., Mohorčič, J., Brumec, M. (2011), *Milenijski razvojni cilji: Na poti uresničevanja: Konec revščini 2015, milenijska kampanja*. Ljubljana: Društvo za združene narode za Slovenijo.

Program boja proti revščini in socialni izključenosti (2000), Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Rihter, L. (2015), Poverty in Slovenia: between resilience and resistance? *Kurswechsel*, 1: 33–40.

Rojnik, A. (1998), *Revščina v Sloveniji in socialno delo z materialno ogroženimi*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Visoka šola za socialno delo (Diplomsko delo).

Viher, D. (2010), *Revščina in socialna izključenost v Sloveniji*. Maribor: II gimnazija Maribor (Raziskovalna naloga).

Yunus, M. (2009), *Novemu kapitalizmu naproti: Socialno podjetništvo za svet brez revščine*. Tržič: Učila International.

8.1 Internetni viri

Annex – Integrated guidelines – to the Proposal for a council decision on guidelines for the employment policies of the Member States (2015), Brussels: European Commission, dostopno na: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/europe2020_guidelines_part2_en.pdf (ogledano dne 23. 6. 2015).

Annex to the Recommendation for a council recommendation: On broad guidelines for the economic policies of the Member States and of the Union (2015), Brussels: European Commission, dostopno na: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/europe2020_guidelines_part1_en.pdf (ogledano 23. 6. 2015).

Damijan, J., P. (2011), *Korupcija in razvoj*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta univerze v Ljubljani. Dostopno na http://www.integriteta.si/images/stories/pdf/zbornik_revscina_korupcija_razvoj.pdf (ogledano dne 19. 3. 2015)

Delo – Novice – Politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine. Dostopno na <http://www.delo.si/novice/politika/dohodki-srednjega-sloja-nizji-prav-tako-prag-revscine.html> (ogledano dne 27. 5. 2015)

Delo – Novice – Politika – Pasti dolgotrajne revščine. Dostopno na <http://www.delo.si/novice/politika/pasti-dolgotrajne-revscine.html> (ogledano dne 2. 6. 2015).

European Commission Employment – Social Affairs & Inclusion – Policies and Activities – Social Protection & Social Inclusion – Poverty and social exclusion. Dostopno na: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=751&langId=en> (ogledano dne 1. 6. 2015).

Eurostat Statistics Explained – Population and social conditions – Population – European social statistics – Income and living conditions – Risk of poverty and social exclusion, dostopno na: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_2020_indicators_-_poverty_and_social_exclusion (ogledano dne 23. 6. 2015).

Kavčič, B., Beloglavec, A., Dobovšek, B., Menciger, J., P. Damijan, J., Hanžek, M., Petuhova, S. (2011), *Revščina, korupcija, razvoj: S transparentnostjo in integriteto do gospodarskega in*

socialnega razvoja Slovenije. Trzin: Integriteta, društvo za etičnost javnega delovanja (zbornik). Dostopno na:

http://www.integriteta.si/images/stories/pdf/zbornik_revscina_korupcija_razvoj.pdf

(ogledano dne 19. 3. 2015)

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: delovna področja – sociala, dostopno na http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/ (ogledano dne 11. 3. 2015).

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – medijsko središče - povezava do novice Statističnega urada RS. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/article/1966/7494/ (ogledano dne 23. 3. 2015).

Rus, V. (1990), Revščina in socialna politika. *Teorija in praksa*, 27, 12 : 1419–1428. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-749MTAYO> (ogledano dne 23. 3. 2015).

Statistični urad Republike Slovenije – Delo in brezposelnost - Stopnja registrirane brezposelnosti

avgust 2015 – Prikaži novico. Dostopno na: <http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=5531&idp=3&headerbar=2> (ogledano dne 9.11.2015).

RTV SLO – Tarča – arhiv – Evro na evro-revščina, dostopno na: <http://www.rtvlo.si/tarca/arhiv/prispevek/129> (ogledano dne 22. 5. 2015).

8.2 Viri slik in tabel

Delo – Novice – Politika – Dohodki srednjega sloja nižji, prav tako prag revščine. Dostopno na <http://www.delo.si/novice/politika/dohodki-srednjega-sloja-nizji-prav-tako-prag-revschine.html> (ogledano dne 27. 5. 2015)

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Republika Slovenija, (30. 6. 2013–1. 7. 2014), Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 5–6.

Statistični urad Republike Slovenije – podatki. Dostopno na <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/podatki/prikazistaronovico?IdNovice=6490> (ogledano dne 23. 3. 2015).

Statistični urad Republike Slovenije – Delo in brezposelnost - Stopnja registrirane brezposelnosti avgust 2015 – Prikaži novico. Dostopno na: <http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=5531&idp=3&headerbar=2> (ogledano dne 9. 11. 2015).

SURS, 2014–2015 napoved UMAR v Nacionalno socialno poročilo 2013/2014: 5–6 in SURS – Delo in brezposelnost – Stopnja registrirane brezposelnosti avgust 2015 – Prikaži novico. Dostopno na: <http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=5531&idp=3&headerbar=2> (ogledano dne 9. 11. 2015).

9 Priloge

9.1. Vprašalnik

Demografski podatki oz. kratka predstavitev osebe

spol

starost

izobrazba

kraj/regija

Življenjske okoliščine

Prosim vas, da na kratko opišete okoliščine, v katerih živite.

Bivanjske/stanovanjske razmere (ste lastnik/lastnica hiše/stanovanja, se v njej/njem počutite varne, vam je udobno, prostorno, ste zadovoljni in zakaj)

Družinske razmere (kdo so člani vašega gospodinjstva, kako se razumete z ostalimi družinskimi člani oz. kako bi opisali odnose doma nasploh)

Zdravstveno stanje vas in vaših domačih

Materialni položaj vašega gospodinjstva (kaj je vaš vir dohodka za preživetje, kako z njim razpolagate, ali imate dovolj dohodkov, za vse kar potrebujete in si želite, ali mi lahko prosim opišete, za kaj povprečno porabite svoje dohodke (na primer za kaj vse ste jih porabili v prejšnjem mesecu - kaj ste kupili, kaj ste jedli, ali ste kam šli ...), za katere stvari vam trenutno zmanjka in koliko denarja bi še rabili, ali se morate čemu odreči, ker za to nimate denarja (npr. hrana, zdravstveni pripomočki, zdravila) in kako pogosto pride do tega (da si nečesa ne morete privoščiti) - enkrat na mesec, večkrat, varčujete, občutite, da živite v pomanjkanju?

Zaposlitev/upokojitev/brezposelnost

Za zaposlene

Kje ste zaposleni in kako dolgo že?

Ste bili pred tem zaposleni še kje drugje in kje in koliko let delovne dobe imate?

Kakšna je višina vašega mesečnega dohodka/plače?

Kako doživljate svojo zaposlitveno situacijo? Kako zadovoljni ste? Ali lahko trenutno zaposlitveno situacijo kaj izboljšate? Kaj lahko sami naredite za to?

Kakšno pogodbo o delu imate glede na delovni čas (skrajšan, polni) in glede na dolžino pogodbe (določen, nedoločen čas)?

V katerih okoliščinah je potrebno delati nadure in če, ali so plačane? Imate čas za malico, kakšne odmore?

Kako je z bolniško odsotnostjo in dopustom (imate težave pri koriščenju le tega)?

Kakšen je vpliv zaposlitve na druga področja vašega življenja in življenja vaše družine?

Kaj vam pomeni delo?

Za upokojene

Kje ste bili zaposleni pred upokojitvijo in kako dolgo?

Koliko let delovne dobe imate?

Kakšna je višina vaše mesečne pokojnine?

Kako doživljate višino vaše pokojnine, kako zadovoljni ste z njo?

Kaj vam je pomenilo delo?

S katerimi aktivnostmi se ukvarjate sedaj? So katere od teh plačane?

Kako se je z upokojitvijo spremenilo vaše finančno stanje - sedaj morda težje ali lažje shajate? Kaj vse se je spremenilo z upokojitvijo?

Za brezposelne

Ste bili kdaj zaposleni in kako dolgo?

Koliko časa ste že brezposelni in zakaj? Kakšni so bili razlogi za prekinitev delovnega razmerja (z vaše in z delodajalčeve strani)?

Koliko je znašala vaša mesečna plača, ko ste bili zaposleni in koliko dohodkov imate sedaj?

S katerega vira prihajajo vaši zdajšnji dohodki?

Ste z vašimi dohodki zadovoljni, so dovolj visoki da pokrijete vaše mesečne potrebe?

Kako doživljate svojo zaposlitveno situacijo? Ste zadovoljni/nezadovoljni? Ali lahko trenutno zaposlitveno situacijo kaj izboljšate? Kaj lahko sami naredite za to?

Aktivno iščete zaposlitev in kaj bi pri tem še rabili oz. kaj vas ovira?

Ocena okoliščin, razlogi

Ste vedno živeli v takšnih okoliščinah kot ste mi jih opisali zdaj? Kako je bilo v preteklosti boljše/slabše?

Kdaj se je spremenilo in zakaj?

Na katerih področjih najbolj čutite prikrajšanost?

Viri pomoči

S čim si poleg rednih mesečnih prejemkov še pomagате, da lažje shajate? (priložnostno/sezonsko delo, delo na črno, udeleževanje v akcijah – karitas ipd, pomoč širše družine...)

Na koga se (največkrat) obrnete kadar ste v stiski (oseba, organizacija). Če je to organizacija, kako ste zvedeli za njo? Kako vam pomaga?

Kakšno pomoč bi še potrebovali pri izboljšanju vaše situacije?

Kje vi vidite izhod iz situacije, v kateri se nahajate oz. kaj bi bilo potrebno spremeniti, da bi se vaš položaj izboljšal?

Hvala za vaš čas in iskrenost!

9.2 Intervjuji

Intervju 1 (družina Š., Prekmurje, Markovci)

Demografski podatki oz. kratka predstavitev oseb

Družino sestavljam jaz (54 let) in moj mož ter hčerka M. (28 let) s hčerkico L. (4 leta). Po poklicu sem živilski tehnik, hčerka pa gostinski tehnik (3-letna šola) in je brezposelna, zaradi tega, ker nima izpita za avto. Opravljala ga je še v nosečnosti, a je ravno pred izpitno vožnjo zbolela za žolčnimi kamni, kasneje pa rodila in tako ostala brez voznškega izpita. »Zmetala« sem dosti denarja za te vožnje za prazen nič, sedaj pa si hčerka ne more privoščiti, da ga gre še enkrat opravljat. Če bi imela izpit, bi njej in nam vsem zelo olajšalo situacijo, saj smo tukaj oddaljeni od vsega, Muske Sobote, Avstrije, vsega...

a) Lastnica hiše sem jaz, mož pa ima v Murski Soboti še podnajemniško stanovanje, katerega je koristil, ko je še hodil v službo tam. Sedaj je prazno, občasno ga koristimo le, ko imamo več zaporednih opravkov tam (zdravnika, gremo v trgovino po hrano ipd.).

A: Aha, pa vam to stanovanje ni še dodaten strošek?

I: Nočemo ga pustiti, saj nam ob takšnih situacijah, kot sem prej povedala zelo prav pride, saj bi se sicer morali vsak dan voziti z avtobusom sem in tja. Veš koliko privarčujemo z denarjem pa še s časom. Jaz, ko sem bila toliko pred leti dosti pri zdravniku in v bolnici, na vseh živih preiskavah, mi je bilo fajn, da se mi ni bilo treba vsak dan voziti z avtobusom sem in tja, sem ostala par dni tam. Mogoče ga bo v prihodnosti rabila tudi hčerka, ki razmišlja tudi o tem, da bi se preselila tja, ko bo njena hčerka morala začeti obiskovati malo šolo, ona pa mogoče kje dobi službo. L. je bila namreč do zdaj doma, ni obiskovala vrtca, mala šola pa je obvezna in jo bo s septembrom morala začeti obiskovati. Ne vemo, kdo jo bo vozil tja, saj kombi vozi le šoloobvezne otroke.

A: Smola, kaj pa kakšni sosedi. Ni nikogar, ki bi vozil svoje otroke in potem vzel še njo? Tako da se v Mursko Soboto vozite z avtobusom?

I: Ne, žal nihče tu naokrog nima majhnih otrok. Ja, z avtobusom, ki pa gre poredko ali pa se tu in tam peljemo s sosedi. Avtobusni spored je objavljen na avtobusni postaji, ki pa je na srečo v bližini hiše.

S hišo nismo zadovoljni. S to hišo smo že veliko pretrpeli, saj nam je puščala voda nad streho, v hodniku, pri štedilniku... Potem smo si streho nekoliko popravili, da je zdaj začasno v redu. Tudi ogrevanje je zelo slabo, saj kurimo le v kuhinji, na stari štedilnik z drvmi, ostali prostori pa so mrzli. Jaz spim z malo – L. tu v kuhinji na kavču, ker je tu najbolj toplo.

Hčerka M.: Nekaj let nazaj smo bili celo dve leti brez vode v hiši, saj se nam je nekaj pokvarilo. To je bilo grozno, saj smo morali nositi vodo od zunanjega studenca, oblačila pa so nosili pral v Mursko Soboto, v stanovanje. Potem smo si to popravili s pomočjo izredne denarne pomoči (300€) in namestili novo vodovodno črpalko, tako da je sedaj hvala bogu vse v redu. Vendar nam 300€ takrat seveda ni bilo zadosti, ta črpalka je stala 700€.

A: In kako ste si pomagali takrat?

Hčerka M.: Takrat smo koristili 10 let vplačevanja mojega življenjskega nezgodnega zavarovanja in tako so nekak zmogli. Denarja ni, zato moramo biti zadovoljni s tem kar imamo in se znajti. Ko smo imeli sveti krst za L. sem ji torto plačala iz nagrade, ki sem jo dobila iz reševanja križanke v časopisu.

Gospa J.: Tudi prepleskati bi morali, saj vidite... Potem pa še mala (vnukica) popiše in poriša stene v hiši, da je vse skupaj še pika na i. (se nasmehne).

b) Z možem se ne razumeva preveč dobro. Priznam, svojo ljubezen imam drugot in se zaradi tega nič slabo ne počutim, saj vem, da me je mož v mladosti veliko varal. Dekline, to si zapomnite, če ne boste dobile kar si zaslužite, si boste iskale drugot. Pa tudi vaši fantje... Sedaj je prisoten tudi alkohol z moževe stvari in odnos ni tak, kot bi si ga želela. S hčerko se dobro razumeva, vnukinja pa mi predstavlja neizmerno veselje (kar se vidi že na daleč).

Hčerka pove: Z mamom imam boljši odnos kot z očetom, s hčerko pa se zaenkrat dobro razumem, saj je še majhna. Z očetom od hčerke L. pa nisem nikoli imela partnerskega odnosa, niti nisva živela skupaj. Kmalu po njenem rojstvu je naredil samomor in zvedela sem, da ima celo več otrok.

c) Zdravstveno stanje v družini je slabo. Jaz in tudi hčerka imava težave s srcem, jaz še s hrbtenico in pritiskom. Mož pa je invalidsko upokojen že nekaj časa, saj ima epileptične napade. Mene je pred leti celo zadela srčna kap in takrat je bilo zelo hudo. Tudi z nogami imam težave. Na obeh ima obrabljen hrustanec, kar je tudi posledica mojega dolgoletnega poklica – čistilke. Koliko sem jaz preživela na kolesu, ko sem je vozila v službo in iz nje in to tako poleti, kot pozimi. Takrat sem utrpela tudi dve hujši poškodbi kolka in noge, saj me je dvakrat zbil avtomobil, tako zelo težko hodim in imam kar pogoste preglede pri zdravniku. Potem pa, ker imam težave s srcem mi pravijo, da naj se ne sekiram dosti, ampak kako se naj ne. Stres in skrbi me težijo v zvezi s slabim zdravstvenim stanjem moža – zaradi epileptičnih napadov. Veste to se velikokrat zgodi tudi ponoči in takrat sem vsa iz sebe. Obremenjuje pa me tudi pomanjkanje denarja in nasploh situacija v kateri smo. To vse pa tudi pripomore k nepravilnemu delovanju srca. Zdravstveno zavarovani smo na srečo vsi.

d) Materialni položaj je slab. Mož trenutno dobi le denarno nadomestilo, 250€, čaka pa na invalidsko pokojnino, ko dopolni starostno omejitev. Jaz pa trenutno ne prejemam nič, ker sem lastnica hiše in prav tako čakam na invalidsko pokojnino, ko dopolni starostno omejitev, vendar tega ne bom dočkala, prej bom umrla.

Hčerka M.: Dobivam denarno socialno pomoč in otroške dodatke. Otroške dodatke so mi zdaj zvišali na 170€ mesečno, ker sem prijavljena kot mati samohranilka, denarna socialna pomoč pa znaša 440€, od kar imam hčerko. S temi dohodki skušamo preživeti skozi mesec. Najprej plačamo stroške – položnice in potem so tukaj še hrana, dimnikar, opravitve v Mursko Soboto, zdravnik ipd. Enkrat na leto zaprosimo tudi za izredno denarno pomoč. Da živimo v pomanjkanju seveda občutimo, trudimo pa se, da tega ne občuti hčerka, ki pa je zelo srečen in navihani otrok.

3. a) 25 let sem delala kot čistilka v Murski Soboti, pri različnih delodajalcih (Osnovna šola III Murska Sobota, Srednja poklicna in tehnična šola Murska Sobota, Agromerur, mesnici...). Zdaj sem brezposelna, prav tako hčerka.

b) Začele so se težave s srcem in sem tako odšla na bolniško. Takrat so me hoteli odpustiti, vendar me v času bolniške niso mogli in tako sem se tožila s firmo. Tisto tožbo nisem dobila, ker je moja zdravnica prepozno vložila izvide in tako se moje zdravstveno stanje ni upoštevalo. Od takrat sem doma in to je 8 let.

c) Mesečna plača je tiste čase znašala okrog 70.000 tolarjev, zdaj pa ne prejemam nič, ker imam zdravstvene težave in me tudi ne bi nikjer več vzeli v službo, do denarne socialne pomoči pa zaradi zemlje, ki jo imam v lasti nisem upravičena.

d) Pokojnine še ne prejemam, saj nimam starostega pogoja in je verjetno niti ne bom dočkala, ampak bom prej umrla.

e) Jih nimam.

e) /

f) Zaposlitvena situacija je slaba, nisem zadovoljna, a povej, kaj naj naredim. Ne morem storiti več kot, ogromno sem garala.

g) /

4. a) V tako slabih razmerah nismo živeli vedno. Prej je bilo boljše.

b) Ko sva bila oba z možem zaposlena (zdrava in zmožna delati), nam ni šlo slabo. Sedaj pa smo vsi brez dela in tukaj je še vnukica, ki tudi potrebuje oblačila, hrano ipd...

c) Prikrajšanost oz. materialna stiska se najbolj odraža pri bivanjskih razmerah in posledično tudi na našem zdravstvenem stanju.

a) Poleg rednih mesečnih dohodkov si poleti pomagamo še z nabiranjem gob, (ko rastejo seveda) in jih prodajamo. Pomoč si včasih poiščemo tudi na Karitasu, kjer nam enkrat na leto plačajo položnice in seveda pri Anini zvezdici. V pomoč nam je tudi gozd (kurjava) in vrt zraven hiše, kjer si lahko pridelamo zelenjavo.

b) Za Anino zvezdico smo zvedeli preko televizije. Od njih smo zdaj že dvakrat prejeli paket hrane, kar nam je zelo koristilo. Drugače pa skušamo preživeti s tem, kar dobimo preko denarne socialne pomoči.

c) d) Največja pomoč oz. rešitev bi trenutno bila zaposlitev hčerke M.

Intervju 2 (S., Dolič)

Živim tu, na obrobju vasi, kjer pot mimo hiše vodi do romskega naselja. Star sem 61 let in po poklicu sem elektromonter – polkvalifikacija.

a) Nisem lastnik hiše, imam pa do smrti pravico bivati v njej. V lasti jo ima drugače občina oz. vas, sam nisem popolnoma prepričan. V to hišo sem prišel pred štirimi leti, prej sem živel v domu za stare. V tej hiši je živel človek, ki pa je že nekaj časa pokojen in ker občina zame ni mogla več plačevati deleža v domu za stare, so me nastanili sem. V hiši se počutim povprečno dobro. Prej v domu je bilo boljše, ker sem bil sam v sobi in sem lahko risal. Zdaj za to nimam časa, ker imam veliko opravil okrog hiše, kar me sicer veseli a mi je tudi v napor (z veseljem in ponosom pokaže svoj velik in urejen vrt). Poglej, imam veliko zemlje okrog hiše (travnikov in gozda) in jo tudi redno obdelujem – kosim.

b) Živim sam. Moji starši so že dolgo pokojni, brat je umrl že pri porodu, sestra že nekaj časa nazaj, z ostalima sestrama pa nimam stikov. Dobro odnose imam s sestrično, ki je moja sovaščanka. Z bivšo ženo imam nevtralne odnose. Izkoristila me je in zdaj vse, kar sem nekoč kupil pri hiši propada. Imela je ljubimca, ker sem celo življenje delal po terenu in da vem, da ga ima še zdaj in da živi pri njej. Zdaj pravzaprav nimava nobenega odnosa, stika. Imam enega sina, s katerim se ne razumem preveč dobro. Ne pride me pogledat, ne vem niti, kam hodi zdaj v službo. Medtem ko se s pastorkom, njegovo ženo in hčerko zelo dobro razumem. Ti radi pridejo tudi k meni na obisk, vnukica oz. pastorkova hči, ki se šola za frizerko, me včasih tudi »sfrizira« (postrizje).

c) Zdravstveno stanje je v redu, ko ležim in počivam (se nasmehne). Imam zelo poškodovani kolk, zaradi udarca oz. pretepa pred časom v gostilni, pa tudi rebra in noge imam poškodovane, še iz časov ko sem delal na terenu. Čez nogo se mi je peljal buldožer, ko sem še delal in nogo mi bodo morali najbrž vzeti.

d) Moj vir dohodka je denarna socialna pomoč, 250€. To je vse kar imam. S tem si plačujem hrano in obroke, ki mi jih pripeljejo iz doma za stare, kadar se zmenim ter ostale priboljške: kavo, špricar in cigarete. Zdaj imam pri hiši tudi psa, ki mi ga je pripeljala socialna delavka iz doma za stare, da ne bi bil sam. Tako da tudi za njega porabim nekaj denarja za hrano. Kurim si z drvmi, ki si jih sam zvečem tu iz gozda, plačujem pa še vodo. Denar poleti rabim tudi za kosilnico, s katero si kosim okrog hiše. Poleti pa kupim še semena, da lahko pridelam svojo zelenjavo. Posajenih imam tudi nekaj sadnih dreves (pokaže). Televizije nimam, imam pa majhen radijo. Dodatno zavarovanje mi plačuje center za socialno delo. Varčevati ne morem, kako le (se nasmehne). Shajati poskušam s tem, kar imam in si pomagati ter se znajti sam.

a) Pred upokojitvijo oz. tem, da sem nehal delati, sem bil 27 let in 9 mesecev zaposlen pri Elektrogradnjah Ljutomer. Kasneje tudi nekaj časa pri Radenski. Imam pa še 15 mesecev delovne dobe iz služenja vojaškega roka. Narejen imam tudi izpit za dvigalo in izpit iz varjenja. Invalidsko upokojen bi moral biti že od leta 2011 vendar nisem vložil zaradi družinskih razmer.

b) Brezposeln sem že skoraj 10 let.

c) Plača ni bila slaba, znašala je okrog 130.000 tolarjev, zdaj pa dobim bogih 250 evrov.

d) Denarna socialna pomoč.

e) Seveda ne... Ampak zdaj sem se že navadil.

f) Je zdaj slaba. Sedaj se ukvarjam s tem, da skrbim za psa, travnik in vrt. To zelo rad počnem.

a) Prej je bilo bistveno boljše. Nikoli si nisem mislil, da bom tako končal. Prej smo kot družina živeli skupaj, imel sem hišo, parcelo, orodja... vse. Zdaj pa nimam nič.

b) Spremenilo je se, ko smo se doma začeli kregati, ko sva se z ženo ločila in nisem hodil več v službo. Sčasoma pa so prišle še hujše zdravstvene težave...

c) Na zdravstvenem in socialnem področju. Zelo sem vesel, če me kdo pride obiskat, kot zdaj npr. ti. K meni hodi tudi ena punca, preko doma za stare, ki mi nosi kosila in mi tudi sicer dosti pomaga. Prinesla mi je tudi napotnico za očala, ki jih bom potreboval.

a) Z denarno socialno pomočjo, saj mi pa drugače nihče nič ne da. Včasih ko sem še lahko, sem sosedom in prijateljem šel pomagat sekati drva in kaj pokosit, da sem dobil za špricar ali kavo, sedaj pa tega ne zmorem več.

b) Ko rabim pomoč se največkrat obrnem na dom za stare, na Zdenko in na Aleksandro, ki mi vozi kosila. Imam tudi mobitel in ju lahko vedno pokličem, ko kaj rabim. Aleksandra mi res vedno dvigne. Drugače pa mi je v precejšnjo pomoč in v veselje tudi pastorek z družino.

c) Najbolj bi potreboval finančno podporo in nekoga, ki bi mi pomagal pri vsakdanjih opravilih v hiši.

d) Najprej bi si moral urediti invalidsko pokojnino, potem pa najverjetneje iti nazaj v dom za stare.

Hvala lepa za vaš čas in iskrenost!

Intervju 3 (Kovačevci)

Jaz sem star 82 let, jaz pa 73 let. Oba imava osnovnošolsko izobrazbo, prihajava iz Pomurske regije – Goričko.

a) Lastnik hiše je sin, parcela oz. posestvo pa je najino. V hiši oz. bolj ko ne stanovanju, nisva zadovoljna, saj nimava kopalnice in napeljave vode. Stanovanje je del hleva oz. se drži zraven in sestavlja majhen hodnik oz. veranda, kuhinja in spalnica. Čez dvorišče ima sin z družino novo hišo in ko so si jo sezidali, smo se zmenili, da bova midva živela zase, vendar nama še zdaj niso uredili kopalnice in vode. Sama ne zmoreva. Tako vodo nosiva od zunaj in si jo grejeva na štedilniku. V spalnici imava televizijo, na hodniku pa majhen hladilnik in kavč, kamor hodim spat, ko me žena razjezi (smeh). Kuhava si preprosto kmečko hrano.

b) A: O odnosih s sinom in njegovo družino, ki niso dobri, mi sprva nista želela dosti povedati, čeprav sta sprva povedala, da bi lahko odnosi z mladimi bili boljši. Šele kasneje skozi pogovor, ko sem večkrat omenila, da bo to vse anonimno in zgolj za namene moje diplomske naloge sta se odprla in spregovorila iskreno. Povedala sem jima, da naj se ne bojita povedati, da so v vsaki družini težave in da vsak nosi svoje breme, svoj križ, da med drugimi tudi moja družina ni popolna. Potem sem jima povedala še, da imam tudi jaz babico in dedka, ter koliko sta stara in da smo tudi mi doma en zraven drugega kakor oni.

I: Odnosi s sinom in njegovo družino, ki živi zraven, bi lahko bili boljši. Pomagajo nama sicer pri plačilu stroškov, to traja zdaj dve leti, a se ne pogovarjamo, ne družimo, tudi trije vnuki ne pridejo nič k nama. Če rabiva prevoz do mesta greva z avtobusom, ne z njimi.

A: In je že od nekdaj tako oz. kdo ali kaj je po vajinem mnenju kriv, da je tako?

I: Včasih smo se več pogovarjali, ob nedeljah tudi sedeli skupaj na terasi, ampak zdaj je drugače in ne veva, zakaj... (Gospa si je pokrila obraz z rokami in se zajokala.) Včasih smo celo skupaj kuhali, en teden snaha in en teden žena, zdaj pa kuhajo vsak zase. Razumem jih, da imajo hiter tempo življenja, vidim, da so obremenjeni s svojimi skrbmi in službo, da so živčni... Vnukica trenira odbojko, starejši vnuk pa nogomet in ko starša prideta s službe, ju že čakata pred hišo, da ju odpeljeta na trening. Ampak če jih kaj vprašam, kam gredo ali kje so bili, mi ne odgovorijo ali pa mi rečejo, da to ni moja briga. Zato raje ne sprašujem več. Imava še enega sina, ki živi v Murski Soboti v bloku in hčerko, ki živi v Turnišču. Sin nama velikokrat prinese kakšno hrano, ki je v akciji ali znižana, saj to bolj spremlja in je bližje vsem tem trgovinam in trgovskim centrom. Hčerkin mož iz Turnišča pa je pek in naju zalaga s kruhom, tako da ga imava v zamrzovalniku še za cel mesec. Za vse to sva zelo hvaležna.

I (gospa): Zelo mi je težko, da je hčerka tako daleč doma, saj bi jo večkrat rada obiskala, zdaj pa jo bolj poredko (postane ji težko).

I(gospod): Včasih pa pridejo po naju in sva potem kakšen dan tam na obisku. S to hčerko in sinom iz Murske Sobotice se bolje razumeva, a tudi vsi trije otroci med seboj se dobro razumejo. Zato se niti nočeva nič pritoževati nad sinovo družino, ki živi zraven, da se potem še oni med sabo ne bi razumeli in naju ne bi prišli več obiskat. Saj sami vidijo, da nimava kopalnice in da sva nesrečna... Midva med sabo pa se dobro razumeva, sva zelo navezana en na drugega in si niti ne predstavljava, kako bo, ko kateri od naju umre.

I(gospa): Če on prej umre, bom jaz šla takoj za njim. Bogve, kako bo potem z mano, ali kdo če bi sploh kdo skrbel zame. Zdaj laho računam nanj. Ne bi rada končala, kot ena z vasi, ki jo je sin zanemarjal in so jo pojedli črvi.

c) I(gospa): Najino zdravstveno stanje je slabo. Sicer nobeden nima kakšne hujše bolezni, a sva že toliko stara, da je normalno, da pride kakšna bolezen...

I (gospod): Jaz imam težave z rokami, s prsti, ki so ukrivljeni in me bolijo - najbolj ponoči, tako ne morem sam opravljati kakšnih finih del. Žena mi pomaga pri oblačenju in zapenjanju gumbov, saj to nič ne morem. Ona pa se še dokaj dobro drži, tudi prašičkom še polaga, saj je to njeno opravilo od nekdaj in ji je v veselje, da lahko še kaj koristnega naredi. Pri hiši imava pa tudi psa in z njim grem vsako jutro na sprehod.

d) I (gospod): Najin finančni položaj je slab. Jaz dobivam 164€ kmečke pokojnine (1. stopnje, kar pomeni najmanj kot je možno) in 70€ avstrijske pokojnine. Žena pa je dobivala 180€ državne pokojnine, ki pa so jo ukinili že pred leti. Tako živiva skromno. Okrog 70€ imava stroškov oz. položnic - TV in dodatno zdravstveno zavarovanje za oba. Telefon in ostalo že dve leti plačuje sin, saj sama ne bi zmogla vse. Na koncu meseca nama ne ostane nič, ostalo namreč porabiva za kakšna zdravila, hrano... Kar nama je pa najbolj hudo je to, da nimava možnosti za izlete in druženja, kot kateri drugi penzionisti. To zelo pogrešava, saj bi še šla kam med ljudi... Jaz bi šel kdaj na kakšen špricar ali kavo pa ne morem... niti nisem mobilen, niti ni denarja.

I (gospa): Ja, družbo res pogrešava... Druživa se le s sosedo, ki živi sama in pa z mojo sestro, ki naju je vozila k maši, zdaj pa je zelo bolna, saj ima kožnega raka in ne more več.

Za upokojene

a) Oba sva celo življenje delala na kmetiji, doma.

b) Jaz sem si plačeval prispevke in tako imam 12 let del dobe – prejemam »navadno« kmečko pokojnino, žena pa je prejemale 180€ državne pokojnine, sedaj pa ne dobiva nič. Nima delovne dobe.

c) Višina moje mesečne pokojnine je: 164€ slovenske in 70€ avstrijske.

d) S tem kar dobiva oz. kar dobim jaz, nisva zadovoljna, predvsem ker v mojo pokojnino ni všteto dodatno zavarovanje.

A: Pa ste se pozanimali, da je res tako, da vam to ne pripada?

I (gospod): O tem sva se informirala, ampak so nama povedali, da ne pripada.

A: Kaj pa denarna socialna pomoč za vas gospa, ki ne prejimate nič?

I (gospa): Lahko bi zaprosila za denarno socialno pomoč, a jo bodo po moji smrti morali vračati in tega nočem.

e) Delo nama je obema pomenilo dosti, preživetje, navado, na nek način tudi hobi...

f) Zdaj nimava posebnih aktivnosti. Skrbiva za hišo, psa, prašičke in eden za drugega.

g) Dokler sva lahko delala je bilo finančno stanje boljše. Pridelovala sva mleko in ga prodajala, jaz sem hodil delat v avstrijo in še kam drugam priložnostno, zdaj pa sva stara in je situacija slaba. Oba naju skrbi...

a) in b) glej 3 g)

c) Prikrajšanost najbolj čutiva pri stanovanju oz. hiši, saj nimava kopalnice in vode. Drugače pa se prikrajšanost čuti tudi pri socialni mreži oz. stikih, ki so slabi oz. redki. Želela bi se več družiti z vrstniki, iti kam na izlet ipd.

a) Da lažje shajava si pomagava še z dobrodelno organizacijo Anina zvezdica in pa s pomočjo otrok – sin, ki je doma pomaga pri plačilu položnic, drug sin velikokrat prinese hrano, hčerka pa kruh.

b) Na otroke in Anino zvezdico, ki nama pomaga s paketi hrane in nujnih stvari (wc papir, čistila ipd.)

c) Finančno pomoč, da bi si uredila kopalnico ali pa drugačno podporo v smislu sina, ki živi zdraven, da bi se lahko umivala tam in da bi naši odnosi bili boljši.

d) Zdaj meniva, da se nič ne more spremeniti več na boljše. Če bi se naši odnosi, bi bilo najlepše, da bi si pomagali in da bi najina leta jeseni preživela v razumevanju in spoštovanju. Le to potrebujeva za srečno življenje, saj sva navajena skromno živeti.

4. Intervju

Sem iz Doliča (Prekmurje), ženskega spola, stara 80 let in imam nedokončano osnovno šolo.

a) Okoliščine v katerih živim so bolj slabe. Sem lastnica hiše in sem z njo zadovoljna in se počutim varno, kljub temu, da je hiša na samem in blizu gozda in jo zarašča trava. Tu živim že od nekdaj.

b) Živim sama saj nimam potomcev, oče mi je umrl pred 14 leti, partnerja ali moža pa nisem nikoli imela.

c) Zdravstveno stanje je sorazmerno dobro, glede na moja leta. Težave imam le z astmo.

d) Živim s kmečko pokojnino (164€). To mi nekako zadostuje, ne plačujem nič razen elektrike (TV nima, niti radia) in hrane. Kuham sama, nekaj solate in krompirja pa pridelam tudi sama ob hiši. Pri hiši imam še zajce in psa.

Za upokojene

Zaposlena nisem bila nikoli. Vse življenje sem delala doma, na kmetiji.

Nimam delovne dobe, sem si pa nekaj let plačevala prispevke.

Višina mesečne kmečke pokojnine, ki jo prejemam je 164€.

Živim skromno, takega življenja sem navajena.

Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje. Včasih ni bilo niti možnosti o čem drugem. Nisem imela izbire, da bi se sploh šla šolat, tako da mi je bilo delo doma nekaj normalnega, samoumevnega.

Sedaj uživam v sajenju rož in občudovanju narave, ki me obdaja. Na vrtu pridelujem tudi nekaj malo solate in krompirja, družbo pa mi dela pes Rexi.

Z upokojitvijo se je spremenilo to, da imam manjši dohodek, ne pridelujem več toliko hrane, nimam več živine pri hiši.

a) V preteklosti je bilo seveda boljše, saj smo kot družina imeli več denarja, več smo pridelali doma. Zdaj pa moram po hrano pošiljati sosedo. Na srečo tudi imam nekaj zajcev.

b) Stanje doma se je spremenilo odkar je umrl oče in živim sama, a sem se tudi tega že navadila. Zdaj nimam več dosti stroškov, poti pa sploh več ne, tako da nekako gospodarim s tem.

c) Prikrajšanosti ne čutim, rabila bi samo kakšno moško roko, ki bi mi pokosila travo okrog hiše.

5.a) Za kakršno koli dodatno delo sem prestara, ostalega pa ne poznam in se ne poslužujem.

b) Fizično pomoč, da bi mi kdo pokosil okrog hiše, ker je zelo zaraščeno.

c) Meni je tako v redu, navajena sem skromno in sama živeti, samo da bo zdravje in da si bom lahko še naprej sama skuhala in sadila rože.

5. Intervju J.H.

1. J.H., sem moškega spola, star sem 47 let, iz Prekmurja. Dokončano imam osnovno šolo.

2. a) Pred 22. leti sem se od doma priselil v vas, kjer živim zdaj. Prišel sem živeti k teti. Bil sem že zadosti star (15 let) in ker se po končani osnovni šoli nisem šel naprej šolati, sem prišel k njej kot neke vrste hlapec. Tako sem lahko pomagal vse, kar mi je rekla. V tej hiši sem bil zelo srečen. Imela sva živino, njivo, vrt in tako sva gospodarila.

A: In da se vrnem nazaj, zakaj pa se nisi šel naprej šolati? Ker nisi imel možnosti ali nisi hotel ali je bilo kaj drugega?

I: Naprej se nisem šel šolati zato, ker se nisem hotel učiti, nisem maral nemščine. Za to mi je zdaj žal, saj sem večkrat šel delat čez mejo v bližnjo Avstrijo in bi jo rabil. Pa tudi denarja za šolo ni bilo. Po tetini smrti pa sem moral iz te hiše, saj sem se skregal z bratovo ženo, ki je hotela hišo oz. jo po možu podedovala. Potem mi je svetnik in prijatelj v vasi uredil začasno bivališče v svoji stari hiši, potem pa še stalno bivališče, kjer sem zdaj. Zdaj živim v enosobnem stanovanju v vaško gasilskem domu, kjer sem podnajemnik. Stanovanje je veliko 29 kvadratov. Lastnik je občina. S stanovanjem sem zadovoljen, zdaj je veliko boljše, kot je bilo prej, saj imam po novem tudi kopalnico. Ta je prej pripadala drugemu stanovanju, a je ženska, ki je v tem stanovanju živela, umrla in tako je kopalnica zdaj moja. Sicer sem moral zaprositi za njo na občini, a so moji prošnji ustregli. V tem vaško gasilskem domu zdaj živim sam. Sem hišnik in stanovalec v enem, saj si vse potrebno urejam sam. Včasih je pa v tem bloku živelo dosti več ljudi.

b) Poročen nisem bil nikoli, otrok nimam, vsaj ne da bi vedel (se nasmehne). Redke stike imam s sestro v nemčiji, pogostejše pa s sestro in mamo na domačiji, s katerima se zelo dobro razumem in rad grem domov.

c) Moje zdravstveno stanje je dobro, sem krvodajalec že 30 let. Imam pa poškodbe nog - dvakrat zlom noge in kolka.

d) Sem prejemnik denarne socialne pomoči, to je 260€. Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam. Varčevati ne morem, včasih si moram tudi kaj sposoditi. Izdatkov imam precej: najemnina za stanovanje je 50€, potem je tu še električna energija 30€, odpadne vode, zavarovanje, dimnikar in pa hrana - kuham si sam. Vse skupaj nanese skoraj 200€. Avtomobila nimam, javnega prevoza pa hvala bogu ne koristim dosti, saj mi določene obrazce v zvezi z DSP-jem pomaga izpolniti šolska svetovalna delavka. Ona jih potem pošlje tudi naprej do CSD-ja. Drugače imam do javnega prevoza, trgovine in zdravnika na srečo blizu, pa tudi do gostilne, kamor rad grem na kakšen špricer. Za kakšne druge stvari nimam denarja, obutve in oblačil si že dolgo nisem kupil.

Za brezposelne

3. a) Redno zaposlen nisem bil drugje, kakor na občini (javna dela) in sicer vsega skupaj le 6 let.

b) Zdaj sem brezposelen od novembra in sicer zaradi tega, ker trenutno pač ni potrebe na občini.

c) Mesečna plača je znašala okrog 400€, sedanji dohodki pa znašajo 260€.

d) Moj dohodek prihaja z vira socialnih transferjev – denarna socialna pomoč.

e) Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam. Če bi imel manj stroškov bi šel lažje skozi mesec.

f) Trenutna situacija ni dobra, zadovoljen sem, ker lahko tu in tam delam preko javnih del. Za izboljšanje situacije mislim, da zdaj ne morem več nič dosti storiti. Nimam izbrazbe, ne avtomobila, sem že v letih in tako je žal pač tako. Tudi priložnostnih del in dela v avstriji na črno ni več toliko kot je bilo prej.

g) glej zgoraj

4. a) V takih okoliščinah nisem živel vedno, v preteklosti je bilo boljše.

b) Vse se je spremenilo, ko sem moral iz tetine hiše. S svakinjo sva se sprla in kljub temu, da sem v hiši živel tako dolgo kot ona oz. še dlje, me je spodila, ker nisem bil zakoniti dedič. Takrat sem zelo trpel, saj sem v tej hiši preživel svojo mladost, pol svojega življenja. Tam sem gospodaril in bil srečen. Dobro mi je šlo in dobro sem se tam počutil, saj je imel na »bregu« (hribu) veliko prijateljev. Imel sem tudi psa. Tudi izdatkov je bilo manj kot zdaj, v bloku. Hišo sem uredil od znotraj in od zunaj, potem pa sem moral iti. Takrat mi je šlo tako slabo, da niti za kruh nisem imel in vse orodje, ki sem ga imel, sem moral pustiti tam. Tistega časa mi je bilo tako hudo, (se zajoče) da sem razmišljal tudi o samomoru.

A: In kdo ti je oz. si si pomagal takrat?

Pomagal mi je prijatelj in sovaščan, ki je takrat bil svetnik. On mi je potem začasno uredil in me namestil v stanovanje v stari hiši in kasneje v zdajšnje stanovanje. Ob teh temačnih mislih me je pokonci držala tudi misel, da imam še dve sestri in mamo in da jih ne bom osramotil, da se bom že nekako izvlekel.

c) Na področju druženja, zabave in socialnega življenja. Zdaj sem tudi že nekaj časa doma, ker ne hodim delat in mi je med drugim tudi dolgčas.

5. a) Vsako leto prejmem paket živil s strani Karitasa. Pomagajo mi tudi mama in pa prijatelji – sovaščani, s kakšnimi oblačili ali kaj podobnega. Včasih grem kam mesarit ali pa pomagam kaj pri gostilni zdraven, kjer potem dobim tudi kosilo.

b) Na sovaščana in njegovo družino. Pomaga mi kdaj finančno, z oblačili ali moralno.

c) Predvsem denarno.

d) Izhoda ne vidim, samo da bom tako zdrav kot sem in da si bom lahko sam kuhal in rihtal stanovanje.

6. Intervju

Stara sem 76 let in imam dokončano osnovnošolsko izobrazbo, prihajam iz Prekmurja.

a) Hiša v kateri živim je že stara, potrebna obnove. Ampak sem z njo zadovoljna, ker pač moram biti in se nič ne pritožujem. Je moja rojstna hiša in tako sem tudi lastnica.

Ko sem se pri 21. letih poročila sem se odselila od doma v večstanovanjsko hišo, potem pa ko sem imela otroka, v hišo v isti vasi, ki sva jo z možem kupila. Nekaj časa sva živela tam, potem pa ker sta se brata na domačiji sprla in odselila sem prišla z družino na ta dom živet jaz. Prejšnjo hišo sem prodala. Živim sama. Imam hčerko, ki z družino živi v sosednji občini in se precej videvamo. Mož mi je umrl pred 38 leti in sin je umrl, ko je imel 12 let.

Zdravstveno stanje je srednje dobro. Ne jemljem nobenih tablet, zadnji zdravstveni izvidi so dobri. Težave imam le z bolečinami v rami in v dlaneh – pokaže na zakrčene dlani oz. palce in pa z glivicami na nogah oz. nohtih na nogah.

Moj vir preživetja je pokojnina, ki jo prejemam po možu. Ta tudi ni tako velika, da bi si lahko privoščila vse kar hočem, zato si denar včasih od koga tudi sposodim, a samo toliko, kot upam potem dati nazaj.

Stroškov imam nekje okrog 200€, dodatnega zavarovanja pa nimam. Kuham si sama in skrbim še za psa in mačke.

A: In kako pogosto vam zmanjka denarja, če vas lahko vprašam? Si morate denar pogosto sposojati?

I: Zmanjka mi za hrano ali kakšne druge stvari. Denar si sposodim tu in tam, nekajkrat na leto, ne vsak mesec.

Za upokojene

Zaposlena nisem bila nikoli, delala sem doma na kmetiji.

Čeprav sem se rada in dobro učila in tako dokončala osnovno šolo, nisem smela naprej v šole. Mama me je že kot deklico kregala, če sem šla z zvezkom na pašo krav. Po osnovni šoli sem sicer 3 mesece delala kot vajenka v bližnji trgovini, a potem s tega žal nič ni bilo.

Delovne dobe nimam.

Po možu dobivam 280€ pokojnine. Sem kar zadovoljna, lahko pa bi bilo seveda boljše. Zdaj na stara leta moram biti zadovoljna, saj hvalabogu nimam več toliko izdatkov.

Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje za družino, saj ženska takrat ni smela iti v službo, čeprav sem si jaz to želela.

Zdaj hodim k maši, družim se s sosedi, kdaj pa kdaj grem na obisk k hčerki ali pa ona pride k meni in mi kaj pripelje. Rada pa skrbim za svoje živali, ki jih imam neizmerno rada.

Moje finančno stanje je že nekaj časa takšno kot je. V preteklosti je bilo boljše.

a) Ne, prej je bilo boljše.

Ko je živel še mož oz. tudi ko sem bila bolj zdrava - nisem imela težav z rokami.

Največjo prikrajšanost čutim na socialnem področju – ne družim se toliko več z ljudmi in prijatelji kot sem se včasih, ko sem bila še mlajša.

/

Pomagajo mi le tako, da mi posodijo denar ali da mi hčerka kaj prinese – hrano ipd.

Največkrat mi pomaga hčerka in to tako, da mi pripelje hrano ali kaj drugega.

Nimam predloga.

Ne rabim nobene pomoči, samo da ne bom nobenemu nič dolžna, ko bom umrla.

9.3. Obdelava gradiva

Ker sem naredila 6 intervjujev, so označeni s črkami a, b, c, d, e in f. Vsak stavek, ki je bil uporabljen v kodiranju je označen s številko.

Intervju 1 (družina Š., Prekmurje, Markovci)

Demografski podatki oz. kratka predstavitev oseb

Družino sestavljam

/jaz (54 let)/ a1

/in moj mož/ a2

/ter hčerka M. (28 let)/ a3

/s hčerkico L. (4 leta)./ a4

/Po poklicu sem živilski tehnik,/ a5

/hčerka pa gostinski tehnik (3-letna šola)/ a6

/in je brezposelna,/ a7

/zaradi tega, ker nima izpita za avto./ a8

Opravljalga ga je še v nosečnosti, a je ravno pred izpitno vožnjo zbolela za žolčnimi kamni, kasneje pa rodila in tako ostala brez vozniškega izpita. »Zmetala« sem dosti denarja za te vožnje za prazen nič, sedaj pa si hčerka ne more privoščiti, da ga gre še enkrat opravljat.

/Če bi imela izpit, bi njej in nam vsem zelo olajšalo situacijo,/ a9

/saj smo tukaj oddaljeni od vsega, Muske Sobote, Avstrije, vsega.../ a10

a) /Lastnica hiše sem jaz,/ a11

/mož pa ima v Murski Soboti še podnajemniško stanovanje,/ a12

/Sedaj je prazno, občasno ga koristimo le, ko imamo več zaporednih opravkov tam (zdravnika, gremo v trgovino po hrano ipd.)./ a13

A: Aha, pa vam to stanovanje ni še dodaten strošek?

I: /Nočemo ga pustiti, saj nam ob takšnih situacijah, kot sem prej povedala zelo prav pride, saj bi se sicer morali vsak dan voziti z avtobusom sem in tja./ a14

/Veš koliko privarčujemo z denarjem pa še s časom./ a15

Jaz, ko sem bila toliko pred leti dosti pri zdravniku in v bolnici, na vseh živih preiskavah, mi je bilo fajn, da se mi ni bilo treba vsak dan voziti z avtobusom sem in tja, sem ostala par dni tam.

/Mogoče ga bo v prihodnosti rabila tudi hčerka, ki razmišlja tudi o tem, da bi se preselila tja, ko bo njena hčerka morala začeti obiskovati malo šolo, ona pa mogoče kje dobi službo./ a16

/L. je bila namreč do zdaj doma, ni obiskovala vrtca, mala šola pa je obvezna in jo bo s septembrom morala začeti obiskovati./ a17

/Ne vemo, kdo jo bo vozil tja, saj kombi vozi le šoloobvezne otroke./ a18

A: Smola, kaj pa kakšni sosedi. Ni nikogar, ki bi vozil svoje otroke in potem vzel še njo? Tako da se v Mursko Soboto vozite z avtobusom?

I: /Ne, žal nihče tu naokrog nima majhnih otrok, da bi jih vozil v šolo./ a19

/Ja, z avtobusom, ki pa gre poredko/ a20

/ali pa se tu in tam peljemo s sosedi./ a21

/Avtobusni spored je objavljen na avtobusni postaji, ki pa je na srečo v bližini hiše./ a22

/S hišo nismo zadovoljni./ a23

/S to hišo smo že veliko pretrpeli, saj nam je puščala voda nad streho, v hodniku, pri štedilniku.../ a24

/Potem smo si streho nekoliko popravili, da je zdaj začasno v redu./ a25
 /Tudi ogrevanje je zelo slabo, saj kurimo le v kuhinji, na stari štedilnik z drvmi, ostali prostori pa so mrzli./ a26
 /Jaz spim z malo – L. tu v kuhinji na kavču, ker je tu najbolj toplo./ a27
 Hčerka M. : /Nekaj let nazaj smo bili celo dve leti brez vode v hiši, saj se nam je nekaj pokvarilo./ a28
 /To je bilo grozno, saj smo morali nositi vodo od zunanjega studenca, oblačila pa so nosili prat v Mursko Soboto, v stanovanje./ a29
 /Potem smo si to popravili in namestili novo vodovodno črpalko, tako da je sedaj hvala bogu vse v redu./ a30
 /s pomočjo izredne denarne pomoči (300€)/ a31
 /Vendar nam 300€ takrat seveda ni bilo zadosti, ta črpalka je stala 700€./ a32
 A: In kako ste si pomagali takrat?
 Hčerka M.: /Takrat smo koristili 10 let vplačevanja mojega življenjskega nezgodnega zavarovanja in tako so nekak zmogli./ a33
 /Denarja ni, zato moramo biti zadovoljni s tem kar imamo in se znajti./ a34
 /Ko smo imeli sveti krts za L. sem ji torto plačala iz nagrade, ki sem jo dobila iz reševanja križanke v časopisu./ a35
 Gospa J.: /Tudi prepleskati bi morali, saj vidite.../ a36
 Potem pa še mala (vnukica) popiše in porišne stene v hiši, da je vse skupaj še pika na i. (se nasmehne).

b) /Z mozem se ne razumeva preveč dobro./ a37
 Priznam, svojo ljubezen imam drugot in se zaradi tega nič slabo ne počutim, saj vem, da me je mož v mladosti veliko varal. Dekline, to si zapomnite, če ne boste dobile kar si zaslužite, si boste iskale drugot. Pa tudi vaši fantje...
 /Sedaj je prisoten tudi alkohol z moževe stvari in odnos ni tak, kot bi si ga želela./ a38 /S hčerko se dobro razumeva,/ a39
 /vnukinja pa mi predstavlja neizmerno veselje (kar se vidi že na daleč)./ a40
 Hčerka pove: /Z mamom imam boljši odnos kot z očetom,/ a41
 /s hčerko pa se zaenkrat dobro razumem, saj je še majhna./ a42
 /Z očetom od hčerke L. pa nisem nikoli imela partnerskega odnosa, niti nisva živela skupaj./ a43
 Kmalu po njenem rojstvu je naredil samomor in zvedela sem, da ima celo več otrok.

c) /Zdravstveno stanje v družini je slabo./ a44
 /Jaz/ a45
 /in tudi hčerka imava težave s srcem,/ a46
 /jaz še s hrbtenico/ a47
 /in pritiskom./ a48
 /Mož pa je invalidsko upokojen že nekaj časa,/ a51
 /saj ima epileptične napade./ a50
 /Mene je pred leti celo zadela srčna kap in takrat je bilo zelo hudo./ a51
 /Tudi z nogami imam težave./ a52
 /Na obeh ima obrabljen hrstanec, kar je tudi posledica mojega dolgoletnega poklica – čistilke./ a53
 /Koliko sem jaz preživela na kolesu, ko sem je vozila v službo in iz nje in to tako poleti, kot pozimi./ a54
 /Takrat sem utrpela tudi dve hujši poškodbi kolka in noge, saj me je dvakrat zbil avtomobil,/ a55

/tako zelo težko hodim in imam kar pogoste preglede pri zdravniku./ a56

/Potem pa, ker imam težave s srcem mi pravijo, da naj se ne sekiram dosti, ampak kako se naj ne./ a57

/Stres in skrbi me težijo v zvezi s slabim zdravstvenim stanjem moža – zaradi epileptičnih napadov./ a58

Veste to se velikokrat zgodi tudi ponoči in takrat sem vsa iz sebe.

/Obremenjuje pa me tudi pomanjkanje denarja in nasploh situacija v kateri smo./ a59 /To vse pa tudi pripomore k nepravilnemu delovanju srca./ a60

/Zdravstveno zavarovani smo na srečo vsi./ a61

d) /Materialni položaj je slab./ a62

/Mož trenutno dobi le denarno nadomestilo, 250€,/ a63

/čaka pa na invalidsko pokojnino, ko dopolni starostno omejitev./ a64

/Jaz pa trenutno ne prejemam nič, ker sem lastnica hiše/ a65

Hčerka M.: /Dobivam denarno socialno pomoč in otroške dodatke./ a66

/Otroške dodatke so mi zdaj zvišali na 170€ mesečno,/ a67

/ker sem prijavljena kot mati samohranilka,/ a68

/denarna socialna pomoč pa znaša 440€, od kar imam hčerko./ a69

/S temi dohodki skušamo preživeti skozi mesec./ a70

/Najprej plačamo stroške – položnice/ a71

/in potem so tukaj še hrana,/ a72

/dimnikar,/ a73

/opravki v Mursko Soboto,/ a74

/zdravnik ipd./ a75

/Enkrat na leto zaprosimo tudi za izredno denarno pomoč./ a76

/Da živimo v pomanjkanju seveda občutimo,/ a77

a) /25 let sem delala kot čistilka v Murski Soboti,/ a78

/pri različnih delodajalcih (Osnovna šola III Murska Sobota, Srednja poklicna in tehnična šola Murska Sobota, Agromerur, mesnici...)/ a79

/Zdaj sem brezposelna,/ a80

/prav tako hčerka./ a81

b) /Začele so se težave s srcem/a82

/in sem tako odšla na bolniško./ a83

/Takrat so me hoteli odpustiti, vendar me v času bolniške niso mogli in tako sem se tožila s firmo./ a84

/Tisto tožbo nisem dobila, ker je moja zdravnica prepozno vložila izvide in tako se moje zdravstveno stanje ni upoštevalo./ a85

/Od takrat sem doma in to je 8 let./ a86

c) /Mesečna plača je tiste čase znašala okrog 70.000 tolarjev,/ a87

/zdaj pa ne prejemam nič,/ a88

/ker imam zdravstvene težave/ a89

/in me tudi ne bi nikjer več vzeli v službo,/ a90

do denarne socialne pomoči pa zaradi zemlje, ki jo imam v lasti nisem upravičena. –

d) /Pokojnine še ne prejemam, saj nimam starostega pogoja/ a91

/in je verjetno niti ne bom dočakala, ampak bom prej umrla./ a92

e) /Jih nimam./ a93

e) /

f) /Zaposlitvena situacija je slaba,/ a94

/nisem zadovoljna, a povej, kaj naj naredim./ a95

/Ne morem storiti več kot, ogromno sem garala./ a96

g) /

a) /V tako slabih razmerah nismo živeli vedno./ a97

/Prej je bilo boljše./ a98

b) /Ko sva bila oba z možem zaposlena (zdrava in zmožna delati),/ a99

/nam ni šlo slabo./ a100

/Sedaj pa smo vsi brez dela/ a101

/in tukaj je še vnukica, ki tudi potrebuje oblačila, hrano ipd.../ a102

c) /Prikrajšanost oz. materialna stiska se najbolj odraža pri bivanjskih razmerah/ a103 /in posledično tudi na našem zdravstvenem stanju./ a104

a) /Poleg rednih mesečnih dohodkov si poleti pomagamo še z nabiranjem gob, (ko rastejo seveda) in jih prodajamo./ a105

/Pomoč si včasih poiščemo tudi na Karitasu,/ a106

/kjer nam enkrat na leto plačajo položnice/ a107

/in seveda pri Anini zvezdici./ a108

/V pomoč nam je tudi gozd (kurjava)/ a109

/in vrt zraven hiše, kjer si lahko pridelamo zelenjavo./ a110

b) /Za Anino zvezdico smo zvedeli preko televizije./ a111

/Od njih smo zdaj že dvakrat prejeli paket hrane, kar nam je zelo koristilo./ a112

/Drugače pa skušamo preživeti s tem, kar dobimo preko denarne socialne pomoči./ a113

c) d) /Največja pomoč oz. rešitev bi trenutno bila zaposlitev hčerke M./ a114

Intervju 2 (S., Dolič)

/Živim tu, na obrobju vasi/, b1

kjer pot mimo hiše vodi do romskega naselja.

/Star sem 61 let/ b2

/in po poklicu sem elektromonter – polkvalifikacija./ b3

a) /Nisem lastnik hiše,/ b4

/imam pa do smrti pravico bivati v njej./ b5

/V lasti jo ima drugače občina oz. vas,/ b6

sam nisem popolnoma prepričan.

/V to hišo sem prišel pred štirimi leti,/ b7

/prej sem živel v domu za stare./ b8

V tej hiši je živel človek, ki pa je že nekaj časa pokojen

/in ker občina zame ni mogla več plačevati deleža v domu za stare, so me nastanili sem./ b9

/V hiši se počutim povprečno dobro./ b10

/Prej v domu je bilo boljše,/ b11

/ker sem bil sam v sobi/ b12

/in sem lahko risal./ b13

/Zdaj za to nimam časa,/ b14

/ker imam veliko opravil okrog hiše,/ b15

/kar me sicer veseli/ b16

/a mi je tudi v napor/ b17

/z veseljem in ponosom pokaže svoj velik in urejen vrt)./ b18

/Poglej, imam veliko zemlje okrog hiše (travnikov in gozda)/ b19

/in jo tudi redno obdelujem – kosim./ b20

b) /Živim sam./ b21

/Moji starši so že dolgo pokojni,/ b22

/brat je umrl že pri porodu,/ b23

/sestra že nekaj časa nazaj,/ b24

/z ostalima sestrama pa nimam stikov./ b25

/Dobre odnose imam s sestrično,/ b26

ki je moja sovaščanka.

/Z bivšo ženo imam nevtralne odnose./ b27

Izkoristila me je in zdaj vse, kar sem nekoč kupil pri hiši propada.

Imela je ljubimca, ker sem celo življenje delal po terenu in da vem, da ga ima še zdaj in da živi pri njej.

/Zdaj pravzaprav nimava nobenega odnosa, stika./ b28

/Imam enega sina/, b29

/s katerim se ne razumem preveč dobro./ b30

/Ne pride me pogledat,/ b31

/ne vem niti, kam hodi zdaj v službo./ b32

/Medtem ko se s pastorkom, njegovo ženo in hčerko zelo dobro razumem./ b33

/Ti radi pridejo tudi k meni na obisk,/ b34

vnukica oz. pastorkova hči, ki se šola za frizerko, me včasih tudi »sfrizira« (postrize).

c) /Zdravstveno stanje je v redu, ko ležim in počivam (se nasmehne)./ b35

/Imam zelo poškodovani kolk,/ b36

zaradi udarca oz. pretepa pred časom v gostilni,

/pa tudi rebra in noge imam poškodovane,/ b37

še iz časov ko sem delal na terenu.

/Čez nogo se mi je peljal buldožer,/ b38

/ko sem še delal in nogo mi bodo morali najbrž vzeti./ b39

d) /Moj vir dohodka je denarna socialna pomoč, 250€./ b40

/To je vse kar imam./ b41

/S tem si plačujem hrano/ b42

/in obroke, ki mi jih pripeljejo iz doma za stare, kadar se zmenim/ b43

/ter ostale priboljške: kavo, špricar in cigarete./ b44

/Zdaj imam pri hiši tudi psa,/ b45

/ki mi ga je pripeljala socialna delavka iz doma za stare, da ne bi bil sam./ b46

/Tako da tudi za njega porabim nekaj denarja za hrano./ b47

/Kurim si z drvmi, ki si jih sam zvlečem tu iz gozda./ b48

/plačujem pa še vodo./ b49

/Denar poleti rabim tudi za kosilnico, s katero si kosim okrog hiše./ b50

/Poleti pa kupim še semena,/ b51

/da lahko pridelam svojo zelenjavo./ b52

/Posajenih imam tudi nekaj sadnih dreves (pokaže)./ b53

/Televizije nimam,/ b54

/imam pa majhen radijo./ b55

/Dodatno zavarovanje mi plačuje center za socialno delo./ b56

/Varčevati ne morem, kako le (se nasmehne)./ b57

/Shajati poskušam s tem, kar imam in si pomagati ter se znajti sam./ / b58

a) /Pred upokojitvijo oz. tem, da sem nehal delati, sem bil 27 let in 9 mesecev zaposlen pri Elektrogradnjah Ljutomer./ b59

/Kasneje tudi nekaj časa pri Radenski./ b60

/Imam pa še 15 mesecev delovne dobe iz služenja vojaškega roka./ b61

/Narejen imam tudi izpit za dvigalo in izpit iz varjenja./ b62

/Invalidsko upokojen bi moral biti že od leta 2011 vendar nisem vložil zaradi družinskih razmer./ b63

b) /Brezposeln sem že skoraj 10 let./ b64

c) /Plača ni bila slaba, znašala je okrog 130.000 tolarjev,/ b65

/zdaj pa dobim bogih 250 evrov./ b66

d) /Denarna socialna pomoč./ b67

e) /Seveda ne... Ampak zdej sem se že navadil./ b68

f) /Je zdaj slaba./ b69

/Sedaj se ukvarjam s tem, da skrbim za psa, travnik in vrt. To zelo rad počnem./ b70

a) /Prej je bilo bistveno boljše. Nikoli si nisem mislil, da bom tako končal./ b71

/Prej smo kot družina živeli skupaj,/ b72

/imel sem hišo, parcelo, orodja... vse./ b73

/Zdaj pa nimam nič./ b74

b) /Spremenilo je se, ko smo se doma začeli kregati,/ b75

/ko sva se z ženo ločila/ b76

/in nisem hodil več v službo./ b77

/Sčasoma pa so prišle še hujše zdravstvene težave.../ b78

c) /Na zdravstvenem/ b79

/in socialnem področju./ b80

/Zelo sem vesel, če me kdo pride obiskat, kot zdaj npr. ti./ b81

/K meni hodi tudi ena punca, preko doma za stare,/ b82

/ki mi nosi kosila in mi tudi sicer dosti pomaga./ b83

/Prinesla mi je tudi napotnico za očala, ki jih bom potreboval./ b84

a) /Z denarno socialno pomočjo, saj mi pa drugače nihče nič ne da./ b85

/Včasih ko sem še lahko, sem sosedom in prijateljem šel pomagat sekati drva in kaj pokosit,/ b86

/da sem dobil za špricar ali kavo,/ b87

/sedaj pa tega ne zmorem več./ b88

b) /Ko rabim pomoč se največkrat obrnem na dom za stare, na Zdenko in na Aleksandro, ki mi vozi kosila./ b89

/Imam tudi mobilni in ju lahko vedno pokličem, ko kaj rabim./ b90

Aleksandra mi res vedno dvigne.

/Drugače pa mi je v precejšnji pomoč in v veselje tudi pastorek z družino./ b91

c) /Najbolj bi potreboval finančno podporo/ b92

/in nekoga, ki bi mi pomagal pri vsakdanjih opravilih v hiši./ b93

d) /Najprej bi si moral urediti invalidsko pokojnino,/ b94

/potem pa najverjetneje iti nazaj v dom za stare./ b95

Intervju 3 (Kovačevci)

1. /Jaz sem star 82 let,/ c1

/jaz pa 73 let./ c2

/Oba imava osnovnošolsko izobrazbo,/ c3

/prihajava iz Pomurske regije – Goričko./ c4

2. a) /Lastnik hiše je sin,/ c5

/parcela oz. posestvo pa je najino./ c6

/V hiši oz. bolj ko ne stanovanju, nisva zadovoljna,/ c7

/saj nimava kopalnice/ c8

/in napeljave vode./ c9

/Stanovanje je del hleva oz. se drži zraven/ c10

/in sestavlja majhen hodnik oz. veranda, kuhinja in spalnica./ c11

Čez dvorišče ima sin z družino novo hišo

in ko so si jo sezidali, smo se zmenili, da bova midva živela zase,

/vendar nama še zdaj niso uredili kopalnice in vode./ c12

/Sama ne zmoreva./ c13

/Tako vodo nosiva od zunaj in si jo grejeva na štedilniku./ c14

/V spalnici imava televizijo,/ c15

/na hodniku pa majhen hladilnik in kavč,/ c16

kamor hodim spat, ko me žena razjezi (smeh).

/Kuhava si preprosto kmečko hrano./ c17

b) A: O odnosih s sinom in njegovo družino, ki niso dobri, mi sprva nista želela dosti povedati, čeprav sta sprva povedala, da bi lahko odnosi z mladimi bili boljši. Šele kasneje skozi pogovor, ko sem večkrat omenila, da bo to vse anonimno in zgolj za namene moje diplomske naloge sta se odprla in spregovorila iskreno. Povedala sem jima, da naj se ne bojita povedati, da so v vsaki družini težave in da vsak nosi svoje breme, svoj križ, da med drugimi tudi moja družina ni popolna. Potem sem jima povedala še, da imam tudi jaz babico in dedka, ter koliko sta stara in da smo tudi mi doma en zraven drugega kakor oni.

I: /Odnosi s sinom in njegovo družino, ki živi zraven, bi lahko bili boljši./ c18

/Pomagajo nama sicer pri plačilu stroškov,/ c19

/to traja zdaj dve leti,/ c20

/a se ne pogovarjamo, ne družimo,/ c21

/tudi trije vnuki ne pridejo nič k nama./ c22

/Če rabiva prevoz do mesta greva z avtobusom, ne z njimi./ c23

A: In je že od nekdaj tako oz. kdo ali kaj je po vajinem mnenju kriv, da je tako?

I: /Včasih smo se več pogovarjali,/ c24

/ob nedeljah tudi sedeli skupaj na terasi,/ c25

/ampak zdaj je drugače in ne veva, zakaj.../ c26

(Gospa si je pokrila obraz z rokami in se zajokala.)

/Včasih smo celo skupaj kuhali,/ c27

/en teden snaha in en teden žena,/ c28

/zdaj pa kuhamo vsak zase./ c29

/Razumem jih, da imajo hiter tempo življenja,/ c30

/vidim, da so obremenjeni s svojimi skrbmi in službo,/ c31
 /da so živčni.../ c32
 /in ko starša prideta s službe, ju že čakata pred hišo, da ju odpeljeta na trening./ c33
 /Ampak če jih kaj vprašam, kam gredo ali kje so bili, mi ne odgovorijo/ c34
 /ali pa mi rečejo, da to ni moja briga./ c35
 /Zato raje ne sprašujem več./ c36
 /Imava še enega sina, ki živi v Murski Soboti v bloku/ c37
 /in hčerko, ki živi v Turnišču./ c38
 /Sin nama velikokrat prinese kakšno hrano ki je v akciji ali znižana,/ c39
 saj to bolj spremlja
 /in je bližje vsem tem trgovinam in trgovskim centrom./ c40
 /Hčerkin mož iz Turnišča pa je pek in naju zalaga s kruhom,/ c41
 /tako da ga imava v zmrzovalniku še za cel mesec./ c42
 /Za vse to sva zelo hvaležna./ c43
 I (gospa): /Zelo mi je težko, da je hčerka tako daleč doma, saj bi jo večkrat rada obiskala,/ c44
 zdaj pa jo bolj poredko (postane ji težko).
 I(gospod): /Včasih pa pridejo po naju in sva potem kakšen dan tam na obisku./ c45
 /S to hčerko in sinom iz Murske Sobote se bolje razumeva,/ c46
 /a tudi vsi trije otroci med seboj se dobro razumejo./ c47
 /Zato se niti nočeva nič pritoževati nad sinovo družino, ki živi zraven,/ c48
 /da se potem še oni med sabo ne bi razumeli in naju ne bi prišli več obiskat./ c49
 /Saj sami vidijo, da nimava kopalnice in da sva nesrečna.../ c50
 /Midva med sabo pa se dobro razumeva,/ c51
 /sva zelo navezana en na drugega/ c52
 /in si niti ne predstavlja, kako bo, ko kateri od naju umre./ c53
 I(gospa): /Če on prej umre, bom jaz šla takoj za njim./ c54
 /Bogve, kako bo potem z mano, ali kdo, če bi sploh kdo skrbel zame./ c55
 /Zdaj lahko računam nanj./ c56
 Ne bi rada končala, kot ena z vasi, ki jo je sin zanemarjal in so jo pojedli črvi.

c) /Najino zdravstveno stanje je slabo./ c57
 /Sicer nobeden nima kakšne hujše bolezni,/ c58
 /a sva že toliko stara, da je normalno, da pride kakšna bolezen.../ c59
 I (gospod): /Jaz imam težave z rokami,/ c60
 /s prsti, ki so ukrivljeni in me bolijo - najbolj ponoči,/ c61
 /tako ne morem sam opravljati kakšnih finih del./ c62
 /Žena mi pomaga pri oblačenju in zapenjanju gumbov, saj to nič ne morem./ c63
 /Ona pa se še dokaj dobro drži, tudi prašičkom še polaga, saj je to njeno opravilo od nekdaj in ji je v veselje, da lahko še kaj koristnega naredi./ c64
 /Pri hiši imava pa tudi psa in z njim grem vsako jutro na sprehod./ c65
 d) I (gospod): /Najin finančni položaj je slab./ c66
 /Jaz dobivam 164€ kmečke pokojnine (prve stopnje, kar pomeni najmanj kot je možno)/ c67
 /in 70€ avstrijske pokojnine./ c68
 /Žena pa je dobivala 180€ državne pokojnine, ki pa so jo ukinili že pred leti./ c69
 /Tako živiva skromno./ c70

/Okrog 70€ imava stroškov oz. položnic/ c71

/- TV/ c72

/in dodatno zdravstveno zavarovanje za oba./ c73

/Telefon in ostalo že dve leti plačuje sin, saj sama ne bi zmogla vse./ c74

/Na koncu meseca nama ne ostane nič,/ c75

/ostalo namreč porabiva za kakšna zdravila, hrano.../ c76

/Kar nama je pa najbolj hudo je to, da nimava možnosti za izlete in druženja, kot kateri drugi penzionisti./ c77

/To zelo pogrešava, saj bi še šla kam med ljudi.../ c78

/Jaz bi šel kdaj na kakšen špricar ali kavo pa ne morem... niti nisem mobilen, niti ni denarja./ c79

I (gospa): /Ja, družbo res pogrešava.../ c80

/Druživa se le s sosedo, in pa z mojo sestro, ki naju je vozila k maši, zdaj pa je zelo bolna, saj ima kožnega raka in ne more več./ c81

3. Za upokojene

/Oba sva celo življenje delala na kmetiji, doma./ c82

/Jaz sem si plačeval prispevke in tako imam 12 let del. dobe/ c83

/– prejemam »navadno« kmečko pokojnino,/ c84

/Žena pa je brez delovne dobe - / c85

prejemala je 180€ državne pokojnine, sedaj pa ne dobiva nič.

Višina moje mesečne pokojnine je: 164€ slovenske in 70€ avstrijske.

/S tem kar dobiva oz. kar dobim jaz, nisva zadovoljna,/ c86

/predvsem ker v mojo pokojnino ni všteto dodatno zavarovanje./ c87

A: Pa ste se pozanimali, da je res tako, da vam to ne pripada?

I (gospod): O tem sva se informirala, ampak so nama povedali, da ne pripada.

A: Kaj pa denarna socialna pomoč za vas gospa, ki ne prejimate nič?

I (gospa): /Lahko bi zaprosila za denarno socialno pomoč, a jo bodo po moji smrti morali vračati in tega nočem./ c88

/Delo nama je obema pomenilo dosti,/ c89

/preživetje, navado, na nek način tudi hobi.../ c90

/Zdaj nimava posebnih aktivnosti./ c91

/Skrbiva za hišo,/ c92

/psa,/ c93

/prašičke/ c94

/in eden za drugega./ c95

/Dokler sva lahko delala je bilo finančno stanje boljše./ c96

/Pridelovala sva mleko in ga prodajala,/ c97

/jaz sem hodil delat v avstrijo/ c98

/in še kam drugam priložnostno,/ c99

/zdaj pa sva stara in je situacija slaba./ c100

/Oba naju skrbi.../ c101

a) in b) glej 3 g)

c) /Prikrajšanost najbolj čutiva pri stanovanju oz. hiši,/ c102

/saj nimava kopalnice in vode./ c103

/Drugače pa se prikrajšanost čuti tudi pri socialni mreži/ c104

/oz. stikih, ki so slabi oz. redki./ c105

/Želela bi se več družiti z vrstniki,/ c106

/iti kam na izlet ipd./ c107

5. a) /Da lažje shajava si pomagava še z dobrodelno organizacijo Anina zvezdica/ c108

/in pa s pomočjo otrok/ c109

/– sin, ki je doma, pomaga pri plačilu položnic,/ c110

/drug sin velikokrat prinese hrano,/ c111

/hčerka pa kruh./ c112

b) /Na otroke/ c113

/in Anino zvezdico,/ c114

/ki nama pomaga s paketi hrane/ c115

/in nujnih stvari (wc papir, čistila ipd.)/ c116

c) /Finančno pomoč, da bi si uredila kopalnico/ c117

/ali pa drugačno podporo v smislu sina, ki živi zdraven, da bi se lahko umivala tam in da bi naši odnosi bili boljši./ c118

d) /Zdaj meniva, da se nič ne more spremeniti več na boljše./ c119

/Če bi se naši odnosi, bi bilo najlepše, da bi si pomagali/ c120

/in da bi najina leta jeseni preživela v razumevanju in spoštovanju./ c121

/Le to potrebujeva za srečno življenje, saj sva navajena skromno živeti./ c122

4. Intervju

/Sem iz Doliča (Prekmurje),/ d1

/ženskega spola,/ d2

/stara 80 let/ d3

/in imam nedokončano osnovno šolo./ d4

a) /Okoliščine v katerih živim so bolj slabe./ d5

/Sem lastnica hiše/ d6

/in sem z njo zadovoljna/ d7

/in se počutim varno,/ d8

/kljub temu, da je hiša na samem in blizu gozda in jo zarašča trava./ d9

Tu živim že od nekdaj.

b) /Živim sama/ d10

/saj nimam potomcev,/ d11

/oče mi je umrl pred 14 leti,/ d12

/partnerja ali moža pa nisem nikoli imela./ d13

c) /Zdravstveno stanje je sorazmerno dobro, glede na moja leta./ d14

/Težave imam le z astmo./ d15

d) /Živim s kmečko pokojnino (164€)./ d16

/To mi nekako zadostuje,/ d17
/ne plačujem nič razen elektrike/ d18
(TV nima, niti radia)
/in hrane./ d19
/Kuham sama,/ d20
/nekaj solate in krompirja pa pridelam tudi sama ob hiši./ d21
/Pri hiši imam še zajce in psa./ d22

Za upokojene
/Zaposlena nisem bila nikoli./ d23
/Vse življenje sem delala doma, na kmetiji./ d24

/Nimam delovne dobe,/ d25
/sem si pa nekaj let plačevala prispevke./ d26
/Višina mesečne kmečke pokojnine, ki jo prejemam je 164€./ d27
/Živim skromno,/ d28
/takega življenja sem navajena./ d29

/Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje./ d30
/Včasih ni bilo niti možnosti o čem drugem./ d31
/Nisem imela izbire, da bi se sploh šla šolat,/ d32
/tako da mi je bilo delo doma nekaj normalnega, samoumevnega./ d33

/Sedaj uživam v sajenju rož in občudovanju narave, ki me obdaja./ d34
/Na vrtu pridelujem tudi nekaj malo solate in krompirja,/ d35
/družbo pa mi dela pes Rexi./ d36

/Z upokojitvijo se je spremenilo to, da imam manjši dohodek,/ d37
/ne pridelujem več toliko hrane,/ d38
/nimam več živine pri hiši./ d39

a) /V preteklosti je bilo seveda boljše,/ d40
/saj smo kot družina imeli več denarja,/ d41
/več smo pridelali doma./ d42
/Zdaj pa moram po hrano pošiljati sosedo./ d43
Na srečo imam tudi nekaj zajcev.

b) /Stanje doma se je spremenilo odkar je umrl oče in živim sama,/ d44
a sem se tudi tega že navadila.
/Zdaj nimam več dosti stroškov,/ d45
/poti pa sploh več ne,/ d46
/tako da nekako gospodarim s tem./ d47

c) /Prikrajšanosti ne čutim,/ d48
/rabila bi samo kakšno moško roko, ki bi mi pokosila travo okrog hiše./ d49

5.a) Za kakršno koli dodatno delo sem prestara, ostalega pa ne poznam in se ne poslužujem.

b) Fizično pomoč, da bi mi kdo pokosil okrog hiše, ker je zelo zaraščeno.

c) /Meni je tako v redu, navajena sem skromno in sama živeti,/ d50

/samo da bo zdravje/ d51

/in da si bom lahko še naprej sama skuhala in sadila rože./ d52

5. Intervju J.H.

1. J.H., /sem moškega spola,/ e1

/star sem 47 let,/ e2

/iz Prekmurja,/ e3

/Dokončano imam osnovno šolo./ e4

2. a) /Pred 22. leti sem se od doma priselil v vas, kjer živim zdaj./ e5

/Prišel sem živeti k teti./ e6

/Bil sem že zadosti star (15 let)/ e7

/in ker se po končani osnovni šoli nisem šel naprej šolati,/ e8

/prišel k njej kot neke vrste hlapec./ e9

/Tako sem lahko pomagal vse, kar mi je rekla./ e10

/V tej hiši sem bil zelo srečen./ e11

/Imela sva živino, njivo, vrt in tako sva gospodarila./ e12

A: In da se vrnem nazaj, zakaj pa se nisi šel naprej šolati? Ker nisi imel možnosti ali nisi hotel ali je bilo kaj drugega?

I: /Naprej se nisem šel šolati zato, ker se nisem hotel učiti,/ e13

/nisem maral nemščine./ e14

/Za to mi je zdaj žal,/ e15

/saj sem večkrat šel delati čez mejo v bližnjo Avstrijo in bi jo rabil./ e16

/Pa tudi denarja za šolo ni bilo./ e17

/Po tetini smrti pa sem moral iz te hiše,/ e18

/saj sem se skregal z bratovo ženo, ki je hotela hišo oz. jo po možu podedovala./ e19

/Potem mi je svetnik in prijatelj v vasi uredil začasno bivališče v svoji stari hiši,/ e20

/potem pa še stalno bivališče, kjer sem zdaj./ e21

/Zdaj živim v enosobnem stanovanju/ e22

/v vaško gasilskem domu,/ e23

/kjer sem podnajemnik./ e24

/Stanovanje je veliko 29 kvadratov./ e25

/Lastnik je občina./ e26

/S stanovanjem sem zadovoljen,/ e27

/zdaj je veliko boljše, kot je bilo prej, saj imam po novem tudi kopalnico./ e28

Ta je prej pripadala drugemu stanovanju, a je ženska, ki je v tem stanovanju živela, umrla in tako je kopalnica zdaj moja. Sicer sem moral zaprositi za njo na občini, a so moji prošnji ustregli.

/V tem vaško gasilskem domu zdaj živim sam./ e29

/Sem hišnik in stanovalci v enem, saj si vse potrebno urejam sam./ e30

/Včasih je pa v tem bloku živelo dosti več ljudi./ e31

b) /Poročen nisem bil nikoli,/ e32

/otrok nimam, vsaj ne da bi vedel (se nasmehne)./ e33

/Redke stike imam s sestro v nemčiji,/ e34

/pogostejše pa s sestro in mamo na domačiji, s katerima se zelo dobro razumem in rad grem domov./ e35

c) /Moje zdravstveno stanje je dobro,/ e36

/sem krvodajalec že 30 let./ e37

/Imam pa poškodbe nog - dvakrat zlom noge in kolka./ e38

d) /Sem prejemnik denarne socialne pomoči, to je 260€./ e39
 /Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam./ e40
 /Varčevati ne morem,/ e41
 /včasih si moram tudi kaj sposoditi./ e42
 /Izdatkov imam precej./ e43
 /najemnina za stanovanje je 50€./ e44
 /potem je tu še elektrika čez 30€./ e45
 /odpadne vode, zavarovanje, dimnikar/ e46
 /in pa hrana - kuham si sam./ e47
 /Vse skupaj nanese skoraj 200€./ e48
 /Avtomobila nimam, javnega prevoza pa hvala bogu ne koristim dosti./ e49
 /saj mi določene obrazce v zvezi z DSP-jem pomaga izpolniti šolska svetovalna delavka./ e50
 /Ona jih potem pošlje tudi naprej do CSD-ja./ e51
 /Drugače imam do javnega prevoza, trgovine in zdravnika na srečo blizu./ e52
 /pa tudi do gostilne, kamor rad grem na kakšen špricer./ e53
 /Za kakšne druge stvari nimam denarja./ e54
 /obutve in oblačil si že dolgo nisem kupil./ e55
 Za brezposelne

3. a) /Redno zaposlen nisem bil drugje, kakor na občini (javna dela)/ e56
 /in sicer vsega skupaj le 6 let./ e57
 b) /Zdaj sem brezposelen od novembra/ e58
 /in sicer zaradi tega, ker trenutno pač ni potrebe na občini./ e59
 c) /Mesečna plača je znašala okrog 400€./ e60
 /sedanji dohodki pa znašajo 260€./ e61
 d) /Moj dohodek prihaja z vira socialnih transferjev – denarna socialna pomoč./ e62
 e) /Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam./ e63
 /Če bi imel manj stroškov bi šel lažje skozi mesec./ e64
 f) /Trenutna situacija ni dobra./ e65
 /zadovoljen sem, ker lahko tu in tam delam preko javnih del./ e66
 /Za izboljšanje situacije mislim, da zdaj ne morem več nič dosti storiti./ e67
 /Nimam izbrazbe./ e68
 /ne avtomobila./ e69
 /sem že v letih in tako je žal pač tako./ e70
 /Tudi priložnostnih del in dela v avstriji na črno ni več toliko kot je bilo prej./ e71
 g) glej zgoraj

4. a) /V takih okoliščinah nisem živel vedno, v preteklosti je bilo boljše./ e72
 b) /Vse se je spremenilo, ko sem moral iz tetine hiše./ e73
 /S svakinjo sva se sprla in kljub temu, da sem v hiši živel tako dolgo kot ona oz. še dlje, me je spodila, ker nisem bil zakoniti dedič./ e74
 /Takrat sem zelo trpel./ e75
 /saj sem v tej hiši preživel svojo mladost, pol svojega življenja./ e76
 /Tam sem gospodaril in bil srečen./ e77
 /Dobro mi je šlo in dobro sem se tam počutil./ e78
 /saj je imel na »bregu« (hribu) veliko prijateljev./ e79
 /Imel sem tudi psa./ e80

/Tudi izdatkov je bilo manj kot zdaj, v bloku./ e81
 /Hišo sem uredil od znotraj in od zunaj,/ e82
 /potem pa sem moral iti./ e83
 /Takrat mi je šlo tako slabo,/ e84
 /da niti za kruh nisem imel/ e85
 /in vse orodje, ki sem ga imel, sem moral pustiti tam./ e86
 /Tistega časa mi je bilo tako hudo, (se zajoče) da sem razmišljal tudi o samomoru./ e87
 A: In kdo ti je oz. si si pomagal takrat?
 /Pomagal mi je prijatelj in sovaščan, ki je takrat bil svetnik./ e88
 /On mi je potem začasno uredil in me namestil v stanovanje v stari hiši/ e89
 /in kasneje v zdajšnje stanovanje./ e90
 /Ob teh temačnih mislih me je pokonci držala tudi misel, da imam še dve sestri in mamo in da jih ne bom osramotil, da se bom že nekako izvlekel./ e91
 c) /Na področju druženja, zabave in socialnega življenja./ e92
 /Zdaj sem tudi že nekaj časa doma, ker ne hodim delat in mi je med drugim tudi dolgčas./ e93
 a) /Vsako leto prejmem paket živil s strani Karitasa./ e94
 /Pomagajo mi tudi mama in pa prijatelji – sovaščani, s kakšnimi oblačili ali kaj podobnega./ e95
 /Včasih grem kam mesarit ali pa pomagam kaj pri gostilni zdraven, kjer potem dobi tudi kosilo./ e96
 b) /Na sovaščana in njegovo družino./ e97
 /Pomaga mi kdaj finančno,/ e98
 /z oblačili/ e99
 /ali moralno./ e100
 c) /Predvsem denarno./ e101
 d) /Izhoda ne vidim,/ e102
 /samo da bom tako zdrav kot sem/ e103
 /in da si bom lahko sam kuhal in rihtal stanovanje./ e104

6. Intervju

/Stara sem 76 let/ f1

/in imam dokončano osnovnošolsko izobrazbo,/ f2

/prihajam iz Prekmurja./ f3

a) /Hiša v kateri živim je že stara, potrebna obnove./ f4

/Ampak sem z njo zadovoljna, ker pač moram biti in se nič ne pritožujem./ f5

/Je moja rojstna hiša/ f6

/in tako sem tudi lastnica./ f7

Ko sem se pri 21. letih poročila sem se odselila od doma v večstanovanjsko hišo, potem pa, ko sem imela otroka, v hišo v isti vasi, ki sva jo z možem kupila. Nekaj časa sva živela tam, potem pa ker sta se brata na domačiji sprla in odselila sem prišla z družino na ta dom živet jaz. Prejšnjo hišo sem prodala.

/Živim sama./ f8

/Imam hčerko, ki z družino živi v sosednji občini in se precej videvamo./ f9

/Mož mi je umrl pred 38 leti/ f10

/in sin je umrl, ko je imel 12 let./ f11

/Zdravstveno stanje je srednje dobro./ f12

/Ne jemljem nobenih tablet, zadnji zdravstveni izvidi so dobri./ f13

/Težave imam le z bolečinami v rami in v dlaneh – pokaže na zakrčene dlani oz. palce/ f14

/in pa z glivicami na nogah oz. nohtih na nogah./ f15

/Moj vir preživetja je pokojnina, ki jo prejemam po možu./ f16

/Ta tudi ni tako velika, da bi si lahko privoščila vse kar hočem,/ f17

/zato si denar včasih od koga tudi sposodim, a samo toliko, kot upam potem dati nazaj./ f18

/Stroškov imam nekje okrog 200€,/ f19

/dodatnega zavarovanja pa nimam./ f20

/Kuham si sama/ f21

/in skrbim še za psa in mačke./ f22

A: In kako pogosto vam zmanjka denarja, če vas lahko vprašam? Si morate denar pogosto sposojati?

I: /Zmanjka mi za hrano ali kakšne druge stvari./ f23

/Denar si sposodim tu in tam, nekajkrat na leto, ne vsak mesec./ f24

Za upokojene

/Zaposlena nisem bila nikoli,/ f25

/delala sem doma na kmetiji./ f26

/Čeprav sem se rada in dobro učila in tako dokončala osnovno šolo,/ f27

/nisem smela naprej v šole./ f28

/Mama me je že kot deklico kregala, če sem šla z zvezkom na pašo krav./ f29

Po osnovni šoli sem sicer 3 mesece delala kot vajenka v bližnji trgovini, a potem s tega žal nič ni bilo.

/Delovne dobe nimam./ f30

/Po možu dobivam 280€ pokojnine./ f31

/Sem kar zadovoljna, lahko pa bi bilo seveda boljše./ f32

/Zdaj na stara leta moram biti zadovoljna, saj hvalabogu nimam več toliko izdatkov./ f33

/Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje za družino,/ f34

/saj ženska takrat ni smela iti v službo, čeprav sem si jaz to želela./ f35

/Zdaj hodim k maši,/ f36

/družim se s sosedi,/ f37

/kdaj pa kdaj grem na obisk k hčerki ali pa ona pride k meni in mi kaj pripelje./ f38

/Rada pa skrbim za svoje živali, ki jih imam neizmerno rada./ f39

/Moje finančno stanje je že nekaj časa takšno kot je./ f40

/V preteklosti je bilo boljše./ f41

a) Ne, prej je bilo boljše.

/Ko je živel še mož/ f42

/oz. tudi ko sem bila bolj zdrava - nisem imela težav z rokami./ f43

/Največjo prikrajšanost čutim na socialnem področju/ f44

/– ne družim se toliko več z ljudmi in prijatelji kot sem se včasih, ko sem bila še mlajša./ f45

/

/Pomagajo mi le tako, da mi posodijo denar/ f46

/ali da mi hčerka kaj prinese – hrano ipd./ f47

/Največkrat mi pomaga hčerka/ f48

/in to tako, da mi pripelje hrano ali kaj drugega./ f49

/Nimam predloga./ f50

/Ne rabim nobene pomoči,/ f51

/samo da ne bom nobenemu nič dolžna, ko bom umrla./ f52

9.4 Odprto kodiranje – določitev podkategorij, kategorij v vsakem intervjuju posebej

Št. Izjave	Enota kodiranja	Pojem	Podkategorija	Kategorija
A1	/jaz (54 let)/	mama (54)	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A2	/in moj mož/	Oče	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A3	/ter hčerka M. (28 let)/	Hči (28)	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A4	/s hčerkico L. (4 leta)./	Vnukinja (4)	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A5	/Po poklicu sem živilski tehnik,/	Živilski tehnik	Poklic - mama	Izobrazba
A6	/hčerka pa gostinski tehnik (3-letna šola)/	Gostinski tehnik	Poklic - hčerka	Izobrazba
A7	/in je brezposelna,/	Brezposelna hčerka	Brezposelnost	Status
A8	/zaradi tega, ker nima izpita za avto./	Ni voznškega izpita	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A9	/Če bi imela izpit, bi njej in nam vsem zelo olajšalo situacijo,/	Ni avtomobila	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A10	/saj smo tukaj oddaljeni od vsega, Muske Sobote, Avstrije, vsega.../	Oddaljenost od večjih mest	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A11	/Lastnica hiše sem jaz,/	Lastnica mama	Lastništvo hiše	Lastništvo
A12	/mož pa ima v Murski Soboti še	Lastnik oče	Lastništvo	Lastništvo

	podnajemniško stanovanje, /		stanovanja	
A13	/Sedaj je prazno, občasno ga koristimo le, ko imamo več zaporednih opravkov tam (zdravnika, gremo v trgovino po hrano ipd.). /	Občasna uporaba	Stanovanje, v katerem ne živijo	Viri moči
A14	/Nočemo ga pustiti, saj nam ob takšnih situacijah, kot sem prej povedala zelo prav pride, saj bi se sicer morali vsak dan voziti z avtobusom sem in tja. /	Potrebno ob opravkih v mestu	Stanovanje, v katerem ne živijo	Viri moči
A15	/Veš koliko privarčujemo z denarjem pa še s časom. /	Kot sredstvo varčevanja – prevozi niso potrebni	Stanovanje, ki ga ne koristijo	Viri moči
A16	/Mogoče ga bo v prihodnosti rabila tudi hčerka, ki razmišlja tudi o tem, da bi se preselila tja, ko bo njena hčerka morala začeti obiskovati malo šolo, ona pa mogoče kje dobi službo. /	V pomoč hčerki – odhod vnukinje v šolo	Stanovanje, ki ga ne koristijo	Viri moči
A17	/L. je bila namreč do zdaj doma, ni obiskovala vrtca, mala šola pa je obvezna in jo bo s septembrom morala začeti	Mala šola	Šolanje vnukinje	Šolanje

	obiskovati./			
A18	/Ne vemo, kdo jo bo vozil tja, saj kombi vozi le šoloobvezne otroke./	Oddaljenost šole	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A19	/Ne, žal nihče tu naokrog nima majhnih otrok, da bi jih vozil v šolo./	Slabo socialno omrežje – ni pomoči za vožnjo vnukinje v šolo	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A20	/Ja, z avtobusom, ki pa gre poredko/	Avtobus - redko	Prevoz v mesto	Mobilnost
A21	ali pa se tu in tam peljemo s sosedi./	Vožnja s sosedi - redko	Prevoz v mesto	Mobilnost
A22	/Avtobusni spored je objavljen na avtobusni postaji, ki pa je na srečo v bližini hiše./	Avtobusna postaja v bližini hiše	Prevoz	Viri moči
A23	/S hišo nismo zadovoljni./	Nezadovoljstvo	Hiša	Bivanjske razmere
A24	/S to hišo smo že veliko pretrpeli, saj nam je puščala voda nad streho, v hodniku, pri štedilniku.../	Puščanje vode	Hiša	Bivanjske razmere
A25	/Potem smo si streho nekoliko popravili, da je zdaj začasno v redu./	Urejanje - popravilo strehe	Hiša	Bivanjske razmere
A26	/Tudi ogrevanje je zelo slabo, saj kurimo le v kuhinji, na stari štedilnik z drvmi, ostali prostori pa so mrzli./	Ogrevanje z drvmi - nezadovoljstvo	Hiša	Bivanjske razmere
A27	/Jaz spim z malo – L. tu v kuhinji na kavču, ker je tu	Spanje v kuhinji - na kavču	Hiša	Bivanjske razmere

	najbolj toplo./			
A28	/Nekaj let nazaj smo bili celo dve leti brez vode v hiši, saj se nam je nekaj pokvarilo./	Okvare	Hiša	Bivanjske razmere
A29	/To je bilo grozno, saj smo morali nositi vodo od zunanjega studenca, oblačila pa nositi pral v Mursko Soboto, v stanovanje./	Pomanjkanje vode	Hiša	Bivanjske razmere
A30	/Potem smo si to popravili in namestili novo vodovodno črpalko, tako da je sedaj hvala bogu vse v redu./	Urejanje - namestitve vodne črpalke	Hiša	Bivanjske razmere
A31	/s pomočjo izredne denarne pomoči (300€)/	Za popravila v hiši	Izredna denarna socialna pomoč	Strategija preživetja
A32	/Vendar nam 300€ takrat seveda ni bilo zadosti, ta črpalka je stala 700€./	Denarna stiska – ob nujnih popravilih	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A33	/Takrat smo koristili 10 let vplačevanja mojega življenjskega nezgodnega zavarovanja in tako so nekaj zmogli./	Za nakup za popravila v hiši	Zavarovanje - nezgodno	Strategija preživetja
A34	/Denarja ni, zato moramo biti zadovoljni s tem kar imamo in se znajti./	Ni denarja	Pomanjkanje virov moči	Viri moči

A35	/Ko smo imeli sveti krts za L. sem ji torto plačala iz nagrade, ki sem jo dobila iz reševanja križanke v časopisu./	Za nakup priboljškov ob krstu	Denarna nagrada iz križanke	Strategija preživetja
A36	/Tudi prepleskati bi morali, saj vidite.../	Potrebe - pleskanje	Hiša	Bivanjske razmere
A37	/Z možem se ne razumeva preveč dobro./	Slab	Partnerski odnos	Odnosi
A38	/Sedaj je prisoten tudi alkohol z moževe stvari in odnos ni tak, kot bi si ga želela./	Alkoholizem	Partnerski odnos	Odnosi
A39	/S hčerko se dobro razumeva,/	Dober	Odnos mama - hčerka	Odnosi
A40	/vnukinja pa mi predstavlja neizmerno veselje (kar se vidi že na daleč)./	Izpolnjujoč	Odnos babica - vnukinja	Odnosi
A41	/Z mamo imam boljši odnos kot z očetom,/	Boljši z mamo	Odnos hčerka s staršema	Odnosi
A42	/s hčerko pa se zaenkrat dobro razumem, saj je še majhna./	Dobri	Odnos mama – hčerka (hči – vnukinja)	Odnosi
A43	/Z očetom od hčerke L. pa nisem nikoli imela partnerskega odnosa, niti nisva živela skupaj./ a42	Ni bilo pravega partnerskega odnosa	Partnerski odnos - hči in njen partner	Odnosi
A44	/Zdravstveno stanje v družini je slabo./	Slabo	Stanje družine	Zdravje
A45	/Jaz/	Težave s srcem	Mama	Zdravje

A46	/in tudi hčerka imava težave s srcem,/	Težave s srcem	Hčerka	Zdravje
A47	/jaz še s hrbtenico/	Hrbtenica	Mama	Zdravje
A48	/in pritiskom./	Pritisk	Mama	Zdravje
A49	/Mož pa je invalidsko upokojen že nekaj časa,/	Invalidsko upokojen	Oče	Status
A50	/saj ima epileptične napade./	Epileptični napadi	Oče	Zdravje
A51	/Mene je pred leti celo zadela srčna kap in takrat je bilo zelo hudo./	Srčna kap	Mama	Zdravje
A52	/Tudi z nogami imam težave./	Težave z nogami	Mama	Zdravje
A53	/Na obeh ima obrabljen hrustanec, kar je tudi posledica mojega dolgoletnega poklica – čistilke./	Obrabljen hrustanec	Mama	Zdravje
A54	/Koliko sem jaz preživela na kolesu, ko sem je vozila v službo in iz nje in to tako poleti, kot pozimi./	Posledice - obrabljen hrustanec	V preteklosti – mama	Delo
A55	/Takrat sem utrpela tudi dve hujši poškodbi kolka in noge, saj me je dvakrat zbil avtomobil,/	Poškodbe kolka v prometni nesreči	Poškodbe	Zdravje
A56	/tako zelo težko hodim in imam kar pogoste preglede pri	Otežena hoja	Mama	Zdravje

	zdravniku./			
A57	/Potem pa, ker imam težave s srcem mi pravijo, da naj se ne sekiram dosti, ampak kako se naj ne./	Težave s srcem - skrbi	Mama	Zdravje
A58	/Stres in skrbi me težijo v zvezi s slabim zdravstvenim stanjem moža – zaradi epileptičnih napadov./	Stres in skrbi - zaradi moža epileptika	Mama	Zdravje
A59	/Obremenjuje pa me tudi pomanjkanje denarja in nasploh situacija v kateri smo./	Skrbi - zaradi pomanjkanja	Mama	Zdravje
A60	/To vse pa tudi pripomore k nepravilnemu delovanju srca./	Srce – nepravilno delovanje	Mama	Zdravje
A61	/Zdravstveno zavarovani smo na srečo vsi./	Vsi zdravstveno zavarovani	Stanje družine	Zdravje
A62	/Materialni položaj je slab./	Slab	Družina	Materialni položaj
A63	/Mož trenutno dobi le denarno nadomestilo, 250€,./	Denarno nadomestilo (250€)	Dohodek – oče	Materialni položaj
A64	/Čaka pa na invalidsko pokojnino, ko dopolni starostno omejitev./	Čakanje na invalidsko upokojitev	Oče	Status
A65	/Jaz pa trenutno ne prejemam nič, ker sem lastnica hiše/	Ne prejema nič	Dohodek - mama	Materialni položaj

A66	/Dobivam denarno socialno pomoč in otroške dodatke./	Pravice iz javnih sredstev - denarna socialna pomoč in otroški dodatki	Dohodek - hčerka	Materialni položaj
A67	/Otroške dodatke so mi zdaj zvišali na 170€ mesečno,./	Zvišanje otroških dodatkov	Dohodek - hčerka	Materialni položaj
A68	/ker sem prijavljena kot mati samohranilka/	Samohranilka	Hčerka	Status
A69	/denarna socialna pomoč pa znaša 440€, od kar imam hčerko./	Denarna socialna pomoč	Dohodki - hčerka	Materialni položaj
A70	/S temi dohodki skušamo preživeti skozi mesec./	Skušajo preživeti	Družina	Materialni položaj
A71	/Najprej plačamo stroške – položnice/	Najprej plačilo položnic	Družina - stroški	Materialni položaj
A72	/in potem so tukaj še hrana,/	Hrana	Družina - stroški	Materialni položaj
A73	/dimnikar,/	Dimnikar	Družina - stroški	Materialni položaj
A74	/opravki v Mursko Soboto,/	Poti v Mursko Soboto	Družina - stroški	Materialni položaj
A75	/zdravnik ipd./	Zdravnik	Družina - stroški	Materialni položaj
A76	/Enkrat na leto zaprosimo tudi za izredno denarno pomoč./	Izredna denarna pomoč	Finance	Strategije preživetja
A77	/Da živimo v pomanjkanju seveda občutimo,/	Občutijo pomanjkanje	Družina	Ocena življenjskih razmer

A78	/25 let sem delala kot čistilka v Murski Soboti, /	Čistilka - 25 let	Mama	Zaposlitev
A79	/pri različnih delodajalcih (Osnovna šola III Murska Sobota, Srednja poklicna in tehnična šola Murska Sobota, Agromerkur, mesnici...)/	Različni delodajalci	Mama	Zaposlitev
A80	/Zdaj sem brezposelna, /	Brezposelna	Mama	Status
A81	/prav tako hčerka. /	Brezposelna	Hčerka	Status
A82	/Začele so se težave s srcem/	Težave s srcem	Mama	Zdravje
A83	in sem tako odšla na bolniško. /	Bolniška	Mama	Zdravje
A84	/Takrat so me hoteli odpustiti, vendar me v času bolniške niso mogli in tako sem se tožila s firmo. /	Tožba zaradi odpustitve	Mama	Zaposlitev
A85	/Tisto tožbo nisem dobila, ker je moja zdravnica prepozno vložila izvide in tako se moje zdravstveno stanje ni upoštevalo. /	Tožbe ni dobila	Mama	Zdravje
A86	/Od takrat sem doma in to je 8 let. /	Brezposelna	Mama	Status
A87	/Mesečna plača je tiste čase znašala okrog 70.000	70.000 tolarjev	Dohodek - mama - nekoč	Materialno stanje

	tolarjev, /			
A88	/zdaj pa ne prejemam nič, /	Nič ne prejema	Mama	Materialno stanje
A89	/ker imam zdravstvene težave /	Zdravstvene težave	Mama	Zdravje
A90	/in me tudi ne bi nikjer več vzeli v službo, /	Nezaposljiva	Mama	Status
A91	/Pokojnine še ne prejemam, saj nimam starostega pogoja /	Čakanje na pokojnino	Dohodek – mama	Materialno stanje
A92	/in je verjetno niti ne bom dočakala, ampak bom prej umrla. /	Čakanje na pokojnino - pesimizem	Dohodek - mama	Materialno stanje
A93	/Jih nimam. /	Nič ne prejema	Dohodek -mama	Materialno stanje
A94	/Zaposlitvena situacija je slaba, /	Slaba situacija	Mama	Zaposlitev
A95	/nisem zadovoljna, a povej, kaj naj naredim. /	Nezadovoljstvo	Mama	Zaposlitev
A96	/Ne morem storiti več kot, ogromno sem garala. /	Ne more nič več	Mama	Zaposlitev
A97	/V tako slabih razmerah nismo živeli vedno. /	Ni bilo tako slabo	Nekoč	Ocena okoliščin
A98	/Prej je bilo boljše. /	Bilo boljše	Nekoč	Ocena okoliščin
A99	/Ko sva bila oba z možem zaposlena (zdrava in zmožna delati), /	Bila zaposlena	Nekoč	Ocena okoliščin
A100	/nam ni šlo slabo. /	Bilo boljše	Nekoč	Ocena okoliščin
A101	/Sedaj pa smo vsi brez dela /	Vsi brez dela	Zdaj	Ocena okoliščin

A102	/in tukaj je še vnukica, ki tudi potrebuje oblačila, hrano ipd.../	Vnukinja – dodatni strošek	Zdaj	Ocena okoliščin
A103	/Prikrajanost oz. materialna stiska se najbolj odraža pri bivanjskih razmerah/	Slabe bivanjske razmere	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
A104	/in posledično tudi na našem zdravstvenem stanju./	Zdravje	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
A105	/Poleg rednih mesečnih dohodkov si poleti pomagamo še z nabiranjem gob, (ko rastejo seveda) in jih prodajamo./	Nabiranje in prodaja gob	Družina	Strategije preživetja
A106	/Pomoč si včasih poiščemo tudi na Karitasu,/	Karitas	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A107	/kjer nam enkrat na leto plačajo položnice/	Karitas – plačilo položnic enkrat letno	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A108	/in seveda pri Anini zvezdici./	Anina zvezdica	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A109	/V pomoč nam je tudi gozd (kurjava)/	Gozd – za kurjavo	Družina	Strategije preživetja
A110	/in vrt zraven hiše, kjer si lahko pridelamo zelenjavo./	Vrt - pridelava zelenjave	Lastna pridelava	Strategije preživetja
A111	/Za Anino zvezdico smo zvedeli preko televizije./	Anina zvezdica- informacije po TV	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A112	/Od njih smo zdaj že dvakrat prejeli	Anina zvezdica -	Dobrodelna	Strategije

	paket hrane, kar nam je zelo koristilo./	paket hrane 2x	organizacija	preživetja
A113	/Drugače pa skušamo preživeti s tem, kar dobimo preko denarne socialne pomoči./	Skromnost – preživetje z denarno socialno pomočjo	Družina	Strategije preživetja
A114	/Največja pomoč oz. rešitev bi trenutno bila zaposlitev hčerke M./	Zaposlitev hčerke	Družina	Izhod/izboljšanje položaja
B1	/Živim tu, na obrobju vasi/	Obrobje	Vas	Bivanje
B2	/Star sem 61 let/	61	Leta	Družina
B3	/in po poklicu sem elektromonter – polkvalifikacija.	Elektromonter - polkvalifikacija	Poklic	Izobrazba
B4	/Nisem lastnik hiše,/	Ni lastništva	Lastništvo hiše	Lastništvo
B5	/imam pa do smrti pravico bivati v njej./	Dosmrtna pravica bivanja	Hiša	Bivanje
B6	/V lasti jo ima drugače občina oz. vas,/	Občina oz. vas	Hiša	Lastništvo
B7	/V to hišo sem prišel pred štirimi leti,/	4 leta	Hiša	Bivanje
B8	/prej sem živel v domu za stare./	Dom za stare	Prej	Bivanje
B9	/in ker občina zame ni mogla več plačevati deleža v domu za stare, so me nastanili sem./	Nastanitev s strani občine	Hiša	Bivanje
B10	/V hiši se počutim povprečno dobro./	Povprečno dobro	Hiša	Počutje
B11	/Prej v domu je bilo boljše,/	Boljše	Prej	Počutje
B12	/ker sem bil sam v sobi/	Sam v sobi	Prej	Počutje

B13	/in sem lahko risal./	Lahko risal	Prej	Počutje
B14	/Zdaj za to nimam časa,/	Ni časa	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
B15	/ker imam veliko opravil okrog hiše,/	Veliko	Zdaj	Opravila okrog hiše
B16	/kar me sicer veseli/	V veselje	Zdaj	Opravila okrog hiše
B17	/a mi je tudi v napor/	Napor	Zdaj	Opravila okrog hiše
B18	/z veseljem in ponosom pokaže svoj velik in urejen vrt)./	Velik in urejen	Vrt	Opravila okrog hiše
B19	/Poglej, imam veliko zemlje okrog hiše (travnikov in gozda)/	Veliko zemlje	Travnik in gozd	Opravila okrog hiše
B20	/in jo tudi redno obdelujem – kosim./	Košnja	Obdelovanje	Opravila okrog hiše
B21	/Živim sam./	Sam	Člani gospodinjstva	Družina
B22	/Moji starši so že dolgo pokojni,/	Pokojni	Starši	Družina
B23	/brat je umrl že pri porodu,/	Umrli	Brat	Družina
B24	/sestra že nekaj časa nazaj,/	Umrli	Sestra	Družina
B25	/z ostalima sestrama pa nimam stikov./	Ni stikov	Sestri	Družina
B26	/Dobre odnose imam s sestrčno,/	Dober	Odnos s sestrčno	Odnosi
B27	/Z bivšo ženo imam nevtralne odnose./	Nevtralen	Odnos z bivšo ženo	Odnosi
B28	/Zdaj pravzaprav nimava nobenega odnosa, stika./	Nobenega odnosa	Odnos z bivšo ženo	Odnosi
B29	/Imam enega sina/,	En	Sin	Družina
B30	/s katerim se ne	Ne preveč dober	Odnos s sinom	Odnosi

	razumem preveč dobro./			
B31	/Ne pride me pogledat,./	Se ne videvata	Odnos s sinom	Odnosi
B32	/ne vem niti, kam hodi zdaj v službo./	Ne ve kam hodi v službo	Odnos s sinom	Odnosi
B33	/Medtem ko se s pastorkom, njegovo ženo in hčerko zelo dobro razumem./	Zelo dober	Odnos s pastorkom in njegovo družino	Odnosi
B34	/Ti radi pridejo tudi k meni na obisk,./	Radi pridejo na obisk	Odnos s pastorkom in njegovo družino	Odnosi
B35	/Zdravstveno stanje je v redu, ko ležim in počivam (se nasmehne)./	V redu	Ko miruje in počiva	Zdravje
B36	/Imam zelo poškodovani kolk,./	Kolk	Poškodba	Zdravje
B37	/pa tudi rebra in noge imam poškodovane,./	Rebra in noge	Poškodba	Zdravje
B38	/Čez nogo se mi je peljal buldožer,./	Noga	Poškodba	Zdravje
B39	/ko sem še delal in nogo mi bodo morali najbrž vzeti./	Odvzem noge	Poškodba	Zdravje
B40	/Moj vir dohodka je denarna socialna pomoč, 250€./	250 €	Denarna socialna pomoč	Materialni položaj
B41	/To je vse kar imam./	Le denarna socialna pomoč	Dohodki	Materialni položaj
B42	/S tem si plačujem hrano/	Hrana	Stroški	Materialni položaj
B43	/in obroke, ki mi jih pripeljejo iz doma za stare, kadar se zmenim/	Obroki iz doma za stare	Stroški	Materialni položaj

B44	/ter ostale priboljške: kavo, špricar in cigarete./	Priboljški	Stroški	Materialni položaj
B45	/Zdaj imam pri hiši tudi psa,/	Pes	Živali	Viri moči
B46	/ki mi ga je pripeljala socialna delavka iz doma za stare, da ne bi bil sam./	Ni osamljen	Živali	Viri moči
B47	/Tako da tudi za njega porabim nekaj denarja za hrano./	Pes	Stroški	Materialni položaj
B48	/Kurim si z drvmi, ki si jih sam zvlečem tu iz gozda,/	Ogrevanje z drvmi	Kurjava	Viri moči
B49	/plačujem pa še vodo./	Voda	Stroški	Materialni položaj
B50	/Denar poleti rabim tudi za kosilnico, s katero si kosim okrog hiše./	Kosilnica	Stroški	Materialni položaj
B51	/Poleti pa kupim še semena,/	Seme za vrtnine	Stroški	Materialni položaj
B52	/da lahko pridelam svojo zelenjavo./	Zelenjava	Lastna pridelava	Viri moči
B53	/Posajenih imam tudi nekaj sadnih dreves (pokaže)./	Sadno drevje	Lastna pridelava	Viri moči
B54	/Televizije nimam,/	Televizija	Pomanjkanje	Ocena okoliščin
B55	/imam pa majhen radio./	Radio	Viri moči	Ocena okoliščin
B56	/Dodatno zavarovanje mi plačuje center za socialno delo./	Plačuje center za socialno delo	Dodatno socialno zavarovanje	Viri moči
B57	/Varčevati ne morem, kako le	Ni varčevanja	Varčevanje	Materialni položaj

	(se nasmehne)./			
B58	/Shajati poskušam s tem, kar imam in si pomagati ter se znajti sam./	Samostojnost	Pomoč in shajanje z dohodki	Ocena življenjskih razmer
B59	/Pred upokojitvijo oz. tem, da sem nehal delati, sem bil 27 let in 9 mesecev zaposlen pri Elektrogradnjah Ljutomer./	Elektrogradnje Ljutomer	27 let in 9 mesecev	Zaposlitev
B60	/Kasneje tudi nekaj časa pri Radenski./	Radenska	Nekaj časa	Zaposlitev
B61	/Imam pa še 15 mesecev delovne dobe iz služenja vojaškega roka./	Služenje vojaškega roka	15 mesecev	Zaposlitev
B62	/Narejen imam tudi izpit za dvigalo in izpit iz varjenja./	Za dvigalo in iz varjenja	Dodatni izpit	Zaposlitev
B63	/Invalidsko upokojen bi moral biti že od leta 2011 vendar nisem vložil zaradi družinskih razmer./	Ni vložil zahtevka	Moral bi biti invalidsko upokojen	Status
B64	/Brezposeln sem že skoraj 10 let./	10 let	Brezposeln	Status
B65	/Plača ni bila slaba, znašala je okrog 130.000 tolarjev./	130.000 SIT	Dohodki (plača) nekoč	Materialni položaj
B66	/zdaj pa dobim bogih 250 evrov./	250 €	Zdaj	Materialni položaj
B67	/Denarna socialna pomoč./	Denarna socialna pomoč	Dohodki	Materialni položaj
B68	/Seveda ne... Ampak zdaj sem se že navadil./	Niso dovolj visoki za njegove potrebe	Dohodki	Ocena življenjskih razmer

B69	/Je zdaj slaba./	Slaba	Zaposlitvena situacija	Ocena življenjskih razmer
B70	/Sedaj se ukvarjam s tem, da skrbim za psa, travnik in vrt. To zelo rad počnem./	Skrb za psa, travnik, vrt	Aktivnosti zdaj	Hobiji/aktivnosti
B71	/Prej je bilo bistveno boljše. Nikoli si nisem mislil, da bom tako končal./	Prej je bilo boljše	Slaba	Ocena življenjskih razmer
B72	/Prej smo kot družina živeli skupaj,/	Živel z družino	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
B73	/Imel sem hišo, parcelo, orodja... vse./	Imel je hišo, orodja, parcelo	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
B74	/Zdaj pa nimam nič./	Nima nič	Zdaj	Ocena življenjskih razmer
B75	/Spremenilo je se, ko smo se doma začeli kregati,/	Kreganje	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B76	/ko sva se z ženo ločila/	Ločitev	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B77	/in nisem hodil več v službo./	Ni hodil več v službo	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B78	/Sčasoma pa so prišle še hujše zdravstvene težave.../	Zdravje	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B79	/Na zdravstvenem/	Zdravje	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
B80	/in socialnem področju./	Socialno področje	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
B81	/Zelo sem vesel, če me kdo pride obiskat, kot zdaj npr. ti./	Vesetje	Obiski	Viri moči
B82	/K meni hodi tudi ena punca, preko doma za stare,/	Obiski	Zaposlena v domu za stare	Viri moči
B83	/ki mi nosi kosila	Kosila, pomoč	Zaposlena v domu	Viri moči

	in mi tudi sicer dosti pomaga./		za stare	
B84	/Prinesla mi je tudi napotnico za očala, ki jih bom potreboval./	Napotnica za očala	Zaposlena v domu za stare	Viri moči
B85	/Z denarno socialno pomočjo, saj mi pa drugače nihče nič ne da./	Drugače nihče nič ne da	Denarna socialna pomoč	Strategije preživetja
B86	/Včasih ko sem še lahko, sem sosedom in prijateljem šel pomagat sekat drva in kaj pokosit./	Sekanje drv in košnja pri sosedih, prijateljih	Nekoč	Strategije preživetja
B87	/da sem dobil za špricar ali kavo,/	Dobil denar	Nekoč	Strategije preživetja
B88	/sedaj pa tega ne zmorem več./	Ne zmore več fizično pomagati	Zdaj	Strategije preživetja
B89	/Ko rabim pomoč se največkrat obrnem na dom za stare, na Zdenko in na Aleksandro, ki mi vozi kosila./	Dom za stare (Zdenka in Aleksandra, ki vozi kosila)	Pomoč v stiski	Viri moči
B90	/Imam tudi mobilni telefon in ju lahko vedno pokličem, ko kaj rabim./	Pokliče z mobilnim	Pomoč v stiski	Viri moči
B91	/Drugače pa mi je v precejšnjo pomoč in v veselje tudi pastorek z družino./	V veselje in pomoč	Pastorek z družino	Viri moči
B92	/Najbolj bi potreboval finančno podporo/	Finančna	Podpora	Pomoč pri izboljšanju položaja
B93	/in nekoga, ki bi mi pomagal pri	Pri vsakdanjih opravilih	Pomoč	Pomoč pri izboljšanju

	vsakdanjih opravilih v hiši./			položaja
B94	/Najprej bi si moral urediti invalidsko pokojnino,./	Invalidska pokojnina	Urejanje	Izhod/ izboljšanje položaja
B95	/potem pa najverjetneje iti nazaj v dom za stare./	Dom za stare	Sprememba prebivališča	Izhod/ izboljšanje položaja
C1	/Jaz sem star 82 let,./	Moški - 82	Spol/Leta	Družina
C2	/jaz pa 73 let./	Ženska - 73	Spol/Leta	Družina
C3	/Oba imava osnovnošolsko izobrazbo,./	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
C4	/prihajava iz Pomurske regije – Goričko./	Pomurska - Goričko	Regija	Bivanje
C5	/Lastnik hiše je sin,./	Lastnik sin	Lastništvo hiše	Lastništvo
C6	/parcela oz. posestvo pa je najino./	Najino	Lastništvo parcele	Lastništvo
C7	/V hiši oz. bolj ko ne stanovanju, nisva zadovoljna,./	Nezadovoljstvo	Hiša/stanovanje	Bivanjske razmere
C8	/saj nimava kopalnice/	Ni kopalnice	Hiša	Bivanjske razmere
C9	/in napeljave vode./	Ni napeljave vode	Hiša	Bivanjske razmere
C10	/Stanovanje je del hleva oz. se drži zraven/	Del hleva	Hiša/stanovanje	Bivanjske razmere
C11	/in sestavlja majhen hodnik oz. veranda, kuhinja in spalnica./	Hodnik, kuhinja in spalnica	Hiša/stanovanje	Bivanjske razmere
C12	/vendar nama še zdaj niso uredili kopalnice in vode./	Ni urejena	Kopalnica in voda	Bivanjske razmere
C13	/Sama ne zmoreva./	Ne zmoreva sama urediti	Kopalnica in voda	Bivanjske razmere

C14	/Tako vodo nosiva od zunaj in si jo grejeva na štedilniku./	Nosiva od zunaj in jo grejeva	Kopalnica in voda	Bivanjske razmere
C15	/V spalnici imava televizijo,/	Televizija	Spalnica	Bivanjske razmere
C16	/na hodniku pa majhen hladilnik in kavč,/	Hladilnik, kavč	Hodnik	Bivanjske razmere
C17	/Kuhava si preprosto kmečko hrano./	Preprosto kmečko hrano	Kuhava	Prehrana
C18	/Odnosi s sinom in njegovo družino, ki živi zraven, bi lahko bili boljši./	Bi lahko bili boljši	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C19	/Pomagajo nama sicer pri plačilu stroškov,/	Pomoč sina pri plačilu stroškov	Finance	Viri moči
C20	/to traja zdaj dve leti,/	2 leti pomoči pri stroških	Finance	Viri moči
C21	/a se ne pogovarjamo, ne družimo,/	Se ne pogovarjamo, ne družimo	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C22	/tudi trije vnuki ne pridejo nič k nama./	Ne pridejo na obisk	Vnuki	Odnosi
C23	/Če rabiva prevoz do mesta greva z avtobusom, ne z njimi./	Z avtobusom, ne s sinom	Prevoz do mesta	Mobilnost
C24	/Včasih smo se več pogovarjali,/	Nekoč več pogovarjali	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C25	/ob nedeljah tudi sedeli skupaj na terasi,/	Nekoč sedeli skupaj na terasi	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C26	/ampak zdaj je drugače in ne vea, zakaj.../	Zdaj drugače	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C27	/Včasih smo celo skupaj kuhali,/	Včasih skupaj kuhali	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi

C28	/en teden snaha in en teden žena./	Včasih skupaj kuhali	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C29	/zdaj pa kuhamo vsak zase./	Zdaj kuhamo posebej	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C30	/Razumem jih, da imajo hiter tempo življenja./	Razumevanje načina življenja mladih	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C31	/vidim, da so obremenjeni s svojimi skrbmi in službo./	Vidim, da so obremenjeni	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C32	/da so živčni.../	Vidim, da so živčni	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C33	/in ko starša prideta s službe, ju že čakata pred hišo, da ju odpeljeta na training./	Način življenja mladih	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C34	/Ampak če jih kaj vprašam, kam gredo ali kje so bili, mi ne odgovorijo/	Neodgovarjajo	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C35	/ali pa mi rečejo, da to ni moja briga./	Nesramnost oz. distanciranje	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C36	/Zato raje ne sprašujem več./	Nekomuniciranje	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C37	/Imava še enega sina, ki živi v Murski Soboti v bloku/	Iz Murske Sobote	Sin	Družina
C38	/in hčerko, ki živi v Turnišču./	Iz Turnišča	Hčerka	Družina
C39	/Sin nama velikokrat prinese kakšno hrano, ki je v akciji ali znižana./	Hrana	Sin	Viri moči

C40	/in je bližje vsem tem trgovinam in trgovskim centrom./	Bližina trgovskih centrov	Sin	Viri moči
C41	/Hčerkin mož iz Turnišča pa je pek in naju zalaga s kruhom,/	Zalaga s kruhom	Hčerkin mož - pek	Viri moči
C42	/tako da ga imava v zmrzovalniku še za cel mesec./	Zaloge v zmrzovalniku	Kruh	Viri moči
C43	/Za vse to sva zelo hvaležna./	Hvaležnost	Pomoč v stiski	Ocena življenjskih razmer
C44	/Zelo mi je težko, da je hčerka tako daleč doma, saj bi jo večkrat rada obiskala,/	Razdalja	Odnos – mama hčerka	Odnosi
C45	/Včasih pa pridejo po naju in sva potem kakšen dan tam na obisku./	Obiski	Odnos – mama hčerka	Odnosi
C46	/S to hčerko in sinom iz Murske Sobote se bolje razumeva,/	Boljši odnosi	Odnos s hčerko in sinom, ki ne živi doma	Odnosi
C47	/a tudi vsi trije otroci med seboj se dobro razumejo./	Se dobro razumejo	Otroci med seboj	Odnosi
C48	/Zato se niti nočeva nič pritoževati nad sinovo družino, ki živi zraven,/	Nočeva se pritoževati	Slabi odnosi s sinom, ki živi zraven	Ocena življenjskih razmer
C49	/da se potem še oni med sabo ne bi razumeli in naju ne bi prišli več obiskat./	Nočeta poslabšati situacije	Slabi odnosi s sinom ki živi zraven	Ocena življenjskih razmer
C50	/Saj sami vidijo, da nimava kopalnice in da sva nesrečna.../	Brez kopalnice in nesrečna	Bivanjske razmere	Ocena življenjskih razmer

C51	/Midva med sabo pa se dobro razumeva,/ 	Dober	Odnos – mož in žena	Odnosi
C52	/sva zelo navezana en na drugega/ 	Navezana	Odnos – mož in žena	Odnosi
C53	/in si niti ne predstavlja, /kako bo, ko kateri od naju umre./	Ne predstavljata si biti en brez drugega	Odnos – mož in žena	Odnosi
C54	/Če on prej umre, bom jaz šla takoj za njim./	Ko umre mož grem za njim	Odnos – mož in žena	Odnosi
C55	/Bogve, kako bo potem z mano, ali kdo, če bi sploh kdo skrbel zame./	Zaskrbljenost	V prihodnosti	Ocena življenjskih razmer
C56	/Zdaj lahko računam nanj./	Se zanese na moža	Zdaj	Ocena življenjskih razmer
C57	/Najino zdravstveno stanje je slabo./	Slabo	Mož in žena	Zdravje
C58	/Sicer nobeden nima kakšne hujše bolezni,/ 	Brez bolezni	Mož in žena	Zdravje
C59	/a sva že toliko stara, da je normalno, da pride kakšna bolezen.../ 	V letih	Mož in žena	Zdravje
C60	/Jaz imam težave z rokami,/ 	Težave z rokami	Mož	Zdravje
C61	/s prsti, ki so ukrivljeni in me bolijo - najbolj ponoči,/ 	Bolijo me prsti	Mož	Zdravje
C62	/tako ne morem sam opravljati kakšnih finih del./	Ne more opravljati finih del	Mož	Zdravje
C63	/Žena mi pomaga pri oblačenju in zapenjanju gumbov, saj to nič	Pomoč žene pri oblačenju	Mož	Zdravje

	ne morem./			
C64	/Ona pa se še dokaj dobro drži tudi prašičkom še polaga, saj je to njeno opravilo od nekdaj in ji je v veselje, da lahko še kaj koristnega naredi./	V dobri formi – še polaga prašičkom	Žena	Zdravje
C65	/Pri hiši imava pa tudi psa in z njim grem vsako jutro na sprehod./	Sprehajanje psa	Mož	Hobiji/aktivnosti
C66	/Najin finančni položaj je slab./	Slab položaj	Finance	Materialni položaj
C67	/Jaz dobivam 164€ kmečke pokojnine (prve stopnje, kar pomeni najmanj kot je možno)/	164€ kmečke pokojnine	Dohodki - mož	Materialni položaj
C68	/in 70€ avstrijske pokojnine./	70€ avstrijske pokojnine	Dohodki - mož	Materialni položaj
C69	/Žena pa je dobivala 180€ državne pokojnine, ki pa so jo ukinili že pred leti./	180€ državne pokojnine	Dohodki žena - nekoč	Materialni položaj
C70	/Tako živiva skromno./	Živiva skromno	Mož in žena	Materialni položaj
C71	/Okrog 70€ imava stroškov oz. položnic/	70€ stroškov položnic	Družina - stroški	Materialni položaj
C72	/- TV/	Tv	Družina - stroški	Materialni položaj
C73	/in dodatno zdravstveno zavarovanje za oba./	In dodatno zavarovanje	Družina - stroški	Materialni položaj
C74	/Telefon in ostalo že dve leti plačuje sin, saj sama ne bi	Telefon plačuje sin	Družina- stroški	Materialni položaj

	zmogla vse./			
C75	/Na koncu meseca nama ne ostane nič,/	Ne ostane nič denarja	Finance	Materialni položaj
C76	/ostalo namreč porabiva za kakšna zdravila, hrano.../	Ostanek denarja za zdravila, hrano	Družina - stroški	Materialni položaj
C77	/Kar nama je pa najbolj hudo je to, da nimava možnosti za izlete in druženja, kot kateri drugi penzionisti./	Ni možnosti za izlete in druženja	Posledice pomanjkanja	Ocena življenjskih razmer
C78	/To zelo pogrešava, saj bi še šla kam med ljudi.../	Bi še šla kam med ljudi	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
C79	/Jaz bi šel kdaj na kakšen špricar ali kavo pa ne morem... niti nisem mobilen, niti ni denarja./	Ni denarja, ni mobilnosti za druženje	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
C80	/Ja, družbo res pogrešava.../	Pogrešava družbo	Posledice pomanjkanja	Ocena življenjskih razmer
C81	/Druživa se le s sosedo, in pa z mojo sestro, ki naju je vozila k maši, zdaj pa je zelo bolna, saj ima kožnega raka in ne more več./	Druženje s sosedo in ženino sestro	Odnosi s prijatelji	Odnosi
C82	/Oba sva celo življenje delala na kmetiji, doma./	Na kmetiji	Mož in žena	Zaposlitev
C83	/Jaz sem si plačeval prispevke in tako imam 12 let del. dobe/	12 let delovne dobe	Mož	Zaposlitev
C84	/– prejemam »navadno«	Navadna kmečka pokojnina	Mož	Zaposlitev

	kmečko pokojnino,/ 			
C85	/S tem kar dobiva oz. kar dobim jaz, nisva zadovoljna,/ 	Nezadovoljstvo	Dohodki - mož	Materialni položaj
C86	/predvsem ker v mojo pokojnino ni všteto dodatno zavarovanje./	Nima plačanega dodatnega zavarovanja	Dohodki - mož	Materialni položaj
C87	/Lahko bi zaprosila za denarno socialno pomoč, a jo bodo po moji smrti morali vračati in tega nočem./	Nočeva zaprositi	Denarna socialna pomoč	Materialni položaj
C88	/Delo nama je obema pomenilo dosti,/ 	Dosti pomenilo	Delo na kmetiji	Zaposlitev
C89	/preživetje, navado, na nek način tudi hobi.../ 	Preživetje, navada, hobi	Delo na kmetiji	Zaposlitev
C90	/Zdaj nimava posebnih aktivnosti./	Nimava	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C91	/Skrbiva za hišo,/ 	Skrb za hišo	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C92	/psa,/ 	Pes	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C93	/prašičke/ 	Prašički	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C94	/in eden za drugega./	Skrbiva en za drugega	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C95	/Dokler sva lahko delala je bilo finančno stanje boljše./	Boljše ko sva lahko delala	Finance- prej	Materialni položaj
C96	/Pridelovala sva mleko in ga prodajala,/ 	Pridelovala in prodajala mleko	Nekoč	Strategije preživetja
C97	/jaz sem hodil delat v avstrijo/ 	Hodil delat v Avstrijo	Mož- nekoč	Strategije preživetja
C98	/in še kam drugam priložnostno,/ 	Hodil delat priložnostno	Mož-nekoč	Strategije preživetja
C99	/zdaj pa sva stara in je situacija	Situacija je slaba	Zdaj	Ocena okoliščin

	slaba./			
C100	/Oba naju skrbi.../	Skrb	Zdaj	Ocena okoliščin
C101	/Prikrajsanost najbolj čutiva pri stanovanju oz. hiši,/	Čutiva najbolj pri bivanjskih razmerah	Posledice pomanjkanja	Ocena okoliščin
C102	/saj nimava kopalnice in vode./	Brez kopalnice in vode	Posledice pomanjkanja	Ocena okoliščin
C103	/Drugče pa se prikrajsanost čuti tudi pri socialni mreži/	Socialna mreža	Posledice pomanjkanja	Ocena okoliščin
C104	/oz. stiki, ki so slabi oz. redki./	Slabi/redki stiki	Posledice pomanjkanja	Ocena okoliščin
C105	/Želela bi se več družiti z vrstniki,/	Več druženja	Pomanjkanje	Ocena okoliščin
C106	/iti kam na izlet ipd./	Izleti	Pomanjkanje	Ocena okoliščin
C107	/Da lažje shajava si pomagava še z dobrodelno organizacijo Anina zvezdica/	Anina zvezdica	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
C108	/in pa s pomočjo otrok/	Pomoč	Otroki	Strategije preživetja
C109	/– sin, ki je doma, pomaga pri plačilu položnic,/	Pomoč pri plačilu položnic	Sin in njegova družina, ki živi zraven	Pomoč pri izboljšanju situacije
C110	/drug sin velikokrat prinese hrano,/	Prinese hrano	Drugi sin	Pomoč pri izboljšanju situacije
C111	/hčerka pa kruh./	Prinaša kruh	Hčerka	Pomoč pri izboljšanju situacije
C112	/Na otroke/	Otroki	Družina	Strategije preživetja
C113	/in Anino zvezdico,/	Anina zvezdica	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
C114	/ki nama pomaga s paketi hrane/	Paketi hrane	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
C115	/in nujnih stvari (wc papir, čistila ipd.)/	Nujne stvari	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja

C116	/Finančno pomoč, da bi si uredila kopalnico/	Ureditev kopalnice	Finance	Pomoč pri izboljšanju situacije
C117	/ali pa drugačno podporo v smislu sina, ki živi zdraven, da bi se lahko umivala tam in da bi naši odnosi bili boljši./	Podpora, pomoč, boljši odnosi	Odnosi s sinom, ki živi zraven	Pomoč pri izboljšanju situacije
C118	/Zdaj meniva, da se nič ne more spremeniti več na boljše./	Ni možna	Sprememba na boljše	Izhod/izboljšanje situacije
C119	/Če bi se naši odnosi, bi bilo najlepše, da bi si pomagali/	Izboljšanje	Odnosi s sinom, ki živi zraven	Izhod/izboljšanje situacije
C120	/in da bi najina leta jeseni preživela v razumevanju in spoštovanju./	Razumevanje in spoštovanje	Želje	Izhod/izboljšanje situacije
C121	/Le to potrebujeva za srečno življenje, saj sva navajena skromno živeti./	Razumevanje in spoštovanje	Srečno življenje	Izhod/izboljšanje situacije
D1	/Sem iz Doliča (Prekmurje),/	Vas Dolič	Prekmurje	Bivanje
D2	/ženskega spola,/	Ženski	Spol	Družina
D3	/stara 80 let/	80	Leta	Družina
D4	/in imam nedokončano osnovno šolo./	Nedokončana	Osnovna šola	Izobrazba
D5	/Okoliščine v katerih živim so bolj slabe./	Slabe	Ocena okoliščin	Bivanjske razmere
D6	/Sem lastnica hiše/	Lastništvo je	Lastništvo hiše	Lastništvo
D7	/in sem z njo zadovoljna/	Zadovoljstvo	Hiša	Bivanjske razmere
D8	/in se počutim varno,/	Varnost	Hiša	Počutje

D9	/kljub temu, da je hiša na samem in blizu gozda in jo zarašča trava./	Na samem, blizu gozda, zaraščena	Hiša	Okolica hiše
D10	/Živim sama/	Živi sama	Člani gospodinjstva	Družina
D11	/saj nimam potomcev,/	Brez	Potomci	Družina
D12	/oče mi je umrl pred 14 leti,/	Umrli	Oče	Družina
D13	/partnerja ali moža pa nisem nikoli imela./	Ni imela	Partner/mož	Družina
D14	/Zdravstveno stanje je sorazmerno dobro, glede na moja leta./	Dobro	Stanje	Zdravje
D15	/Težave imam le z astmo./	Astma	Težave	Zdravje
D16	/Živim s kmečko pokojnino (164€)./	Kmečka pokojnina 164€	Dohodki	Materialni položaj
D17	/To mi nekako zadostuje,/	Zadostujejo	Dohodki	Materialni položaj
D18	/ne plačujem nič razen elektrike/	Samo elektrika	Stroški	Materialni položaj
D19	/in hrane./	Hrana	Stroški	Materialni položaj
D20	/Kuham sama,/	Sama	Kuhanje	Prehrana
D21	/nekaj solate in krompirja pa pridelam tudi sama ob hiši./	Pridelovanje krompirja in solate	Lastna pridelava	Viri moči
D22	/Pri hiši imam še zajce in psa./	Zajci in pes	Živali	Viri moči
D23	/Zaposlena nisem bila nikoli./	Nikoli	Nekoč	Zaposlitev
D24	/Vse življenje sem delala doma, na kmetiji./	Delo na kmetiji	Vse življenje	Zaposlitev
D25	/Nimam delovne dobe,/	Je ni	Delovna doba	Zaposlitev
D26	/sem si pa nekaj let plačevala	Plačevanje prispevkov	Dohodki	Zaposlitev

	prispevke./			
D27	/Višina mesečne kmečke pokojnine, ki jo prejemam je 164€./	Kmečka pokojnina	Dohodki	Materialni položaj
D28	/Živim skromno,/	Skromnost	Posledice pomanjkanja	Ocena življenjskih razmer
D29	/takega življenja sem navajena./	Navajenost	Ocena okoliščin	Ocena življenjskih razmer
D30	/Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje./	Preživetje	Delo na kmetiji	Zaposlitev
D31	/Včasih ni bilo niti možnosti o čem drugem./	Ni bilo možnosti	Nekoč	Zaposlitev
D32	/Nisem imela izbire, da bi se sploh šla šolat,/	Brez izbire	Nekoč	Izobrazba
D33	/tako da mi je bilo delo doma nekaj normalnega, samoumevnega./	Delo doma, ne izobrazba	Nekoč	Izobrazba
D34	/Sedaj uživam v sajenju rož in občudovanju narave, ki me obdaja./	Sajenje rož in občudovanje narave	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
D35	/Na vrtu pridelujem tudi nekaj malo solate in krompirja,/	Pridelovanje solate in krompirja	Na vrtu	Opravila okrog hiše
D36	/družbo pa mi dela pes Rexi./	Pes Rexi	Domače živali	Hobiji/aktivnosti
D37	/Z upokojitvijo se je spremenilo to, da imam manjši dohodek,/	Manjši dohodek	Spremembe	Upokojitev
D38	/ne pridelujem več toliko hrane,/	Ni pridelovanja hrane	Spremembe	Upokojitev
D39	/nimam več živine pri hiši./	Ni živine pri hiši	Spremembe	Upokojitev
D40	/V preteklosti je bilo seveda	Boljše	Nekoč	Ocena okoliščin

	boljše,/ 			
D41	/saj smo kot družina imeli več denarja,/ 	Več denarja	Družina	Ocena okoliščin
D42	/več smo pridelali doma,/ 	Več pridelovanja	Družina	Ocena okoliščin
D43	/Zdaj pa moram po hrano pošiljati sosedo,/ 	Po hrano pošiljati sosedo	Zdaj	Ocena okoliščin
D44	/Stanje doma se je spremenilo odkar je umrl oče in živim sama,/ 	Umrli oče, sama živi	Spremembe	Prelomni trenutek
D45	/Zdaj nimam več dosti stroškov,/ 	Manj stroškov	Spremembe	Prelomni trenutek
D46	/poti pa sploh več ne,/ 	Manj poti	Spremembe	Prelomni trenutek
D47	/tako da nekako gospodarim s tem,/ 	Gospodarjenje s tem kar ima	Finance	Materialni položaj
D48	/Prikrajšanosti ne čutim,/ 	Ne čuti	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
D49	/rabila bi samo kakšno moško roko, ki bi mi pokosila travo okrog hiše,/ 	Košnja trave okrog hiše	Fizična pomoč	Pomoč pri izboljšanju situacije
D50	/Meni je tako v redu, navajena sem skromno in sama živeti,/ 	Skromnost, sama živi	Zadovoljstvo	Ocena življenjskih okoliščin
D51	/samo da bo zdravje/ 	Zdravje	Želje	Ocena življenjskih okoliščin
D52	/in da si bom lahko še naprej sama skuhala in sadila rože,/ 	Sama kuhala in sadila rože	Želje	Ocena življenjskih okoliščin
E1	/sem moškega spola,/ 	Moški	Spol	Družina
E2	/star sem 47 let,/ 	47	Starost	Družina
E3	/iz Prekmurja,/ 	Prekmurje	Regija	Bivanje
E4	/Dokončano imam osnovno šolo,/ 	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba

E5	/Pred 22. leti sem se od doma priselil v vas, kjer živim zdaj./	Preselil pred 22. leti	Vas	Bivanje
E6	/Prišel sem živeti k teti./	Pri teti	Nekoč	Bivanje
E7	/Bil sem že zadosti star (15 let)/	Preselil pri 15.	Nekoč	Bivanje
E8	/in ker se po končani osnovni šoli nisem šel naprej šolat,/	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
E9	/prišel k njej kot neke vrste hlapec./	Hlapec	Nekoč	Delo
E10	/Tako sem lahko pomagal vse, kar mi je rekla./	Pomagal teti	Nekoč	Delo
E11	/V tej hiši sem bil zelo srečen./	Zelo srečen	Nekoč - hiša	Bivanje
E12	/Imela sva živino, njivo, vrt in tako sva gospodarila./	Živina, njiva, vrt	Nekoč	Ocena okoliščin
E13	/Naprej se nisem šel šolat zato, ker se nisem hotel učiti,/	Ni se hotel učiti	Nekoč	Izobrazba
E14	/nisem maral nemščine./	Ni maral nemščine	Nekoč	Izobrazba
E15	/Za to mi je zdaj žal,/	Obžaluje	Nekoč	Izobrazba
E16	/saj sem večkrat šel delat čez mejo v bližnjo Avtrijo in bi jo rabil./	Avstrija	Nekoč	Zaposlitev
E17	/Pa tudi denarja za šolo ni bilo./	Ni bilo denarja	Nekoč	Izobrazba
E18	/Po tetini smrti pa sem moral iz te hiše,/	Po tetini smrti moral iz hiše	Nekoč	Bivanje
E19	/saj sem se skregal z bratovo ženo, ki je hotela	Skregal z bratovo ženo	Nekoč	Odnosi

	hišo oz. jo po možu podedovala./			
E20	/Potem mi je svetnik in prijatelj v vasi uredil začasno bivališče v svoji stari hiši,/	Prijatelj uredil začasno bivališče	Nekoč	Bivanje
E21	/potem pa še stalno bivališče, kjer sem zdaj./	Prijatelj uredil zdajšnje bivališče	Zdaj	Bivanje
E22	/Zdaj živim v enosobnem stanovanju/	Enosobno stanovanje	Zdaj	Bivanje
E23	/v vaško gasilskem domu,/	V vaško gasilskem domu	Zdaj	Bivanje
E24	/kjer sem podnajemnik./	Podnajemnik	Zdaj	Bivanje
E25	/Stanovanje je veliko 29 kvadratov./	29 kvadratov	Stanovanje	Bivanje
E26	/Lastnik je občina./	Lastnik občina	Stanovanje	Lastništvo
E27	/S stanovanjem sem zadovoljen,/	Zadovoljstvo	Stanovanje	Bivanje
E28	/zdaj je veliko boljše, kot je bilo prej, saj imam po novem tudi kopalnico./	Boljše zaradi kopalnice	Zdaj	Bivanje
E29	/V tem vaško gasilskem domu zdaj živim sam./	Sam	Člani gospodinjstva	Družina
E30	/Sem hišnik in stanovalec v enem, saj si vse potrebno urejam sam./	Hkrati hišnik – vse ureja sam	Zdaj	Bivanje
E31	/Včasih je pa v tem bloku živelo dosti več ljudi./	V bloku živelo dosti ljudi	Včasih	Bivanje
E32	/Poročen nisem bil nikoli,/	Ni bil nikoli	Poročen	Družina
E33	/otrok nimam,	Jih nima	Otroci	Družina

	vsaj ne da bi vedel (se nasmehne)./			
E34	/Redke stike imam s sestro v Nemčiji./	Redki stiki	Odnos s sestro v Nemčiji	Odnosi
E35	/pogostejše pa s sestro in mamo na domačiji, s katerima se zelo dobro razumem in rad grem domov./	Pogosti stiki in dobri odnosi	Odnos s sestro in mamo na domačiji	Odnosi
E36	/Moje zdravstveno stanje je dobro./	Dobro	Zdravstveno stanje	Zdravje
E37	/sem krvodajalec že 30 let./	Že 30 let	Krvodajalec	Zdravje
E38	/Imam pa poškodbe nog - dvakrat zlom noge in kolka./	Dvakrat zlom noge in kolka	Poškodbe	Zdravje
E39	/Sem prejemnik denarne socialne pomoči, to je 260€./	Denarna socialna pomoč – 260€	Dohodki	Materialni položaj
E40	/Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam./	Premajhni	Dohodki	Materialni položaj
E41	/Varčevati ne morem./	Ni varčevanja	Varčevanje	Materialni položaj
E42	/včasih si moram tudi kaj sposoditi./	Včasih si denar sposodi	Finance	Strategije preživetja
E43	/Izdatkov imam precej:/	Precejšnji	Stroški	Materialni položaj
E44	/najemnina za stanovanje je 50€,./	Najemnina – 50€	Stroški	Materialni položaj
E45	/potem je tu še elektrika čez 30€,./	Elektrika	Stroški	Materialni položaj
E46	/odpadne vode, zavarovanje, dimnikar/	Odpadne vode, zavarovanje, dimnikar	Stroški	Materialni položaj

E47	/in pa hrana - kuham si sam./	Hrana	Stroški	Materialni položaj
E48	/Vse skupaj nanese skoraj 200€./	Skupaj 200€	Stroški	Materialni položaj
E49	/Avtomobila nimam, javnega prevoza pa hvala bogu ne koristim dosti,/	Ne rabi dosti	Prevoz	Mobilnost
E50	/saj mi določene obrazce v zvezi z DSP-jem pomaga izpolniti šolska svetovalna delavka./	Pomaga pri izpolnjevanju DSP	Šolska svetovalna delavka	Viri moči
E51	/Ona jih potem pošlje tudi naprej do CSD-ja./	Pošlje obrazce DSP naprej na CSD	Šolska svetovalna delavka	Viri moči
E52	/Drugače imam do javnega prevoza, trgovine in zdravnika na srečo blizu,/	Blizu	Javni prevoz, trgovina, zdravnik	Mobilnost
E53	/pa tudi do gostilne, kamor rad grem na kakšen špricer./	Blizu	Gostilna	Mobilnost
E54	/Za kakšne druge stvari nimam denarja,/	Za kakšne druge stvari ni denarja	Finance	Materialni položaj
E55	/obutve in oblačil si že dolgo nisem kupil./	Si že dolgo ni kupil	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
E56	/Redno zaposlen nisem bil drugje, kakor na občini (javna dela)/	Javna dela	Na občini	Zaposlitev
E57	/in sicer vsega skupaj le 6 let./	6 let	Na občini	Zaposlitev
E58	/Zdaj sem brezposelen od novembra/	Od novembra	Brezposeln	Status
E59	/in sicer zaradi	Ni potrebe na	Brezposeln	Status

	tega, ker trenutno pač ni potrebe na občini./	občini		
E60	/Mesečna plača je znašala okrog 400€,./	400€	Dohodki (plača) nekoč	Materialni položaj
E61	/sedanji dohodki pa znašajo 260€/./	260€	Dohodki zdaj	Materialni položaj
E62	/Moj dohodek prihaja z vira socialnih transferjev – denarna socialna pomoč./	Denarna socialna pomoč	Dohodki zdaj	Materialni položaj
E63	/Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam./	Premalo a s tem razpolaga	Dohodki zdaj	Materialni položaj
E64	/Če bi imel manj stroškov bi šel lažje skozi mesec./	Veliki – težko shaja	Stroški	Materialni položaj
E65	/Trenutna situacija ni dobra,/	Slaba	Zdaj	Ocena življenjskih razmer
E66	/zadovoljen sem, ker lahko tu in tam delam preko javnih del./	Javna dela občasno	Zadovoljen	Ocena življenjskih razmer
E67	/Za izboljšanje situacije mislim, da zdaj ne morem več nič dosti storiti./	Ne morem več nič dosti storiti	Negativnost	Pomoč pri izboljšanju situacije
E68	/Nimam izbrazbe,/	Ni izobrazbe	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
E69	/ne avtomobila,/	Ni avtomobila	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
E70	/sem že v letih in tako je žal pač tako./	V letih	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
E71	/Tudi priložnostnih del in dela v avstriji	Ni več toliko priložnostih del kot včasih	Pomanjkanje virov moči	Viri moči

	na črno ni več toliko kot je bilo prej./			
E72	/V takih okoljih nisem živel vedno, v preteklosti je bilo boljše./	Bilo boljše	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E73	/Vse se je spremenilo, ko sem moral iz tetine hiše./	Moral iz tetine hiše	Spremembe	Prelomni trenutek
E74	/S svakinjo sva se sprla in kljub temu, da sem v hiši živel tako dolgo kot ona oz. še dlje, me je spodila, ker nisem bil zakoniti dedič./	Spor s svakinjo, ostal brez pravice do hiše	Spremembe	Prelomni trenutek
E75	/Takrat sem zelo trpel,/	Zelo trpel	Spor s svakinjo, ostal brez pravice do hiše	Prelomni trenutek
E76	/saj sem v tej hiši preživel svojo mladost, pol svojega življenja./	V tej hiši preživel pol svojega življenja	Spor s svakinjo, ostal brez pravice do hiše	Prelomni trenutek
E77	/Tam sem gospodaril in bil srečen./	Gospodaril in bil srečen	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E78	/Dobro mi je šlo in dobro sem se tam počutil,/	Dobra ocena in počutje	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E79	/saj je imel na »bregu« (hribu) veliko prijateljev./	Veliko prijateljev	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E80	/Imel sem tudi psa./	Pes	Nekoč - živali	Ocena življenjskih razmer
E81	/Tudi izdatkov je bilo manj kot zdaj, v bloku./	Manj stroškov	Finance - nekoč	Ocena življenjskih razmer
E82	/Hišo sem uredil od znotraj in od zunaj,/	Hišo uredil	Nekoč	Bivanjske razmere

E83	/potem pa sem moral iti./	Odhod iz urejene hiše	Spremembe	Prelomni trenutek
E84	/Takrat mi je šlo tako slabo,/	Slaba	Spremembe	Prelomni trenutek
E85	/da niti za kruh nisem imel/	Niti za kruh ni imel	Spremembe	Prelomni trenutek
E86	/in vse orodje, ki sem ga imel, sem moral pustiti tam./	Vse orodje moral zapustiti	Spremembe	Prelomni trenutek
E87	/Tistega časa mi je bilo tako hudo, (se zajoče) da sem razmišljal tudi o samomoru./	Razmišljal o samomoru	Spremembe	Prelomni trenutek
E88	/Pomagal mi je prijatelj in sovaščan, ki je takrat bil svetnik./	Nekoč	Prijatelj in svetnik	Viri moči
E89	/On mi je potem začasno uredil in me namestil v stanovanje v stari hiši/	Uredil začasno stanovanje	Prijatelj in svetnik	Viri moči
E90	/in kasneje v zdajšnje stanovanje./	Uredil zdajšnje stanovanje	Prijatelj in svetnik	Viri moči
E91	/Ob teh temačnih mislih me je pokonci držala tudi misel, da imam še dve sestri in mamu in da jih ne bom osramotil, da se bom že nekako izvlekel./	Družina, ki je ni hotel osramotiti	Ob razmišljanju o samomoru	Viri moči
E92	/Na področju druženja, zabave in socialnega življenja./	Področje druženja, zabave, socialnega življenja	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
E93	/Zdaj sem tudi že nekaj časa doma, ker ne hodim	Dolgčas	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj

	delat in mi je med drugim tudi dolgčas./			
E94	/Vsako leto prejmem paket živil s strani Karitasa./	Paket vsako leto	Karitas	Strategije preživetja
E95	/Pomagajo mi tudi mama in pa prijatelji – sovaščani, s kakšnimi oblačili ali kaj podobnega./	Pomoč z oblačili	Družina in prijatelji	Strategije preživetja
E96	/Včasih grem kam mesarit ali pa pomagam kaj pri gostilni zdraven, kjer potem dobi tudi kosilo./	Dobi kosilo	Pomoč pri mesariji ali gostilni zraven	Strategije preživetja
E97	/Na sovaščana in njegovo družino./	Sovaščan in njegova družina	Pomoč v stiski	Viri moči
E98	/Pomaga mi kdaj finančno./	Finančna	Pomoč v stiski	Viri moči
E99	/z oblačili/	Z oblačili	Pomoč v stiski	Viri moči
E100	/ali moralno./	Moralno	Pomoč v stiski	Viri moči
E101	/Predvsem denarno./	Najbolj	Denarna	Pomoč pri izboljšanju situacije
E102	/Izhoda ne vidim,/	Pesimizem	Izhoda ne vidi	Izhod/izboljšanje situacije
E103	/samo da bom tako zdrav kot sem/	Zdravje	Želje	Izhod/izboljšanje situacije
E104	/in da si bom lahko sam kuhal in rihtal stanovanje./	Sam kuhal in rihtal stanovanje	Želje	Izhod/izboljšanje situacije
F1	/Stara sem 76 let/	76 let	Starost	Družina
F2	/in imam dokončano osnovnošolsko izobrazbo,/	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
F3	/prihajam iz	Prekmurje	Regija	Bivanje

	Prekmurja./			
F4	/Hiša v kateri živim je že stara, potrebna obnove./	Stara, potrebna obnove	Hiša	Bivanjske razmere
F5	/Ampak sem z njo zadovoljna, ker pač moram biti in se nič ne pritožujem./	Zadovoljna z njo	Hiša	Bivanjske razmere
F6	/Je moja rojstna hiša/	Rojstna	Hiša	Lastništvo
F7	/in tako sem tudi lastnica./	Lastnica	Hiša	Lastništvo
F8	/Živim sama./	Sama	Člani gospodinjstva	Družina
F9	/Imam hčerko, ki z družino živi v sosednji občini in se precej videvamo./	Živi v bližini, se precej videvejo	Hčerka	Družina
F10	/Mož mi je umrl pred 38 leti/	Umrli pred 38. leti	Mož	Družina
F11	/in sin je umrl, ko je imel 12 let./	Umrli pri 12. letih	Sin	Družina
F12	/Zdravstveno stanje je srednje dobro./	Srednje dobro	Stanje	Zdravje
F13	/Ne jemljem nobenih tablet, zadnji zdravstveni izvidi so dobri./	Ne jemlje tablet, izvidi dobri	Stanje	Zdravje
F14	/Težave imam le z bolečinami v rami in v dlaneh – pokaže na zakrčene dlani oz. palce/	V rami in v dlaneh	Bolečine	Zdravje
F15	/in pa z glivicami na nogah oz. nohtih na nogah./	Na nohtih	Glivice	Zdravje
F16	/Moj vir preživetja je pokojnina, ki jo prejemam po možu./	Pokojnina po možu	Dohodki	Materialni položaj

F17	/Ta tudi ni tako velika, da bi si lahko privoščila vse kar hočem,./	Niso tako veliki, da bi si lahko privoščila vse kar hoče	Dohodki	Materialni položaj
F18	/zato si denar včasih od koga tudi sposodim, a samo toliko, kot upam potem dati nazaj./	Sposojanje denarja	Posledice pomanjkanja	Strategije preživetja
F19	/Stroškov imam nekje okrog 200€,./	200€	Stroški	Materialni položaj
F20	/dodatnega zavarovanja pa nimam./	Dodatnega zavarovanja nimam	Stroški	Materialni položaj
F21	/Kuham si sama/	Sama	Kuhanje	Prehrana
F22	/in skrbim še za psa in mačke./	Skrb za psa in mačke	Živali	Hobiji/aktivnosti
F23	/Zmanjka mi za hrano ali kakšne druge stvari./	Zmanjka denarja za hrano ipd.	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
F24	/Denar si sposodim tu in tam, nekajkrat na leto, ne vsak mesec./	Nekajkrat na leto	Sposojanje denarja	Strategije preživetja
F25	/Zaposlena nisem bila nikoli,./	Nikoli	Ni bila	Zaposlitev
F26	/delala sem doma na kmetiji./	Na kmetiji	Delo doma	Zaposlitev
F27	/Čeprav sem se rada in dobro učila in tako dokončala osnovno šolo,./	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
F28	/nisem smela naprej v šole./	Ni smela	Šolanje naprej	Izobrazba
F29	/Mama me je že kot deklico kregala, če sem šla z zvezkom na pašo krav./	Mama kregala če jo je na paši krav videla z zvezkom	Nekoč	Izobrazba
F30	/Delovne dobe nimam./	Nima	Delovna doba	Zaposlitev

F31	/Po možu dobivam 280€ pokojnine./	Pokojnina po možu 280€	Dohodki	Materialni položaj
F32	/Sem kar zadovoljna, lahko pa bi bilo seveda boljše./	Zadovoljna, a lahko bi bilo boljše	Dohodki	Materialni položaj
F33	/Zdaj na stara leta moram biti zadovoljna, saj hvalabogu nimam več toliko izdatkov./	Mora biti zadovoljna, saj ima zdaj v starosti manj stroškov	Dohodki	Materialni položaj
F34	/Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje za družino./	Preživetje za družino	Delo na kmetiji	Zaposlitev
F35	/saj ženska takrat ni smela iti v službo, čeprav sem si jaz to želela./	Ženske niso smele v službo, ona si je pa želela	Nekoč	Zaposlitev
F36	/Zdaj hodim k maši./	Hodi k maši	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
F37	/družim se s sosedi./	Druženje s sosedi	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
F38	/kdaj pa kdaj grem na obisk k hčerki ali pa ona pride k meni in mi kaj pripelje./	Obisk hčerke	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
F39	/Rada pa skrbim za svoje živali, ki jih imam neizmerno rada./	Skrb za živali	Živali	Hobiji/aktivnosti
F40	/Moje finančno stanje je že nekaj časa takšno kot je./	Že nekaj časa isto	Finance	Materialni položaj
F41	/V preteklosti je bilo boljše./	Bil boljši	Nekoč	Materialni položaj
F42	/Ko je živel še mož/	Ko je živel še mož	Nekoč - boljši	Materialni položaj
F43	/oz. tudi ko sem	Ko sem bila bolj	Nekoč – boljši	Materialni

	bila bolj zdrava - nisem imela težav z rokami./	zdrava		položaj
F44	/Največjo prikrajšanost čutim na socialnem področju/	Na socialnem področju	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
F45	/– ne družim se toliko več z ljudmi in prijatelji kot sem se včasih, ko sem bila še mlajša./	Manj druženja s prijatelji kot včasih	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
F46	/Pomagajo mi le tako, da mi posodijo denar/	Posojanje denarja	Pomoč v stiski	Pomoč pri izboljšanju situacije
F47	/ali da mi hčerka kaj prinese – hrano ipd./	Hčerka prinese hrano	Pomoč v stiski	Pomoč pri izboljšanju situacije
F48	/Največkrat mi pomaga hčerka/	Hčerka	Pomoč v stiski	Viri moči
F49	/in to tako, da mi pripelje hrano ali kaj drugega./	Pripelje hrano ali kaj drugega	Hčerka	Viri moči
F50	/Nimam predloga./	Pesimizem	Brez predloga	Izhod/izboljšanje situacije
F51	/Ne rabim nobene pomoči./	Odklanjanje pomoči	Ne rabi pomoči	Pomoč pri izboljšanju situacije
F52	/samo da ne bom nobenemu nič dolžna, ko bom umrla./	Noče biti nobenemu nič dolžna	Ne rabi pomoči	Pomoč pri izboljšanju situacije

9.4 Odprto kodiranje – določitev podkategorij, kategorij v vsakem intervjuju posebej

Št. Izjave	Enota kodiranja	Pojem	Podkategorija	Kategorija
A1	/jaz (54 let)/	mama (54)	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A2	/in moj mož/	Oče	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A3	/ter hčerka M. (28 let)/	Hči (28)	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A4	/s hčerkico L. (4 leta)./	Vnukinja (4)	Člani gospodinjstva/leta	Družina
A5	/Po poklicu sem živilski tehnik,/	Živilski tehnik	Poklic - mama	Izobrazba
A6	/hčerka pa gostinski tehnik (3-letna šola)/	Gostinski tehnik	Poklic - hčerka	Izobrazba
A7	/in je brezposelna,/	Brezposelna hčerka	Brezposelnost	Status
A8	/zaradi tega, ker nima izpita za avto./	Ni vozniškega izpita	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A9	/Če bi imela izpit, bi njej in nam vsem zelo olajšalo situacijo,/	Ni avtomobila	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A10	/saj smo tukaj oddaljeni od vsega, Muske Sobote, Avstrije, vsega.../	Oddaljenost od večjih mest	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A11	/Lastnica hiše sem jaz,/	Lastnica mama	Lastništvo hiše	Lastništvo
A12	/mož pa ima v Murski Soboti še	Lastnik oče	Lastništvo	Lastništvo

	podnajemniško stanovanje, /		stanovanja	
A13	/Sedaj je prazno, občasno ga koristimo le, ko imamo več zaporednih opravkov tam (zdravnika, gremo v trgovino po hrano ipd.). /	Občasna uporaba	Stanovanje, v katerem ne živijo	Viri moči
A14	/Nočemo ga pustiti, saj nam ob takšnih situacijah, kot sem prej povedala zelo prav pride, saj bi se sicer morali vsak dan voziti z avtobusom sem in tja. /	Potrebno ob opravkih v mestu	Stanovanje, v katerem ne živijo	Viri moči
A15	/Veš koliko privarčujemo z denarjem pa še s časom. /	Kot sredstvo varčevanja – prevozi niso potrebni	Stanovanje, ki ga ne koristijo	Viri moči
A16	/Mogoče ga bo v prihodnosti rabila tudi hčerka, ki razmišlja tudi o tem, da bi se preselila tja, ko bo njena hčerka morala začeti obiskovati malo šolo, ona pa mogoče kje dobi službo. /	V pomoč hčerki – odhod vnukinje v šolo	Stanovanje, ki ga ne koristijo	Viri moči
A17	/L. je bila namreč do zdaj doma, ni obiskovala vrtca, mala šola pa je obvezna in jo bo	Mala šola	Šolanje vnukinje	Šolanje

	s septembrom morala začeti obiskovati./			
A18	/Ne vemo, kdo jo bo vozil tja, saj kombi vozi le šoloobvezne otroke./	Oddaljenost šole	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A19	/Ne, žal nihče tu naokrog nima majhnih otrok, da bi jih vozil v šolo./	Slabo socialno omrežje – ni pomoči za vožnjo vnukinje v šolo	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A20	/Ja, z avtobusom, ki pa gre poredko/	Avtobus - redko	Prevoz v mesto	Mobilnost
A21	ali pa se tu in tam peljemo s sosedi./	Vožnja s sosedi - redko	Prevoz v mesto	Mobilnost
A22	/Avtobusni spored je objavljen na avtobusni postaji, ki pa je na srečo v bližini hiše./	Avtobusna postaja v bližini hiše	Prevoz	Viri moči
A23	/S hišo nismo zadovoljni./	Nezadovoljstvo	Hiša	Bivanjske razmere
A24	/S to hišo smo že veliko pretrpeli, saj nam je puščala voda nad streho, v hodniku, pri štedilniku.../	Puščanje vode	Hiša	Bivanjske razmere
A25	/Potem smo si streho nekoliko popravili, da je zdaj začasno v redu./	Urejanje - popravilo strehe	Hiša	Bivanjske razmere
A26	/Tudi ogrevanje je zelo slabo, saj kurimo le v	Ogrevanje z drvmi -	Hiša	Bivanjske razmere

	kuhinji, na stari štedilnik z drvmi, ostali prostori pa so mrzli./	nezadovoljstvo		
A27	/Jaz spim z malo – L. tu v kuhinji na kavču, ker je tu najbolj toplo./	Spanje v kuhinji - na kavču	Hiša	Bivanjske razmere
A28	/Nekaj let nazaj smo bili celo dve leti brez vode v hiši, saj se nam je nekaj pokvarilo./	Okvare	Hiša	Bivanjske razmere
A29	/To je bilo grozno, saj smo morali nositi vodo od zunanjega studenca, oblačila pa nositi pral v Mursko Soboto, v stanovanje./	Pomanjkanje vode	Hiša	Bivanjske razmere
A30	/Potem smo si to popravili in namestili novo vodovodno črpalko, tako da je sedaj hvala bogu vse v redu./	Urejanje - namestitev vodne črpalke	Hiša	Bivanjske razmere
A31	/s pomočjo izredne denarne pomoči (300€)/	Za popravila v hiši	Izredna denarna socialna pomoč	Strategija preživetja
A32	/Vendar nam 300€ takrat seveda ni bilo zadosti, ta črpalka je stala 700€./	Denarna stiska – ob nujnih popravilih	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A33	/Takrat smo koristili 10 let vplačevanja mojega življenjskega	Za nakup za popravila v hiši	Zavarovanje - nezgodno	Strategija preživetja

	nezgodnega zavarovanja in tako so nekak zmogli./			
A34	/Denarja ni, zato moramo biti zadovoljni s tem kar imamo in se znajti./	Ni denarja	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
A35	/Ko smo imeli sveti krts za L. sem ji torto plačala iz nagrade, ki sem jo dobila iz reševanja križanke v časopisu./	Za nakup priboljškov ob krstu	Denarna nagrada iz križanke	Strategija preživetja
A36	/Tudi prepleskati bi morali, saj vidite.../	Potrebe - pleskanje	Hiša	Bivanjske razmere
A37	/Z možem se ne razumeva preveč dobro./	Slab	Partnerski odnos	Odnosi
A38	/Sedaj je prisoten tudi alkohol z moževe stvari in odnos ni tak, kot bi si ga želela./	Alkoholizem	Partnerski odnos	Odnosi
A39	/S hčerko se dobro razumeva,/	Dober	Odnos mama - hčerka	Odnosi
A40	/vnukinja pa mi predstavlja neizmerno veselje (kar se vidi že na daleč)./	Izpolnjujoč	Odnos babica - vnukinja	Odnosi
A41	/Z mamom imam boljši odnos kot z očetom,/	Boljši z mamom	Odnos hčerka s staršema	Odnosi
A42	/s hčerko pa se zaenkrat dobro	Dobri	Odnos mama –	Odnosi

	razumem, saj je še majhna./		hčerka (hči – vnukinja)	
A43	/Z očetom od hčerke L. pa nisem nikoli imela partnerskega odnosa, niti nisva živela skupaj./ a42	Ni bilo pravega partnerskega odnosa	Partnerski odnos - hči in njen partner	Odnosi
A44	/Zdravstveno stanje v družini je slabo./	Slabo	Stanje družine	Zdravje
A45	/Jaz/	Težave s srcem	Mama	Zdravje
A46	/in tudi hčerka imava težave s srcem,/	Težave s srcem	Hčerka	Zdravje
A47	/jaz še s hrbtenico/	Hrbtenica	Mama	Zdravje
A48	/in pritiskom./	Pritisk	Mama	Zdravje
A49	/Mož pa je invalidsko upokojen že nekaj časa,/	Invalidsko upokojen	Oče	Status
A50	/saj ima epileptične napade./	Epileptični napadi	Oče	Zdravje
A51	/Mene je pred leti celo zadela srčna kap in takrat je bilo zelo hudo./	Srčna kap	Mama	Zdravje
A52	/Tudi z nogami imam težave./	Težave z nogami	Mama	Zdravje
A53	/Na obeh ima obrabljen hrustanec, kar je tudi posledica mojega dolgoletnega poklica – čistilke./	Obrabljen hrustanec	Mama	Zdravje

A54	/Koliko sem jaz preživela na kolesu, ko sem je vozila v službo in iz nje in to tako poleti, kot pozimi./	Posledice - obrabljen hrustanec	V preteklosti – mama	Delo
A55	/Takrat sem utrpela tudi dve hujši poškodbi kolka in noge, saj me je dvakrat zbil avtomobil,/	Poškodbe kolka v prometni nesreči	Poškodbe	Zdravje
A56	/tako zelo težko hodim in imam kar pogoste preglede pri zdravniku./	Otežena hoja	Mama	Zdravje
A57	/Potem pa, ker imam težave s srcem mi pravijo, da naj se ne sekiram dosti, ampak kako se naj ne./	Težave s srcem - skrbi	Mama	Zdravje
A58	/Stres in skrbi me težijo v zvezi s slabim zdravstvenim stanjem moža – zaradi epileptičnih napadov./	Stres in skrbi - zaradi moža epileptika	Mama	Zdravje
A59	/Obremenjuje pa me tudi pomanjkanje denarja in nasploh situacija v kateri smo./	Skrbi - zaradi pomanjkanja	Mama	Zdravje
A60	/To vse pa tudi pripomore k nepravilnemu delovanju srca./	Srce – nepravilno delovanje	Mama	Zdravje
A61	/Zdravstveno	Vsi zdravstveno	Stanje družine	Zdravje

	zavarovani smo na srečo vsi./	zavarovani		
A62	/Materialni položaj je slab./	Slab	Družina	Materialni položaj
A63	/Mož trenutno dobi le denarno nadomestilo, 250€,./	Denarno nadomestilo (250€)	Dohodek – oče	Materialni položaj
A64	/čaka pa na invalidsko pokojnino, ko dopolni starostno omejitev./	Čakanje na invalidsko upokojitev	Oče	Status
A65	/Jaz pa trenutno ne prejemam nič, ker sem lastnica hiše/	Ne prejema nič	Dohodek - mama	Materialni položaj
A66	/Dobivam denarno socialno pomoč in otroške dodatke./	Pravice iz javnih sredstev - denarna socialna pomoč in otroški dodatki	Dohodek - hčerka	Materialni položaj
A67	/Otroške dodatke so mi zdaj zvišali na 170€ mesečno,./	Zvišanje otroških dodatkov	Dohodek - hčerka	Materialni položaj
A68	/ker sem prijavljena kot mati samohranilka/	Samohranilka	Hčerka	Status
A69	/denarna socialna pomoč pa znaša 440€, od kar imam hčerko./	Denarna socialna pomoč	Dohodki - hčerka	Materialni položaj
A70	/S temi dohodki skušamo preživeti skozi mesec./	Skušajo preživeti	Družina	Materialni položaj

A71	/Najprej plačamo stroške – položnice/	Najprej plačilo položnic	Družina - stroški	Materialni položaj
A72	/in potem so tukaj še hrana,/	Hrana	Družina - stroški	Materialni položaj
A73	/dimnikar,/	Dimnikar	Družina - stroški	Materialni položaj
A74	/opravki v Mursko Soboto,/	Poti v Mursko Soboto	Družina - stroški	Materialni položaj
A75	/zdravnik ipd./	Zdravnik	Družina - stroški	Materialni položaj
A76	/Enkrat na leto zaprosimo tudi za izredno denarno pomoč./	Izredna denarna pomoč	Finance	Strategije preživetja
A77	/Da živimo v pomanjkanju seveda občutimo,/	Občutijo pomanjkanje	Družina	Ocena življenjskih razmer
A78	/25 let sem delala kot čistilka v Murski Soboti,/	Čistilka - 25 let	Mama	Zaposlitev
A79	/pri različnih delodajalcih (Osnovna šola III Murska Sobota, Srednja poklicna in tehnična šola Murska Sobota, Agromerur, mesnici...)/	Različni delodajalci	Mama	Zaposlitev
A80	/Zdaj sem brezposelna,/	Brezposelna	Mama	Status
A81	/prav tako hčerka./	Brezposelna	Hčerka	Status
A82	/Začele so se težave s srcem/	Težave s srcem	Mama	Zdravje

A83	in sem tako odšla na bolniško./	Bolniška	Mama	Zdravje
A84	/Takrat so me hoteli odpustiti, vendar me v času bolniške niso mogli in tako sem se tožila s firmo./	Tožba zaradi odpustitve	Mama	Zaposlitev
A85	/Tisto tožbo nisem dobila, ker je moja zdravnica prepozno vložila izvide in tako se moje zdravstveno stanje ni upoštevalo./	Tožbe ni dobila	Mama	Zdravje
A86	/Od takrat sem doma in to je 8 let./	Brezposelna	Mama	Status
A87	/Mesečna plača je tiste čase znašala okrog 70.000 tolarjev,/	70.000 tolarjev	Dohodek - mama - nekoč	Materialno stanje
A88	/zdaj pa ne prejemam nič,/	Nič ne prejema	Mama	Materialno stanje
A89	/ker imam zdravstvene težave/	Zdravstvene težave	Mama	Zdravje
A90	/in me tudi ne bi nikjer več vzeli v službo,/	Nezaposljiva	Mama	Status
A91	/Pojnine še ne prejemam, saj nimam starostega pogoja/	Čakanje na pokojnino	Dohodek – mama	Materialno stanje
A92	/in je verjetno	Čakanje na pokojnino -	Dohodek - mama	Materialno

	niti ne bom dočakala, ampak bom prej umrla./	pesimizem		stanje
A93	/Jih nimam./	Nič ne prejema	Dohodek -mama	Materialno stanje
A94	/Zaposlitvena situacija je slaba,/	Slaba situacija	Mama	Zaposlitev
A95	/nisem zadovoljna, a povej, kaj naj naredim./	Nezadovoljstvo	Mama	Zaposlitev
A96	/Ne morem storiti več kot, ogromno sem garala./	Ne more nič več	Mama	Zaposlitev
A97	/V tako slabih razmerah nismo živeli vedno./	Ni bilo tako slabo	Nekoč	Ocena okoliščin
A98	/Prej je bilo boljše./	Bilo boljše	Nekoč	Ocena okoliščin
A99	/Ko sva bila oba z možem zaposlena (zdrava in zmožna delati),/	Bila zaposlena	Nekoč	Ocena okoliščin
A100	/nam ni šlo slabo./	Bilo boljše	Nekoč	Ocena okoliščin
A101	/Sedaj pa smo vsi brez dela/	Vsi brez dela	Zdaj	Ocena okoliščin
A102	/in tukaj je še vnukica, ki tudi potrebuje oblačila, hrano ipd.../	Vnukinja – dodatni strošek	Zdaj	Ocena okoliščin
A103	/Prikrajšanost oz. materialna stiska se najbolj odraža pri bivanjskih razmerah/	Slabe bivanjske razmere	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
A104	/in posledično tudi na našem zdravstvenem	Zdravje	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj

	stanju./			
A105	/Poleg rednih mesečnih dohodkov si poleti pomagamo še z nabiranjem gob, (ko rastejo seveda) in jih prodajamo./	Nabiranje in prodaja gob	Družina	Strategije preživetja
A106	/Pomoč si včasih poiščemo tudi na Karitasu,./	Karitas	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A107	/kjer nam enkrat na leto plačajo položnice/	Karitas – plačilo položnic enkrat letno	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A108	/in seveda pri Anini zvezdici./	Anina zvezdica	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A109	/V pomoč nam je tudi gozd (kurjava)/	Gozd – za kurjavo	Družina	Strategije preživetja
A110	/in vrt zraven hiše, kjer si lahko pridelamo zelenjavo./	Vrt - pridelava zelenjave	Lastna pridelava	Strategije preživetja
A111	/Za Anino zvezdico smo zvedeli preko televizije./	Anina zvezdica- informacije po TV	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A112	/Od njih smo zdaj že dvakrat prejeli paket hrane, kar nam je zelo koristilo./	Anina zvezdica - paket hrane 2x	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
A113	/Drugače pa skušamo preživeti s tem, kar dobimo preko denarne socialne pomoči./	Skromnost – preživetje z denarno socialno pomočjo	Družina	Strategije preživetja
A114	/Največja pomoč oz. rešitev bi	Zaposlitev	Družina	Izhod/izboljšanje

	trenutno bila zaposlitev hčerke M./	hčerke		položaja
B1	/Živim tu, na obrobju vasi/	Obrobje	Vas	Bivanje
B2	/Star sem 61 let/	61	Leta	Družina
B3	/in po poklicu sem elektromonter – polkvalifikacija.	Elektromonter - polkvalifikacija	Poklic	Izobrazba
B4	/Nisem lastnik hiše,/	Ni lastništva	Lastništvo hiše	Lastništvo
B5	/imam pa do smrti pravico bivati v njej./	Dosmrtna pravica bivanja	Hiša	Bivanje
B6	/V lasti jo ima drugače občina oz. vas,/	Občina oz. vas	Hiša	Lastništvo
B7	/V to hišo sem prišel pred štirimi leti,/	4 leta	Hiša	Bivanje
B8	/prej sem živel v domu za stare./	Dom za stare	Prej	Bivanje
B9	/in ker občina zame ni mogla več plačevati deleža v domu za stare, so me nastanili sem./	Nastanitev s strani občine	Hiša	Bivanje
B10	/V hiši se počutim povprečno dobro./	Povprečno dobro	Hiša	Počutje
B11	/Prej v domu je bilo boljše,/	Boljše	Prej	Počutje
B12	/ker sem bil sam v sobi/	Sam v sobi	Prej	Počutje
B13	/in sem lahko risal./	Lahko risal	Prej	Počutje
B14	/Zdaj za to nimam časa,/	Ni časa	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
B15	/ker imam veliko opravil okrog hiše,/	Veliko	Zdaj	Opravila okrog hiše

B16	/kar me sicer veseli/	V veselje	Zdaj	Opravila okrog hiše
B17	/a mi je tudi v napor/	Napor	Zdaj	Opravila okrog hiše
B18	/(z veseljem in ponosom pokaže svoj velik in urejen vrt)./	Velik in urejen	Vrt	Opravila okrog hiše
B19	/Poglej, imam veliko zemlje okrog hiše (travnikov in gozda)/	Veliko zemlje	Travnik in gozd	Opravila okrog hiše
B20	/in jo tudi redno obdelujem – kosim./	Košnja	Obdelovanje	Opravila okrog hiše
B21	/Živim sam./	Sam	Člani gospodinjstva	Družina
B22	/Moji starši so že dolgo pokojni,/	Pokojni	Starši	Družina
B23	/brat je umrl že pri porodu,/	Umrli	Brat	Družina
B24	/sestra že nekaj časa nazaj,/	Umrli	Sestra	Družina
B25	/z ostalima sestrama pa nimam stikov./	Ni stikov	Sestri	Družina
B26	/Dobre odnose imam s sestrično,/	Dober	Odnos s sestrično	Odnosi
B27	/Z bivšo ženo imam nevtralne odnose./	Nevtralen	Odnos z bivšo ženo	Odnosi
B28	/Zdaj pravzaprav nimava nobenega odnosa, stika./	Nobenega odnosa	Odnos z bivšo ženo	Odnosi
B29	/Imam enega sina/,	En	Sin	Družina
B30	/s katerim se ne razumem preveč dobro./	Ne preveč dober	Odnos s sinom	Odnosi
B31	/Ne pride me pogledat,/	Se ne videvata	Odnos s sinom	Odnosi

B32	/ne vem niti, kam hodi zdaj v službo./	Ne ve kam hodi v službo	Odnos s sinom	Odnosi
B33	/Medtem ko se s pastorkom, njegovo ženo in hčerko zelo dobro razumem./	Zelo dober	Odnos s pastorkom in njegovo družino	Odnosi
B34	/Ti radi pridejo tudi k meni na obisk,/	Radi pridejo na obisk	Odnos s pastorkom in njegovo družino	Odnosi
B35	/Zdravstveno stanje je v redu, ko ležim in počivam (se nasmehne)./	V redu	Ko miruje in počiva	Zdravje
B36	/Imam zelo poškodovani kolk,/	Kolk	Poškodba	Zdravje
B37	/pa tudi rebra in noge imam poškodovane,/	Rebra in noge	Poškodba	Zdravje
B38	/Čez nogo se mi je peljal buldožer,/	Noga	Poškodba	Zdravje
B39	/ko sem še delal in nogo mi bodo morali najbrž vzeti./	Odvzem noge	Poškodba	Zdravje
B40	/Moj vir dohodka je denarna socialna pomoč, 250€./	250 €	Denarna socialna pomoč	Materialni položaj
B41	/To je vse kar imam./	Le denarna socialna pomoč	Dohodki	Materialni položaj
B42	/S tem si plačujem hrano/	Hrana	Stroški	Materialni položaj
B43	/in obroke, ki mi jih pripeljejo iz doma za stare, kadar se zmenim/	Obroki iz doma za stare	Stroški	Materialni položaj
B44	/ter ostale	Priboljški	Stroški	Materialni

	priboljške: kavo, špricar in cigarete./			položaj
B45	/Zdaj imam pri hiši tudi psa,/	Pes	Živali	Viri moči
B46	/ki mi ga je pripeljala socialna delavka iz doma za stare, da ne bi bil sam./	Ni osamljen	Živali	Viri moči
B47	/Tako da tudi za njega porabim nekaj denarja za hrano./	Pes	Stroški	Materialni položaj
B48	/Kurim si z drvmi, ki si jih sam zvlečem tu iz gozda,/	Ogrevanje z drvmi	Kurjava	Viri moči
B49	/plačujem pa še vodo./	Voda	Stroški	Materialni položaj
B50	/Denar poleti rabim tudi za kosilnico, s katero si kosim okrog hiše./	Kosilnica	Stroški	Materialni položaj
B51	/Poleti pa kupim še semena,/	Seme za vrtnine	Stroški	Materialni položaj
B52	/da lahko pridelam svojo zelenjavo./	Zelenjava	Lastna pridelava	Viri moči
B53	/Posajenih imam tudi nekaj sadnih dreves (pokaže)./	Sadno drevje	Lastna pridelava	Viri moči
B54	/Televizije nimam,/	Televizija	Pomanjkanje	Ocena okoliščin
B55	/imam pa majhen radio./	Radio	Viri moči	Ocena okoliščin
B56	/Dodatno zavarovanje mi plačuje center za socialno delo./	Plačuje center za socialno delo	Dodatno socialno zavarovanje	Viri moči
B57	/Varčevati ne morem, kako le (se nasmehne)./	Ni varčevanja	Varčevanje	Materialni položaj

B58	/Shajati poskušam s tem, kar imam in si pomagati ter se znajti sam./	Samostojnost	Pomoč in shajanje z dohodki	Ocena življenjskih razmer
B59	/Pred upokojitvijo oz. tem, da sem nehal delati, sem bil 27 let in 9 mesecev zaposlen pri Elektrogradnjah Ljutomer./	Elektrogradnje Ljutomer	27 let in 9 mesecev	Zaposlitev
B60	/Kasneje tudi nekaj časa pri Radenski./	Radenska	Nekaj časa	Zaposlitev
B61	/Imam pa še 15 mesecev delovne dobe iz služenja vojaškega roka./	Služenje vojaškega roka	15 mesecev	Zaposlitev
B62	/Narejen imam tudi izpit za dvigalo in izpit iz varjenja./	Za dvigalo in iz varjenja	Dodaten izpit	Zaposlitev
B63	/Invalidsko upokojen bi moral biti že od leta 2011 vendar nisem vložil zaradi družinskih razmer./	Ni vložil zahtevka	Moral bi biti invalidsko upokojen	Status
B64	/Brezposeln sem že skoraj 10 let./	10 let	Brezposeln	Status
B65	/Plača ni bila slaba, znašala je okrog 130.000 tolarjev,/	130.000 SIT	Dohodki (plača) nekoč	Materialni položaj
B66	/zdaj pa dobim bogih 250 evrov./	250 €	Zdaj	Materialni položaj
B67	/Denarna socialna pomoč./	Denarna socialna pomoč	Dohodki	Materialni položaj
B68	/Seveda ne...	Niso dovolj	Dohodki	Ocena

	Ampak zdaj sem se že navadil./	visoki za njegove potrebe		življenjskih razmer
B69	/Je zdaj slaba./	Slaba	Zaposlitvena situacija	Ocena življenjskih razmer
B70	/Sedaj se ukvarjam s tem, da skrbim za psa, travnik in vrt. To zelo rad počnem./	Skrb za psa, travnik, vrt	Aktivnosti zdaj	Hobiji/aktivnosti
B71	/Prej je bilo bistveno boljše. Nikoli si nisem mislil, da bom tako končal./	Prej je bilo boljše	Slaba	Ocena življenjskih razmer
B72	/Prej smo kot družina živeli skupaj,/	Živel z družino	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
B73	/Imel sem hišo, parcelo, orodja... vse./	Imel je hišo, orodja, parcelo	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
B74	/Zdaj pa nimam nič./	Nima nič	Zdaj	Ocena življenjskih razmer
B75	/Spremenilo je se, ko smo se doma začeli kregati,/	Kreganje	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B76	/ko sva se z ženo ločila/	Ločitev	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B77	/in nisem hodil več v službo./	Ni hodil več v službo	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B78	/Sčasoma pa so prišle še hujše zdravstvene težave.../	Zdravje	Pomanjkanje virov moči	Prelomni trenutek
B79	/Na zdravstvenem/	Zdravje	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
B80	/in socialnem področju./	Socialno področje	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
B81	/Zelo sem vesel, če me kdo pride obiskat, kot zdaj	Vesetje	Obiski	Viri moči

	npr. ti./			
B82	/K meni hodi tudi ena punca, preko doma za stare,./	Obiski	Zaposlena v domu za stare	Viri moči
B83	/ki mi nosi kosila in mi tudi sicer dosti pomaga./	Kosila, pomoč	Zaposlena v domu za stare	Viri moči
B84	/Prinesla mi je tudi napotnico za očala, ki jih bom potreboval./	Napotnica za očala	Zaposlena v domu za stare	Viri moči
B85	/Z denarno socialno pomočjo, saj mi pa drugače nihče nič ne da./	Drugače nihče nič ne da	Denarna socialna pomoč	Strategije preživetja
B86	/Včasih ko sem še lahko, sem sosedom in prijateljem šel pomagat sekat drva in kaj pokosit,./	Sekanje drv in košnja pri sosedih, prijateljih	Nekoč	Strategije preživetja
B87	/da sem dobil za špricar ali kavo,./	Dobil denar	Nekoč	Strategije preživetja
B88	/sedaj pa tega ne zmorem več./	Ne zmore več fizično pomagati	Zdaj	Strategije preživetja
B89	/Ko rabim pomoč se največkrat obrnem na dom za stare, na Zdenko in na Aleksandro, ki mi vozi kosila./	Dom za stare (Zdenka in Aleksandra, ki vozi kosila)	Pomoč v stiski	Viri moči
B90	/Imam tudi mobitel in ju lahko vedno pokličem, ko kaj rabim./	Pokliče z mobitelom	Pomoč v stiski	Viri moči
B91	/Drugače pa mi je v precejšnjo pomoč in v veselje tudi pastorek z	V veselje in pomoč	Pastorek z družino	Viri moči

	družino./			
B92	/Najbolj bi potreboval finančno podporo/	Finančna	Podpora	Pomoč pri izboljšanju položaja
B93	/in nekoga, ki bi mi pomagal pri vsakdanjih opravilih v hiši./	Pri vsakdanjih opravilih	Pomoč	Pomoč pri izboljšanju položaja
B94	/Najprej bi si moral urediti invalidsko pokojnino,/	Invalidska pokojnina	Urejanje	Izhod/ izboljšanje položaja
B95	/potem pa najverjetneje iti nazaj v dom za stare./	Dom za stare	Sprememba prebivališča	Izhod/ izboljšanje položaja
C1	/Jaz sem star 82 let,/	Moški - 82	Spol/Leta	Družina
C2	/jaz pa 73 let./	Ženska - 73	Spol/Leta	Družina
C3	/Oba imava osnovnošolsko izobrazbo,/	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
C4	/prihajava iz Pomurske regije – Goričko./	Pomurska - Goričko	Regija	Bivanje
C5	/Lastnik hiše je sin,/	Lastnik sin	Lastništvo hiše	Lastništvo
C6	/parcela oz. posestvo pa je najino./	Najino	Lastništvo parcele	Lastništvo
C7	/V hiši oz. bolj ko ne stanovanju, nisva zadovoljna,/	Nezadovoljstvo	Hiša/stanovanje	Bivanjske razmere
C8	/saj nimava kopalnice/	Ni kopalnice	Hiša	Bivanjske razmere
C9	/in napeljave vode./	Ni napeljave vode	Hiša	Bivanjske razmere
C10	/Stanovanje je del hleva oz. se drži zraven/	Del hleva	Hiša/stanovanje	Bivanjske razmere
C11	/in sestavlja majhen hodnik	Hodnik, kuhinja in spalnica	Hiša/stanovanje	Bivanjske razmere

	oz. veranda, kuhinja in spalnica./			
C12	/vendar nama še zdaj niso uredili kopalnice in vode./	Ni urejena	Kopalnica in voda	Bivanjske razmere
C13	/Sama ne zmoreva./	Ne zmoreva sama urediti	Kopalnica in voda	Bivanjske razmere
C14	/Tako vodo nosiva od zunaj in si jo grejeva na štedilniku./	Nosiva od zunaj in jo grejeva	Kopalnica in voda	Bivanjske razmere
C15	/V spalnici imava televizijo,/	Televizija	Spalnica	Bivanjske razmere
C16	/na hodniku pa majhen hladilnik in kavč,/	Hladilnik, kavč	Hodnik	Bivanjske razmere
C17	/Kuhava si preprosto kmečko hrano./	Preprosto kmečko hrano	Kuhava	Prehrana
C18	/Odnosi s sinom in njegovo družino, ki živi zraven, bi lahko bili boljši./	Bi lahko bili boljši	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C19	/Pomagajo nama sicer pri plačilu stroškov,/	Pomoč sina pri plačilu stroškov	Finance	Viri moči
C20	/to traja zdaj dve leti,/	2 leti pomoči pri stroških	Finance	Viri moči
C21	/a se ne pogovarjamo, ne družimo,/	Se ne pogovarjamo, ne družimo	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C22	/tudi trije vnuki ne pridejo nič k nama./	Ne pridejo na obisk	Vnuki	Odnosi
C23	/Če rabiva prevoz do mesta greva z avtobusom, ne z njimi./	Z avtobusom, ne s sinom	Prevoz do mesta	Mobilnost
C24	/Včasih smo se več pogovarjali,/	Nekoč več pogovarjali	S sinom in njegovo družino, ki živi	Odnosi

			zraven	
C25	/ob nedeljah tudi sedeli skupaj na terasi,/ 	Nekoč sedeli skupaj na terasi	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C26	/ampak zdaj je drugače in ne vea, zakaj.../ 	Zdaj drugače	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C27	/Včasih smo celo skupaj kuhali,/ 	Včasih skupaj kuhali	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C28	/en teden snaha in en teden žena,/ 	Včasih skupaj kuhali	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C29	/zdaj pa kuhamo vsak zase./	Zdaj kuhamo posebej	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C30	/Razumem jih, da imajo hiter tempo življenja,/ 	Razumevanje načina življenja mladih	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C31	/vidim, da so obremenjeni s svojimi skrbmi in službo,/ 	Vidim, da so obremenjeni	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C32	/da so živčni.../ 	Vidim, da so živčni	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C33	/in ko starša prideta s službe, ju že čakata pred hišo, da ju odpeljeta na trening./	Način življenja mladih	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C34	/Ampak če jih kaj vprašam, kam gredo ali kje so bili, mi ne odgovorijo/ 	Neodgovarjajo	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C35	/ali pa mi rečejo, da to ni moja briga./	Nesramnost oz. distanciranje	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C36	/Zato raje ne sprašujem več./	Nekomuniciranje	S sinom in njegovo družino, ki živi zraven	Odnosi
C37	/Imava še enega	Iz Murske	Sin	Družina

	sina, ki živi v Murski Soboti v bloku/	Sobote		
C38	/in hčerko, ki živi v Turnišču./	Iz Turnišča	Hčerka	Družina
C39	/Sin nama velikokrat prinese kakšno hrano, ki je v akciji ali znižana,/	Hrana	Sin	Viri moči
C40	/in je bližje vsem tem trgovinam in trgovskim centrom./	Bližina trgovskih centrov	Sin	Viri moči
C41	/Hčerkin mož iz Turnišča pa je pek in naju zalaga s kruhom,/	Zalaga s kruhom	Hčerkin mož - pek	Viri moči
C42	/tako da ga imava v zmrzovalniku še za cel mesec./	Zaloge v zmrzovalniku	Kruh	Viri moči
C43	/Za vse to sva zelo hvaležna./	Hvaležnost	Pomoč v stiski	Ocena življenjskih razmer
C44	/Zelo mi je težko, da je hčerka tako daleč doma, saj bi jo večkrat rada obiskala,/	Razdalja	Odnos – mama hčerka	Odnosi
C45	/Včasih pa pridejo po naju in sva potem kakšen dan tam na obisku./	Obiski	Odnos – mama hčerka	Odnosi
C46	/S to hčerko in sinom iz Murske Sobote se bolje razumeva,/	Boljši odnosi	Odnos s hčerko in sinom, ki ne živita doma	Odnosi
C47	/a tudi vsi trije otroci med seboj se dobro	Se dobro razumejo	Otroci med seboj	Odnosi

	razumejo./			
C48	/Zato se niti nočeva nič pritoževati nad sinovo družino, ki živi zraven,./	Nočeva se pritoževati	Slabi odnosi s sinom, ki živi zraven	Ocena življenjskih razmer
C49	/da se potem še oni med sabo ne bi razumeli in naju ne bi prišli več obiskat./	Nočeta poslabšati situacije	Slabi odnosi s sinom ki živi zraven	Ocena življenjskih razmer
C50	/Saj sami vidijo, da nimava kopalnice in da sva nesrečna.../	Brez kopalnice in nesrečna	Bivanjske razmere	Ocena življenjskih razmer
C51	/Midva med sabo pa se dobro razumeva,./	Dober	Odnos – mož in žena	Odnosi
C52	/sva zelo navezana en na drugega/	Navezana	Odnos – mož in žena	Odnosi
C53	/in si niti ne predstavljava, /kako bo, ko kateri od naju umre./	Ne predstavljata si biti en brez drugega	Odnos – mož in žena	Odnosi
C54	/Če on prej umre, bom jaz šla takoj za njim./	Ko umre mož grem za njim	Odnos – mož in žena	Odnosi
C55	/Bogve, kako bo potem z mano, ali kdo, če bi sploh kdo skrbel zame./	Zaskrbljenost	V prihodnosti	Ocena življenjskih razmer
C56	/Zdaj lahko računam nanj./	Se zanese na moža	Zdaj	Ocena življenjskih razmer
C57	/Najino zdravstveno stanje je slabo./	Slabo	Mož in žena	Zdravje
C58	/Sicer nobeden nima kakšne hujše bolezni,./	Brez bolezni	Mož in žena	Zdravje

C59	/a sva že toliko stara, da je normalno, da pride kakšna bolezen.../	V letih	Mož in žena	Zdravje
C60	/Jaz imam težave z rokami,/	Težave z rokami	Mož	Zdravje
C61	/s prsti, ki so ukrivljeni in me bolijo - najbolj ponoči,/	Bolijo me prsti	Mož	Zdravje
C62	/tako ne morem sam opravljati kakšnih finih del./	Ne more opravljati finih del	Mož	Zdravje
C63	/Žena mi pomaga pri oblačenju in zapenjanju gumbov, saj to nič ne morem./	Pomoč žene pri oblačenju	Mož	Zdravje
C64	/Ona pa se še dokaj dobro drži tudi prašičkom še polaga, saj je to njeno opravilo od nekdaj in ji je v veselje, da lahko še kaj koristnega naredi./	V dobri formi – še polaga prašičkom	Žena	Zdravje
C65	/Pri hiši imava pa tudi psa in z njim grem vsako jutro na sprehod./	Sprehajanje psa	Mož	Hobiji/aktivnosti
C66	/Najin finančni položaj je slab./	Slab položaj	Finance	Materialni položaj
C67	/Jaz dobivam 164€ kmečke pokojnine (prve stopnje, kar pomeni najmanj kot je možno)/	164€ kmečke pokojnine	Dohodki - mož	Materialni položaj
C68	/in 70€ avstrijske	70€ avstrijske	Dohodki - mož	Materialni

	pokojnine./	pokojnine		položaj
C69	/Žena pa je dobivala 180€ državne pokojnine, ki pa so jo ukinili že pred leti./	180€ državne pokojnine	Dohodki žena - nekoč	Materialni položaj
C70	/Tako živiva skromno./	Živiva skromno	Mož in žena	Materialni položaj
C71	/Okrog 70€ imava stroškov oz. položnic/	70€ stroškov položnic	Družina - stroški	Materialni položaj
C72	/- TV/	Tv	Družina - stroški	Materialni položaj
C73	/in dodatno zdravstveno zavarovanje za oba./	In dodatno zavarovanje	Družina - stroški	Materialni položaj
C74	/Telefon in ostalo že dve leti plačuje sin, saj sama ne bi zmogla vse./	Telefon plačuje sin	Družina- stroški	Materialni položaj
C75	/Na koncu meseca nama ne ostane nič,/	Ne ostane nič denarja	Finance	Materialni položaj
C76	/ostalo namreč porabiva za kakšna zdravila, hrano.../	Ostanek denarja za zdravila, hrano	Družina - stroški	Materialni položaj
C77	/Kar nama je pa najbolj hudo je to, da nimava možnosti za izlete in druženja, kot kateri drugi penzionisti./	Ni možnosti za izlete in druženja	Posledice pomanjkanja	Ocena življenjskih razmer
C78	/To zelo pogrešava, saj bi še šla kam med ljudi.../	Bi še šla kam med ljudi	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
C79	/Jaz bi šel kdaj na kakšen špricar ali	Ni denarja, ni mobilnosti za	Pomanjkanje virov moči	Viri moči

	kavo pa ne morem... niti nisem mobilen, niti ni denarja./	druženje		
C80	/Ja, družbo res pogrešava.../	Pogrešava družbo	Posledice pomanjkanja	Ocena življenjskih razmer
C81	/Druživa se le s sosedo, in pa z mojo sestro, ki naju je vozila k maši, zdaj pa je zelo bolna, saj ima kožnega raka in ne more več./	Druženje s sosedo in ženino sestro	Odnosi s prijatelji	Odnosi
C82	/Oba sva celo življenje delala na kmetiji, doma./	Na kmetiji	Mož in žena	Zaposlitev
C83	/Jaz sem si plačeval prispevke in tako imam 12 let del. dobe/	12 let delovne dobe	Mož	Zaposlitev
C84	/– prejemam »navadno« kmečko pokojnino,/	Navadna kmečka pokojnina	Mož	Zaposlitev
C85	/S tem kar dobiva oz. kar dobim jaz, nisva zadovoljna,/	Nezadovoljstvo	Dohodki - mož	Materialni položaj
C86	/predvsem ker v mojo pokojnino ni všteto dodatno zavarovanje./	Nima plačanega dodatnega zavarovanja	Dohodki - mož	Materialni položaj
C87	/Lahko bi zaprosila za denarno socialno pomoč, a jo bodo po moji smrti morali vračati in tega nočem./	Nočeva zaprositi	Denarna socialna pomoč	Materialni položaj

C88	/Delo nama je obema pomenilo dosti,/	Dosti pomenilo	Delo na kmetiji	Zaposlitev
C89	/preživetje, navado, na nek način tudi hobi.../	Preživetje, navada, hobi	Delo na kmetiji	Zaposlitev
C90	/Zdaj nimava posebnih aktivnosti./	Nimava	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C91	/Skrbiva za hišo,/	Skrb za hišo	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C92	/psa,/	Pes	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C93	/prašičke/	Prašički	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C94	/in eden za drugega./	Skrbiva en za drugega	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
C95	/Dokler sva lahko delala je bilo finančno stanje boljše./	Boljše ko sva lahko delala	Finance- prej	Materialni položaj
C96	/Pridelovala sva mleko in ga prodajala,/	Pridelovala in prodajala mleko	Nekoč	Strategije preživetja
C97	/jaz sem hodil delat v avstrijo/	Hodil delat v Avstrijo	Mož- nekoč	Strategije preživetja
C98	/in še kam drugam priložnostno,/	Hodil delat priložnostno	Mož-nekoč	Strategije preživetja
C99	/zdaj pa sva stara in je situacija slaba./	Situacija je slaba	Zdaj	Ocena okoliščin
C100	/Oba naju skrbi.../	Skrb	Zdaj	Ocena okoliščin
C101	/Prikrajšanost najbolj čutiva pri stanovanju oz. hiši,/	Čutiva najbolj pri bivanjskih razmerah	Posledice pomanjkanja	Ocena okoliščin
C102	/saj nimava kopalnice in vode./	Brez kopalnice in vode	Posledice pomanjkanja	Ocena okoliščin
C103	/Drugače pa se prikrajšanost čuti tudi pri socialni mreži/	Socialna mreža	Posledice pomanjkanja	Ocena okoliščin
C104	/oz. stikih, ki so	Slabi/redki stiki	Posledice	Ocena okoliščin

	slabi oz. redki./		pomanjkanja	
C105	/Želela bi se več družiti z vrstniki,/	Več druženja	Pomanjkanje	Ocena okoliščin
C106	/iti kam na izlet ipd./	Izleti	Pomanjkanje	Ocena okoliščin
C107	/Da lažje shajava si pomagava še z dobrodelno organizacijo Anina zvezdica/	Anina zvezdica	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
C108	/in pa s pomočjo otrok/	Pomoč	Otroki	Strategije preživetja
C109	/– sin, ki je doma, pomaga pri plačilu položnic,/	Pomoč pri plačilu položnic	Sin in njegova družina, ki živi zraven	Pomoč pri izboljšanju situacije
C110	/drug sin velikokrat prinese hrano,/	Prinese hrano	Drugi sin	Pomoč pri izboljšanju situacije
C111	/hčerka pa kruh./	Prinaša kruh	Hčerka	Pomoč pri izboljšanju situacije
C112	/Na otroke/	Otroki	Družina	Strategije preživetja
C113	/in Anino zvezdico,/	Anina zvezdica	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
C114	/ki nama pomaga s paketi hrane/	Paketi hrane	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
C115	/in nujnih stvari (wc papir, čistila ipd.)/	Nujne stvari	Dobrodelna organizacija	Strategije preživetja
C116	/Finančno pomoč, da bi si uredila kopalnico/	Ureditev kopalnice	Finance	Pomoč pri izboljšanju situacije
C117	/ali pa drugačno podporo v smislu sina, ki živi zdraven, da bi se lahko umivala tam in da bi naši odnosi bili boljši./	Podpora, pomoč, boljši odnosi	Odnosi s sinom, ki živi zraven	Pomoč pri izboljšanju situacije

C118	/Zdaj meniva, da se nič ne more spremeniti več na boljše./	Ni možna	Sprememba na boljše	Izhod/izboljšanje situacije
C119	/Če bi se naši odnosi, bi bilo najlepše, da bi si pomagali/	Izboljšanje	Odnosi s sinom, ki živi zraven	Izhod/izboljšanje situacije
C120	/in da bi najina leta jeseni preživela v razumevanju in spoštovanju./	Razumevanje in spoštovanje	Želje	Izhod/izboljšanje situacije
C121	/Le to potrebujeva za srečno življenje, saj sva navajena skromno živeti./	Razumevanje in spoštovanje	Srečno življenje	Izhod/izboljšanje situacije
D1	/Sem iz Doliča (Prekmurje),/	Vas Dolič	Prekmurje	Bivanje
D2	/ženskega spola,/	Ženski	Spol	Družina
D3	/stara 80 let/	80	Leta	Družina
D4	/in imam nedokončano osnovno šolo./	Nedokončana	Osnovna šola	Izobrazba
D5	/Okoliščine v katerih živim so bolj slabe./	Slabe	Ocena okoliščin	Bivanjske razmere
D6	/Sem lastnica hiše/	Lastništvo je	Lastništvo hiše	Lastništvo
D7	/in sem z njo zadovoljna/	Zadovoljstvo	Hiša	Bivanjske razmere
D8	/in se počutim varno,/	Varnost	Hiša	Počutje
D9	/kljub temu, da je hiša na samem in blizu gozda in jo zarašča trava./	Na samem, blizu gozda, zaraščena	Hiša	Okolica hiše
D10	/Živim sama/	Živi sama	Člani gospodinjstva	Družina
D11	/saj nimam potomcev,/	Brez	Potomci	Družina
D12	/oče mi je umrl	Umrli	Oče	Družina

	pred 14 leti,/ 			
D13	/partnerja ali moža pa nisem nikoli imela./	Ni imela	Partner/mož	Družina
D14	/Zdravstveno stanje je sorazmerno dobro, glede na moja leta./	Dobro	Stanje	Zdravje
D15	/Težave imam le z astmo./	Astma	Težave	Zdravje
D16	/Živim s kmečko pokojnino (164€)./	Kmečka pokojnina 164€	Dohodki	Materialni položaj
D17	/To mi nekako zadostuje,/ 	Zadostujejo	Dohodki	Materialni položaj
D18	/ne plačujem nič razen elektrike/	Samo elektrika	Stroški	Materialni položaj
D19	/in hrane./	Hrana	Stroški	Materialni položaj
D20	/Kuham sama,/ 	Sama	Kuhanje	Prehrana
D21	/nekaj solate in krompirja pa pridelam tudi sama ob hiši./	Pridelovanje krompirja in solate	Lastna pridelava	Viri moči
D22	/Pri hiši imam še zajce in psa./	Zajci in pes	Živali	Viri moči
D23	/Zaposlena nisem bila nikoli./	Nikoli	Nekoč	Zaposlitev
D24	/Vse življenje sem delala doma, na kmetiji./	Delo na kmetiji	Vse življenje	Zaposlitev
D25	/Nimam delovne dobe,/ 	Je ni	Delovna doba	Zaposlitev
D26	/sem si pa nekaj let plačevala prispevke./	Plačevanje prispevkov	Dohodki	Zaposlitev
D27	/Višina mesečne kmečke pokojnine, ki jo prejemam je 164€./	Kmečka pokojnina	Dohodki	Materialni položaj

D28	/Živim skromno,/	Skromnost	Posledice pomanjkanja	Ocena življenjskih razmer
D29	/takega življenja sem navajena./	Navajenost	Ocena okoliščin	Ocena življenjskih razmer
D30	/Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje./	Preživetje	Delo na kmetiji	Zaposlitev
D31	/Včasih ni bilo niti možnosti o čem drugem./	Ni bilo možnosti	Nekoč	Zaposlitev
D32	/Nisem imela izbire, da bi se sploh šla šolat,/	Brez izbire	Nekoč	Izobrazba
D33	/tako da mi je bilo delo doma nekaj normalnega, samoumevnega./	Delo doma, ne izobrazba	Nekoč	Izobrazba
D34	/Sedaj uživam v sajenju rož in občudovanju narave, ki me obdaja./	Sajenje rož in občudovanje narave	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
D35	/Na vrtu pridelujem tudi nekaj malo solate in krompirja,/	Pridelovanje solate in krompirja	Na vrtu	Opravila okrog hiše
D36	/družbo pa mi dela pes Rexi./	Pes Rexi	Domače živali	Hobiji/aktivnosti
D37	/Z upokojitvijo se je spremenilo to, da imam manjši dohodek,/	Manjši dohodek	Spremembe	Upokojitev
D38	/ne pridelujem več toliko hrane,/	Ni pridelovanja hrane	Spremembe	Upokojitev
D39	/nimam več živine pri hiši./	Ni živine pri hiši	Spremembe	Upokojitev
D40	/V preteklosti je bilo seveda boljše,/	Boljše	Nekoč	Ocena okoliščin

D41	/saj smo kot družina imeli več denarja,/	Več denarja	Družina	Ocena okoliščin
D42	/več smo pridelali doma./	Več pridelovanja	Družina	Ocena okoliščin
D43	/Zdaj pa moram po hrano pošiljati sosedo./	Po hrano pošiljati sosedo	Zdaj	Ocena okoliščin
D44	/Stanje doma se je spremenilo odkar je umrl oče in živim sama,/	Umrli oče, sama živi	Spremembe	Prelomni trenutek
D45	/Zdaj nimam več dosti stroškov,/	Manj stroškov	Spremembe	Prelomni trenutek
D46	/poti pa sploh več ne,/	Manj poti	Spremembe	Prelomni trenutek
D47	/tako da nekako gospodarim s tem./	Gospodarjenje s tem kar ima	Finance	Materialni položaj
D48	/Prikrajšanosti ne čutim,/	Ne čuti	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
D49	/rabila bi samo kakšno moško roko, ki bi mi pokosila travo okrog hiše./	Košnja trave okrog hiše	Fizična pomoč	Pomoč pri izboljšanju situacije
D50	/Meni je tako v redu, navajena sem skromno in sama živeti,/	Skromnost, sama živi	Zadovoljstvo	Ocena življenjskih okoliščin
D51	/samo da bo zdravje/	Zdravje	Želje	Ocena življenjskih okoliščin
D52	/in da si bom lahko še naprej sama skuhala in sadila rože./	Sama kuhala in sadila rože	Želje	Ocena življenjskih okoliščin
E1	/sem moškega spola,/	Moški	Spol	Družina
E2	/star sem 47 let,/	47	Starost	Družina
E3	/iz Prekmurja./	Prekmurje	Regija	Bivanje
E4	/Dokončano	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba

	imam osnovno šolo./			
E5	/Pred 22. leti sem se od doma priselil v vas, kjer živim zdaj./	Preselil pred 22. leti	Vas	Bivanje
E6	/Prišel sem živeti k teti./	Pri teti	Nekoč	Bivanje
E7	/Bil sem že zadosti star (15 let)/	Preselil pri 15.	Nekoč	Bivanje
E8	/in ker se po končani osnovni šoli nisem šel naprej šolat,/	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
E9	/prišel k njej kot neke vrste hlapec./	Hlapec	Nekoč	Delo
E10	/Tako sem lahko pomagal vse, kar mi je rekla./	Pomagal teti	Nekoč	Delo
E11	/V tej hiši sem bil zelo srečen./	Zelo srečen	Nekoč - hiša	Bivanje
E12	/Imela sva živino, njivo, vrt in tako sva gospodarila./	Živina, njiva, vrt	Nekoč	Ocena okoliščin
E13	/Naprej se nisem šel šolat zato, ker se nisem hotel učiti,/	Ni se hotel učiti	Nekoč	Izobrazba
E14	/nisem maral nemščine./	Ni maral nemščine	Nekoč	Izobrazba
E15	/Za to mi je zdaj žal,/	Obžaluje	Nekoč	Izobrazba
E16	/saj sem večkrat šel delat čez mejo v bližnjo Avtrijo in bi jo rabil./	Avstrija	Nekoč	Zaposlitev
E17	/Pa tudi denarja za šolo ni bilo./	Ni bilo denarja	Nekoč	Izobrazba
E18	/Po tetini smrti pa sem moral iz te hiše,/	Po tetini smrti moral iz hiše	Nekoč	Bivanje

E19	/saj sem se skregal z bratovo ženo, ki je hotela hišo oz. jo po možu podedovala./	Skregal z bratovo ženo	Nekoč	Odnosi
E20	/Potem mi je svetnik in prijatelj v vasi uredil začasno bivališče v svoji stari hiši./	Prijatelj uredil začasno bivališče	Nekoč	Bivanje
E21	/potem pa še stalno bivališče, kjer sem zdaj./	Prijatelj uredil zdajšnje bivališče	Zdaj	Bivanje
E22	/Zdaj živim v enosobnem stanovanju/	Enosobno stanovanje	Zdaj	Bivanje
E23	/v vaško gasilskem domu./	V vaško gasilskem domu	Zdaj	Bivanje
E24	/kjer sem podnajemnik./	Podnajemnik	Zdaj	Bivanje
E25	/Stanovanje je veliko 29 kvadratov./	29 kvadratov	Stanovanje	Bivanje
E26	/Lastnik je občina./	Lastnik občina	Stanovanje	Lastništvo
E27	/S stanovanjem sem zadovoljen./	Zadovoljstvo	Stanovanje	Bivanje
E28	/zdaj je veliko boljše, kot je bilo prej, saj imam po novem tudi kopalnico./	Boljše zaradi kopalnice	Zdaj	Bivanje
E29	/V tem vaško gasilskem domu zdaj živim sam./	Sam	Člani gospodinjstva	Družina
E30	/Sem hišnik in stanovalec v enem, saj si vse potrebno urejam sam./	Hkrati hišnik – vse ureja sam	Zdaj	Bivanje
E31	/Včasih je pa v	V bloku živelo	Včasih	Bivanje

	tem bloku živel dosti več ljudi./	dosti ljudi		
E32	/Poročen nisem bil nikoli,./	Ni bil nikoli	Poročen	Družina
E33	/otrok nimam, vsaj ne da bi vedel (se nasmehne)./	Jih nima	Otroci	Družina
E34	/Redke stike imam s sestro v Nemčiji,./	Redki stiki	Odnos s sestro v Nemčiji	Odnosi
E35	/pogostejše pa s sestro in mamo na domačiji, s katerima se zelo dobro razumem in rad grem domov./	Pogosti stiki in dobri odnosi	Odnos s sestro in mamo na domačiji	Odnosi
E36	/Moje zdravstveno stanje je dobro,./	Dobro	Zdravstveno stanje	Zdravje
E37	/sem krvodajalec že 30 let./	Že 30 let	Krvodajalec	Zdravje
E38	/Imam pa poškodbe nog - dvakrat zlom noge in kolka./	Dvakrat zlom noge in kolka	Poškodbe	Zdravje
E39	/Sem prejemnik denarne socialne pomoči, to je 260€./	Denarna socialna pomoč – 260€	Dohodki	Materialni položaj
E40	/Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam./	Premajhni	Dohodki	Materialni položaj
E41	/Varčevati ne morem,./	Ni varčevanja	Varčevanje	Materialni položaj
E42	/včasih si moram tudi kaj sposoditi./	Včasih si denar sposodi	Finance	Strategije preživetja
E43	/Izdatkov imam precej:/	Precejšnji	Stroški	Materialni položaj
E44	/najemnina za	Najemnina – 50€	Stroški	Materialni

	stanovanje je 50€, /			položaj
E45	/potem je tu še elektrika čez 30€, /	Elektrika	Stroški	Materialni položaj
E46	/odpadne vode, zavarovanje, dimnikar /	Odpadne vode, zavarovanje, dimnikar	Stroški	Materialni položaj
E47	/in pa hrana - kuham si sam. /	Hrana	Stroški	Materialni položaj
E48	/Vse skupaj nanese skoraj 200€. /	Skupaj 200€	Stroški	Materialni položaj
E49	/Avtomobila nimam, javnega prevoza pa hvala bogu ne koristim dosti, /	Ne rabi dosti	Prevoz	Mobilnost
E50	/saj mi določene obrazce v zvezi z DSP-jem pomaga izpolniti šolska svetovalna delavka. /	Pomaga pri izpolnjevanju DSP	Šolska svetovalna delavka	Viri moči
E51	/Ona jih potem pošlje tudi naprej do CSD-ja. /	Pošlje obrazce DSP naprej na CSD	Šolska svetovalna delavka	Viri moči
E52	/Drugače imam do javnega prevoza, trgovine in zdravnika na srečo blizu, /	Blizu	Javni prevoz, trgovina, zdravnik	Mobilnost
E53	/pa tudi do gostilne, kamor rad grem na kakšen špricer. /	Blizu	Gostilna	Mobilnost
E54	/Za kakšne druge stvari nimam denarja, /	Za kakšne druge stvari ni denarja	Finance	Materialni položaj
E55	/obutve in oblačil si že dolgo nisem	Si že dolgo ni kupil	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj

	kupil./			
E56	/Redno zaposlen nisem bil drugje, kakor na občini (javna dela)/	Javna dela	Na občini	Zaposlitev
E57	/in sicer vsega skupaj le 6 let./	6 let	Na občini	Zaposlitev
E58	/Zdaj sem brezposelen od novembra/	Od novembra	Brezposeln	Status
E59	/in sicer zaradi tega, ker trenutno pač ni potrebe na občini./	Ni potrebe na občini	Brezposeln	Status
E60	/Mesečna plača je znašala okrog 400€,/	400€	Dohodki (plača) nekoč	Materialni položaj
E61	/sedanji dohodki pa znašajo 260€/.	260€	Dohodki zdaj	Materialni položaj
E62	/Moj dohodek prihaja z vira socialnih transferjev – denarna socialna pomoč./	Denarna socialna pomoč	Dohodki zdaj	Materialni položaj
E63	/Dohodkov ni dovolj, premalo jih je ampak s tem pač razpolagam./	Premalo a s tem razpolaga	Dohodki zdaj	Materialni položaj
E64	/Če bi imel manj stroškov bi šel lažje skozi mesec./	Veliki – težko shaja	Stroški	Materialni položaj
E65	/Trenutna situacija ni dobra,/	Slaba	Zdaj	Ocena življenjskih razmer
E66	/zadovoljen sem, ker lahko tu in tam delam preko javnih del./	Javna dela občasno	Zadovoljen	Ocena življenjskih razmer
E67	/Za izboljšanje	Ne morem več	Negativnost	Pomoč pri

	situacije mislim, da zdaj ne morem več nič dosti storiti./	nič dosti storiti		izboljšanju situacije
E68	/Nimam izbrazbe, /	Ni izobrazbe	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
E69	/ne avtomobila, /	Ni avtomobila	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
E70	/sem že v letih in tako je žal pač tako. /	V letih	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
E71	/Tudi priložnostnih del in dela v avstriji na črno ni več toliko kot je bilo prej. /	Ni več toliko priložnostnih del kot včasih	Pomanjkanje virov moči	Viri moči
E72	/V takih okoliščinah nisem živel vedno, v preteklosti je bilo boljše. /	Bilo boljše	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E73	/Vse se je spremenilo, ko sem moral iz tetine hiše. /	Moral iz tetine hiše	Spremembe	Prelomni trenutek
E74	/S svakinjo sva se sprla in kljub temu, da sem v hiši živel tako dolgo kot ona oz. še dlje, me je spodila, ker nisem bil zakoniti dedič. /	Spor s svakinjo, ostal brez pravice do hiše	Spremembe	Prelomni trenutek
E75	/Takrat sem zelo trpel, /	Zelo trpel	Spor s svakinjo, ostal brez pravice do hiše	Prelomni trenutek
E76	/saj sem v tej hiši preživel svojo mladost, pol svojega življenja. /	V tej hiši preživel pol svojega življenja	Spor s svakinjo, ostal brez pravice do hiše	Prelomni trenutek

E77	/Tam sem gospodaril in bil srečen./	Gospodaril in bil srečen	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E78	/Dobro mi je šlo in dobro sem se tam počutil./	Dobra ocena in počutje	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E79	/saj je imel na »bregu« (hribu) veliko prijateljev./	Veliko prijateljev	Nekoč	Ocena življenjskih razmer
E80	/Imel sem tudi psa./	Pes	Nekoč - živali	Ocena življenjskih razmer
E81	/Tudi izdatkov je bilo manj kot zdaj, v bloku./	Manj stroškov	Finance - nekoč	Ocena življenjskih razmer
E82	/Hišo sem uredil od znotraj in od zunaj./	Hišo uredil	Nekoč	Bivanjske razmere
E83	/potem pa sem moral iti./	Odhod iz urejene hiše	Spremembe	Prelomni trenutek
E84	/Takrat mi je šlo tako slabo./	Slaba	Spremembe	Prelomni trenutek
E85	/da niti za kruh nisem imel/	Niti za kruh ni imel	Spremembe	Prelomni trenutek
E86	/in vse orodje, ki sem ga imel, sem moral pustiti tam./	Vse orodje moral zapustiti	Spremembe	Prelomni trenutek
E87	/Tistega časa mi je bilo tako hudo, (se zajoče) da sem razmišljal tudi o samomoru./	Razmišljal o samomoru	Spremembe	Prelomni trenutek
E88	/Pomagal mi je prijatelj in sovaščan, ki je takrat bil svetnik./	Nekoč	Prijatelj in svetnik	Viri moči
E89	/On mi je potem začasno uredil in me namestil v stanovanje v	Uredil začasno stanovanje	Prijatelj in svetnik	Viri moči

	stari hiši/			
E90	/in kasneje v zdajšnje stanovanje./	Uredil zdajšnje stanovanje	Prijatelj in svetnik	Viri moči
E91	/Ob teh temačnih mislih me je pokonci držala tudi misel, da imam še dve sestri in mamu in da jih ne bom osramotil, da se bom že nekako izvlekel./	Družina, ki je ni hotel osramotiti	Ob razmišljanju o samomoru	Viri moči
E92	/Na področju druženja, zabave in socialnega življenja./	Področje druženja, zabave, socialnega življenja	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
E93	/Zdaj sem tudi že nekaj časa doma, ker ne hodim delat in mi je med drugim tudi dolgčas./	Dolgčas	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
E94	/Vsako leto prejmem paket živil s strani Karitasa./	Paket vsako leto	Karitas	Strategije preživetja
E95	/Pomagajo mi tudi mama in pa prijatelji – sovaščani, s kakšnimi oblačili ali kaj podobnega./	Pomoč z oblačili	Družina in prijatelji	Strategije preživetja
E96	/Včasih grem kam mesarit ali pa pomagam kaj pri gostilni zdraven, kjer potem dobi tudi kosilo./	Dobi kosilo	Pomoč pri mesariji ali gostilni zraven	Strategije preživetja
E97	/Na sovaščana in	Sovaščan in	Pomoč v stiski	Viri moči

	njegovo družino./	njegova družina		
E98	/Pomaga mi kdaj finančno./	Finančna	Pomoč v stiski	Viri moči
E99	/z oblačili/	Z oblačili	Pomoč v stiski	Viri moči
E100	/ali moralno./	Moralno	Pomoč v stiski	Viri moči
E101	/Predvsem denarno./	Najbolj	Denarna	Pomoč pri izboljšanju situacije
E102	/Izhoda ne vidim./	Pesimizem	Izhoda ne vidi	Izhod/izboljšanje situacije
E103	/samo da bom tako zdrav kot sem/	Zdravje	Želje	Izhod/izboljšanje situacije
E104	/in da si bom lahko sam kuhal in rihtal stanovanje./	Sam kuhal in rihtal stanovanje	Želje	Izhod/izboljšanje situacije
F1	/Stara sem 76 let/	76 let	Starost	Družina
F2	/in imam dokončano osnovnošolsko izobrazbo./	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
F3	/prihajam iz Prekmurja./	Prekmurje	Regija	Bivanje
F4	/Hiša v kateri živim je že stara, potrebna obnove./	Stara, potrebna obnove	Hiša	Bivanjske razmere
F5	/Ampak sem z njo zadovoljna, ker pač moram biti in se nič ne pritožujem./	Zadovoljna z njo	Hiša	Bivanjske razmere
F6	/Je moja rojstna hiša/	Rojstna	Hiša	Lastništvo
F7	/in tako sem tudi lastnica./	Lastnica	Hiša	Lastništvo
F8	/Živim sama./	Sama	Člani gospodinjstva	Družina
F9	/Imam hčerko, ki z družino živi v sosednji občini in	Živi v bližini, se precej videvejo	Hčerka	Družina

	se precej videvamo./			
F10	/Mož mi je umrl pred 38 leti/	Umrli pred 38. leti	Mož	Družina
F11	/in sin je umrl, ko je imel 12 let./	Umrli pri 12. letih	Sin	Družina
F12	/Zdravstveno stanje je srednje dobro./	Srednje dobro	Stanje	Zdravje
F13	/Ne jemljem nobenih tablet, zadnji zdravstveni izvidi so dobri./	Ne jemlje tablet, izvidi dobri	Stanje	Zdravje
F14	/Težave imam le z bolečinami v rami in v dlaneh – pokaže na zakrčene dlani oz. palce/	V rami in v dlaneh	Bolečine	Zdravje
F15	/in pa z glivicami na nogah oz. nohtih na nogah./	Na nohtih	Glivice	Zdravje
F16	/Moj vir preživetja je pokojnina, ki jo prejemam po možu./	Pokojnina po možu	Dohodki	Materialni položaj
F17	/Ta tudi ni tako velika, da bi si lahko privoščila vse kar hočem,/	Niso tako veliki, da bi si lahko privoščila vse kar hoče	Dohodki	Materialni položaj
F18	/zato si denar včasih od koga tudi sposodim, a samo toliko, kot upam potem dati nazaj./	Sposojanje denarja	Posledice pomanjkanja	Strategije preživetja
F19	/Stroškov imam nekje okrog 200€,/	200€	Stroški	Materialni položaj
F20	/dodatnega zavarovanja pa	Dodatnega zavarovanja	Stroški	Materialni položaj

	nimam./	nimam		
F21	/Kuham si sama/	Sama	Kuhanje	Prehrana
F22	/in skrbim še za psa in mačke./	Skrb za psa in mačke	Živali	Hobiji/aktivnosti
F23	/Zmanjka mi za hrano ali kakšne druge stvari./	Zmanjka denarja za hrano ipd.	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
F24	/Denar si sposodim tu in tam, nekajkrat na leto, ne vsak mesec./	Nekajkrat na leto	Sposojanje denarja	Strategije preživetja
F25	/Zaposlena nisem bila nikoli,/	Nikoli	Ni bila	Zaposlitev
F26	/delala sem doma na kmetiji./	Na kmetiji	Delo doma	Zaposlitev
F27	/Čeprav sem se rada in dobro učila in tako dokončala osnovno šolo,/	Dokončana	Osnovna šola	Izobrazba
F28	/nisem smela naprej v šole./	Ni smela	Šolanje naprej	Izobrazba
F29	/Mama me je že kot deklico kregala, če sem šla z zvezkom na pašo krav./	Mama kregala če jo je na paši krav videla z zvezkom	Nekoč	Izobrazba
F30	/Delovne dobe nimam./	Nima	Delovna doba	Zaposlitev
F31	/Po možu dobivam 280€ pokojnine./	Pokojnina po možu 280€	Dohodki	Materialni položaj
F32	/Sem kar zadovoljna, lahko pa bi bilo seveda boljše./	Zadovoljna, a lahko bi bilo boljše	Dohodki	Materialni položaj
F33	/Zdaj na stara leta moram biti zadovoljna, saj hvalabogu nimam več toliko	Mora biti zadovoljna, saj ima zdaj v starosti manj stroškov	Dohodki	Materialni položaj

	izdatkov./			
F34	/Delo na kmetiji mi je pomenilo preživetje za družino, /	Preživetje za družino	Delo na kmetiji	Zaposlitev
F35	/saj ženska takrat ni smela iti v službo, čeprav sem si jaz to želela. /	Ženske niso smele v službo, ona si je pa želela	Nekoč	Zaposlitev
F36	/Zdaj hodim k maši, /	Hodi k maši	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
F37	/družim se s sosedi, /	Druženje s sosedi	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
F38	/kdaj pa kdaj grem na obisk k hčerki ali pa ona pride k meni in mi kaj pripelje. /	Obisk hčerke	Zdaj	Hobiji/aktivnosti
F39	/Rada pa skrbim za svoje živali, ki jih imam neizmerno rada. /	Skrb za živali	Živali	Hobiji/aktivnosti
F40	/Moje finančno stanje je že nekaj časa takšno kot je. /	Že nekaj časa isto	Finance	Materialni položaj
F41	/V preteklosti je bilo boljše. /	Bil boljši	Nekoč	Materialni položaj
F42	/Ko je živel še mož /	Ko je živel še mož	Nekoč - boljši	Materialni položaj
F43	/oz. tudi ko sem bila bolj zdrava - nisem imela težav z rokami. /	Ko sem bila bolj zdrava	Nekoč – boljši	Materialni položaj
F44	/Največjo prikrajšanost čutim na socialnem področju /	Na socialnem področju	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj
F45	/– ne družim se toliko več z ljudmi in prijatelji kot sem	Manj druženja s prijatelji kot včasih	Posledice pomanjkanja	Materialni položaj

	se včasih, ko sem bila še mlajša./			
F46	/Pomagajo mi le tako, da mi posodijo denar/	Posojanje denarja	Pomoč v stiski	Pomoč pri izboljšanju situacije
F47	/ali da mi hčerka kaj prinese – hrano ipd./	Hčerka prinese hrano	Pomoč v stiski	Pomoč pri izboljšanju situacije
F48	/Največkrat mi pomaga hčerka/	Hčerka	Pomoč v stiski	Viri moči
F49	/in to tako, da mi pripelje hrano ali kaj drugega./	Pripelje hrano ali kaj drugega	Hčerka	Viri moči
F50	/Nimam predloga./	Pesimizem	Brez predloga	Izhod/izboljšanje situacije
F51	/Ne rabim nobene pomoči,/	Odklanjanje pomoči	Ne rabi pomoči	Pomoč pri izboljšanju situacije
F52	/samo da ne bom nobenemu nič dolžna, ko bom umrla./	Noče biti nobenemu nič dolžna	Ne rabi pomoči	Pomoč pri izboljšanju situacije

9.5 Osno kodiranje

DRUŽINA

Otroci

- Brez (d11, e33)
- **Hčerka**
  - o Živi v bližini, se precej videvejo (f10)
- **Sin**
  - o Pokojni (f12)

Oče

- Pokojni (d12, f11)

Partner/mož

- Ni imela (d13)

Člani gospodinjstva/leta

a) Nad 50

- **Moški (61)** (b2)
- **Moški (82)** (c1)
- **Ženska (73)** (c2)
- **Ženska (76)** (f1)
- **Ženska (80)** (d2, d3)
- **mama (54)** (a1)
-

b) Pod 50

- **Oče** (a2)
- **Hči (28)** (a3)
- **Vnukinja (4)** (a4)
- **Moški (47)** (e1, e2)

- **Živi sam/a** (b21, d10, d50, e1, e29, f9)

Odnos

- S sestro v Nemčiji

- Redki stiki (e34)

- s sestro in mamo na domačiji

- pogosti stiki in dobri odnosi (e35)

- hčerka s staršema

- Boljši z mamo (a41)

- mama – hčerka (hči – vnukinja)

- Dobri (a42)
- Dober (a39)
- Obiski (c44)
- Razdalja (c45)

- partnerski

- **Hči in njen partner**

- Ni bilo pravega partnerskega odnosa (a43)
- Slab (a37)
- Alkoholizem (a38)
- Dober (c51)
- Navezanost (c52)

- babica – vnukinja

- Izpolnjujoč (a40)

- sestrična

- Dober (b26)

- bivša žena

- Nevtralen (b 27)
- ga ni (b28)

- sin

- Ni dobrega razumevanja (b30)

- pastorek

- Dobro razumevanje (b33)

- sin in njegova družina, ki živi zraven

- Nekoč
- več pogovarjali (c24)
- sedeli skupaj na terasi (c25)
- kuhali skupaj (27)
- Zdaj
- Drugače (c26)

- kuhanje posebej (c28)
  - Razumevanje - hiter način življenja mladih (c29)
  - Obremenjenost (c30)
  - Živčnost (c31)
  - Nesramnost /distanciranje (c34)
  - Lahko bili boljši (c18)
  - Ni komunikacije (c33, c35), ni druženja (c21)
- **hčerka in sin, ki ne živita doma**
  - boljši odnosi (c45)
- **otroci med seboj**
  - se dobro razumejo (c46)

Starši

- Pokojni (b22)

Brat

- Pokojni (b23)

Sestra

- Pokojni (b24)
- Ni stikov (b25)

Sin

- En (b29)
- Obiski
  - ne (b31)
- Ni informacij (b32)
- Iz Murske Sobote (c36)

Hčerka

- Iz Turnišča (c37)

Pastorek in njegova družina

- Obiski
  - - da (b34)

Vnuki

- Ne pridejo na obisk (c22)
- Hiter način življenja mladih (c32)

SOCIALNO OMREŽJE**Nekoč**

- Veliko prijateljev (e79)

Zdaj

- Druženje s sosedo (c80)

IZOBRAZBA**Poklic**

- Živilski tehnik (a5)
- Gostinski tehnik (a6)
- Elektromonter
  - o polkvalifikacija (b3)

Osnovna šola

- Dokončana (c3, e4, e8, f2, f28)
- Nedokončana (d4)

Nekoč

- Brez izbire (d32)
- Delo doma, ne izobrazba (d33)

STATUS**Brezposelnost**

- Brezposelna hčerka (a7)
- 10 let (b63)
- Od novembra (e58)
- Ni potrebe na občini (e59)

Poročen

- Nikoli (e32)

Oče

- Čakanje na invalidsko upokožitev (a64)

Hčerka

- Samohranilka (a68)
- Brezposelna (a81)

Mama

- Brezposelna (a80, a86)
- Nezaposljiva (a90)

Pogoji za invalidsko upokožitev

- Ni vložil zahtevka (b62)

VIRI MOČI**Šolska svetovalna delavka**

- Pomaga pri izpolnjevanju DSP (e50)
- Pošlje obrazce DSP naprej na CSD (e51)

Živali

- Pes (d36)
  - o pomoč pri osamljenosti (b45, b46)

Pomanjkanje virov moči

- Ni voznškega izpita (a8)
- Ni avtomobila (a9)
- Oddaljenost od večjih mest (a10)
- Oddaljenost šole (a17)
- Slabo socialno omrežje
  - o ni pomoči za vožnjo vnukinje v šolo (a18)
  - o bi šla med ljudi (c77)
- Denarna stiska
  - o ob nujnih popravilih (a32)
  - o ni denarja za priboljške (a34, c78)
- Radio (b55)

Stanovanje, v katerem ne živijo

- Občasna uporaba (a13)
- Potrebno ob opravkih v mestu (a14)

Stanovanje, ki ga ne koristijo

- Kot sredstvo varčevanja
  - o prevozi niso potrebni (a15)
- V pomoč hčerki
  - o odhod vnukinje v šolo (a16)

Prevoz

- Avtobusna postaja v bližini hiše (a22)

Obiski

- Veselje (b80)
- Organizirani preko doma za stare ljudi (b81)

Kosilo

- Organizirano preko doma za stare ljudi (b82)

Pomoč pri potrebnih pripomočkih

- Organizirano preko doma za stare ljudi (b83)

Pomoč v stiski

- Dom za stare ljudi (b87)
- Pokliče z mobitelom (b88)
- Sovaščan in njegova družina (e97)
  - o Finančna (e98)
  - o Z oblačili (e99)
  - o Moralna (e100)

Pastorek z družino

- V veselje in pomoč (b89)

Sin

- Prinašanje hrane (c38)
  - o – bližje trgovskih centrov (c39)

Hčerka

- Pomoč hčerke (f49)
- Pripelje hrano ali kaj drugega (f50)

Hčerkin mož – pek

- Zalaganje s kruhom (c40)
  - o - zaloge v zmrzovalniku (c41)

Stroški

- Pomoč sina pri plačilu stroškov (c19)
- 2 leti pomoči pri stroških (c20)

Lastna pridelava

- Zelenjava (d21)
  - o solata in krompir (d35)

LASTNIŠTVO**Lastništvo hiše**

- Lastnica mama (a11)
- Ni lastnik (b4)
- Občina (b6)

- Lastnik sin (c5)
- Lastnica (d6, f8)
- Rojstna hiša (f7)

Lastništvo stanovanja

- Lastnik oče (a12)

Lastništvo parcele

- Lastnika partnerja (c6)

PREHRANA

Kuhanje

- Sama (d12, f 22)
  - o preprosto kmečko hrano (c17)

ŠOLANJE

Šolanje vnukinje

- Mala šola (a17)

Nekoč

- Odpor do učenja (e13)
- odpor do nemščine (e14)
- Obžalovanje prekinitve šolanja (e15)
- Ni smela (f29)
- Mama kregala če jo je na paši krav videla z zvezkom (f30)

MOBILNOST

Javni prevoz in infrastruktura

- Blizu (e52)

Gostilna

- Blizu (e53)

Prevoz v mesto

- Avtobus
  - o redko (a20)
  - o ne s sinom (c23)
- Vožnja s sosedi
  - o redko (a21)
- Avtomobil
  - o nima (e49)

BIVANJE

Regija

- Pomurska – Goričko (c4, d1, e3, f3)

Vas

- Obrobje (b1)
- Preselil pred 22. Leti (e5)

Nekoč

- Pri teti (e6)

BIVANJSKE RAZMERE**Hiša****a) Slabe razmere**

- Ogrevanje z drvmi
  - o nezadovoljstvo (a26) (kurijo le v kuhinji, ostali prostori mrzli)
- Spanje v kuhinji
  - o na kavču (a27)
- Okvare (a28)
- Pomanjkanje vode (a28)
- Slabe okoliščine (d5)
- Stara, potrebna obnove (f4)
- Ni kopalnice (c8)
- Ni napeljave vode (c9)
- Del hleva (c10)
- Kopalnica in voda - ni urejeno (c12)
- Prinašanje vode od zunaj (c14)
- Nezadovoljstvo (a23, c7)
- Puščanje vode (a24)

b) Dobre razmere

- Zadovoljstvo (d7, f6)
- Povprečno dobro počutje (b10)
-

c) Ostalo

- Urejanje
  - o popravilo strehe (a25)
  - o namestitev vodne črpalke (a30)
  - o nezmožnost urejanja (c13)
- Potrebe
  - o pleskanje (a36)
  - o obnova (f5)
- Dosmrtna pravica bivanja (b5)
- 4 leta (b7)
- Nastanitev s strani občine (b9)

- Hodnik, kuhinja in spalnica (c11)
- Televizija (c15)
- Hladilnik, kavč (c16)
- Varnost (d8)
- Na samem, blizu gozda, zaraščena (d9)
- Nekoč
  - o V tej hiši preživel pol svojega življenja (e76)
  - o Gospodaril in bil srečen (e77)
  - o Dobra ocena in počutje (e78)
  - o Hišo uredil (e82)

Stanovanje

- 29 kvadratov (e25)
- Lastnik občina (e26)
- Zadovoljstvo (e27)

Dom za stare

- Prej (b8)
- Boljše (b11)
- Sam v sobi (b12)
- Lahko risal (b13)

Nekoč

- Preselil pri 15. letih (e7)
- Hiša
  - o Zelo srečen (e11)
- Začasno bivališče - uredil prijatelj (e20)
- V bloku živelo dosti ljudi (e31)

Zdaj

- Bivališče - uredil prijatelj (e21)
- Enosobno stanovanje (e22)
  - o - V vaškem gasilskem domu (e23)
- Podnajemnik (e24)
- Boljše zaradi kopalnice (e28)
- Hkrati hišnik – vse ureja sam (e30)

STRATEGIJA PREŽIVETJA

Dodatno socialno zavarovanje

- Plačuje center za socialno delo (b56)

Izredna denarna socialna pomoč

- Za popravila v hiši (a31)
- Enkrat letno (a77)

Denarna socialna pomoč

- Denarna socialna pomoč (b84)

Zavarovanje – nezgodno

- Za nakup popravila v hiši (a33)

Denarna nagrada iz križanke

- Za nakup priboljškov ob krstu (a35)

Družina

- Nabiranje in prodaja gob (a105)
- Skromnost
  - o preživetje z denarno socialno pomočjo (a113)
- Sadovnjak (b53)
- Otroci (c112)
  - o pomoč (c108)

Družina in prijatelji

- Pomoč z oblačili (e95)

Dobrodelna organizacija

- Karitas (a106)
  - o plačilo položnic enkrat letno (a107)
  - o Paket vsako leto (e94)
- Anina zvezdica (a108, c113)
  - o -informacije po TV (a111)
  - o paket hrane 2x (a112)
  - o paketi hrane (c114)
  - o nujne stvari (c115)

Kurjava

- Gozd za kurjavo (a109, b48)

Lastna pridelava

- Vrt
  - o pridelava zelenjave (a110, b52)

Nekoč

- Pomoč sosedom (b85)
- Pridelava in prodaja mleka (c96)
- Mož
  - o Hodil delat v Avstrijo (c97)
  - o Hodil delat priložnostno (c98)

Zdaj

- Ne zmore več fizično pomagati (b86)

Izposoja denarja

- Včasih (e42)

Pomoč drugim

- Dobi kosilo (e96)

ZDRAVJE**Ocena**

- V redu
  - o ob počitku (b35)
- Dobro (d14, e36)
- Astma (d15)
- Srednje dobro (f13)
- Ne jemlje tablet, izvidi dobri (f14)

Bolečine

- V rami in v dlaneh (f15)

Težave

- Glivice na nohtih (f16)

Stanje družine

- Slabo (a44)

Mama / žena

- Hrbtenica (a45)
- Težave s srcem (a47, a82)
  - o skrbi (a57)
  - o nepravilno delovanje (a60)
- Pritisk (a48)
- Srčna kap (a51)
- Težave z nogami (a52)
- Obrabljen hrustanec (a53)
- Otežena hoja (a56)
- Stres in skrbi
  - o zaradi moža epileptika (a58)
- Skrbi
  - o zaradi pomanjkanja (a59)
-
- Bolniška (a83)
- Tožbe ni dobila (a85)
- Zdravstvene težave (a89)
- V dobri formi (c61)

Hčerka

- Težave s srcem (a46)

Oče / mož

- Invalidsko upokojen (a49)
- Epileptični napadi (a50)
- Težave z rokami (c57)
- Težave z rokami – boleči prsti (c58)
- Nezmožnost opravljanja finih del (c59)
- Pomoč žene pri oblačenju (c60)

Mož in žena

- Slabo (c54)
- Brez bolezni (c55)
- V letih (c56)

Poškodbe

- Kolk (a55, b36)
- Rebra in noge (b37)
- Noga (b38)
- Odvzem noge (b39)
- Dvakrat zlom noge in kolka (e38)

Krvodajalec

- Že 30 let (e37)

DELO**V preteklosti – mama**

- Posledice
  - o obrabljen hrustanec (a54)

Nekoč

- Hlapec (e9)
  - o pomagal teti (e10)

MATERIALNI POLOŽAJ**Mož in žena**

- Slab (c63)
- Skromen (c68)

Družina

- Slab (a62)
- Skušajo preživeti (a69)

– stroški

- Hrana (a72, b42, c75, d19, e47)
  - o Pes (b47)
- Dimnikar (a73)
- Poti v Mursko Soboto (a74)
- Zdravnik/zdravila (a75, c74)
- Obroki iz doma za stare (b43)
- Priboljški (b44)
- Voda (b49)
- Kosilnica (b50)
- Seme za vrtnine (b51)
- Položnice - 70€ (c69)
- Tv (c70)
- Dodatno zavarovanje (c71)
- Telefon - plačuje sin (c72)
- Električna (d18, e45)
- Precejšnji (e43)
- Najemnina – 50€ (e44)
- Odpadne vode, zavarovanje, dimnikar (e46)
- Skupaj 200€ (e48)
- Veliki – težko shaja (e64)
- 200€ (f20)
- Dodatnega zavarovanja nimam (f21)

Posledice pomanjkanja

- Slabe bivanjske razmere (a103)
- Zdravje (a104, b78)
- Socialno področje (b79)
- Ne čuti (d48)
- Brez nakupov oblačil in obutve (e55)
- Dolgčas (e93)
- Sposojanje denarja (f19)
  - o nekajkrat na leto (f25)
- Zmanjka denarja za hrano ipd. (f24)

Dohodek

- Denarna socialna pomoč
  - o 250 € (b40, b65, b66, a69, e39, e61, e62)
  - o edini dohodek (b41)
    - o nočejo zaprositi (c87)
- Navadna kmečka pokojnina (c83, d27)
  - o 164€ (d16)

- Zadostuje (d17)
- Premajhni (e40)
  - o tem razpolaga (e63)
- Niso tako veliki, da bi si lahko privoščila vse kar hoče (f18)
- Pokojnina po možu (f 17)
  - o - 280€ (f32)
- Zadovoljstvo - manj stroškov (f33)

- **Hčerka**
- Pravice iz javnih sredstev
  - o denarna socialna pomoč in otroški dodatki (a66)
- Zvišanje otroških dodatkov (a67)

- **Mama / žena**
- Ne prejema nič (a65, a88, a93, c67)
- Čakanje na pokojnino

o pesimizem (a91, a92)

- **Oče / mož**
- Denarno nadomestilo (205€) (a63)
- 164€ kmečke pokojnine (c63)
- 70€ avstrijske pokojnine (c64)
- Nezadovoljstvo (c85)
- Nima plačanega dodatnega zavarovanja (c86)

- **Nekoč**
- 130.000 SIT (b64)
- 70.000 tolarjev (a87)
- 180€ državne pokojnine (c66)
- 400€ (e60)
- Hiša
  - o Manj stroškov (e81)

Varčevanje

- Ni varčevanja (b57, e41)

Finance

- Ne ostane nič denarja (c73)
- Gospodarjenje s tem, kar ima (d47)
- Za kakšne druge stvari ni denarja (e54)
- Že nekaj časa isto (f41)

Finance prej

- Boljše - dokler so delali (c95)
- Včasih bolje (f42)

- Ko je živel še mož (f43)
- Ko sem bila bolj zdrava (f44)

OCENA ŽIVLJENJSKIH RAZMER

Družina

- Občutijo pomanjkanje (a77)
- Slabi odnosi s sinom, ki živi zraven (c47)
  - o nočejo poslabšati situacije (c48)

Nekoč

- Ni bilo tako slabo (a97)
- Bilo boljše (a98, a100, b70, d40, e72)
- Bila zaposlena (a99)
- Živel z družino (b71)
- Imel je hišo, orodja, parcelo (b72)
- Več denarja (d41)
- Več pridelovanja (d42)
- Živina, njiva, vrt (e12)

Zdaj

- Vsi brez dela (a101)
- Hvaležnost (c42)
- Vnukinja –
  - o dodatni strošek (a102)
- Se zanese na moža (c53)
- Situacija slaba (c99)
- Skrb (c100)
- Po hrano pošiljati sosedo (d43)
- Slaba (e65)

Prihodnost

- Zaskrbljenost (c52)

Pomanjkanje

- Televizija (b54)
- Pomoč in shajanje z dohodki (b58)
- Dohodki niso dovolj visoki za njegove potrebe (b67)
- Nima nič (b73)
- Bivanjske razmere (c101)
  - o Brez kopalnice in vode (c102, c49)
- Ni možnosti za izlete in druženja (c76, c106)
- Slabo socialno omrežje – pogrešanje družbe (c79, c103, c104, c105, e92, f45)
- Skromnost (d28)
- Navajenost (d29)
  - o manj druženja s prijatelji (f46)

Zadovoljstvo

- Skromnost, sama živi (d50)

ZAPOSILITEV

Zaposlitvena situacija

- Slaba situacija (b68)
- Ne more izboljšati (e67)
- Ni ustrezne izobrazbe (e68)
- Ni avtomobila (e69)
- Ovira – starost (e70)
- Ni več priložnostih del (e71)

Mama

- Čistilka
  - o - 25 let (a78)
- Različni delodajalci (a79)
- Tožba zaradi odpustitve (a84)
- Slaba situacija (a94)
- Nezadovoljstvo (a95)
- Ne more nič več (a96)

Delovna doba

- 27 let in 9 mesecev (b59)
- Mož: 12 let (c82)
- Je ni (d25, c84, f31)
- Radenska
  - o nekaj časa (b60)
- 6 let (e57)

Dodaten izpit

- Za dvigalo in iz varjenja (b61)

Mož in žena

- Na kmetiji (c81)

Delo na kmetiji

- Dosti pomenilo (c88)
- Preživetje, navada, hobi (c89, d30)
- Vse življenje (d24)
- Ni bilo drugih možnosti (d31)

Nekoč

- Nikoli (d23, f26)
- Plačevanje prispevkov (d26)
- Ni bilo denarja (e17)
- Javna dela (56)

- Na kmetiji (f27)
- Delo na kmetiji - preživetje za družino (f35)
- Ženske niso smele v službo – kljub želji (f36)

Zdaj

- Javna dela – občasno (e66)

HOBII/AKTIVNOSTI

Zdaj

a) ni hobijev

- Ni časa (b14)
- Ne (c90)

b) živali

- Skrb za psa, travnik, vrt (b69, c92)
- Zajci in pes (d22)
- Mož: sprehajanje psa (c62)
- Prašički (c93)
- Skrb za psa in mačke (f23)
- Skrb za živali (f40)
- Pes – nekoč (e80)

c) druženje

- Obisk maše (f37)
- Druženje - s sosedi (f38)
- Obisk hčerke (f39)

d) ostalo

- Skrb za hišo (c91)
- Skrb en za drugega (c94)
- Sajenje rož in občudovanje narave (d34)
-

OPRAVILA OKROG HIŠE

Zdaj

- Veliko (b15)
- V veselje (b16)
- Napor (b17)

Vrt

- Velik in urejen (b18)

Travnik in gozd

- Veliko zemlje (b19)

Obdelovanje

- Košnja (b20)

PRELOMNI TRENUTEK

Sprememba

- Kreganje (b74)
  - o z bratovo ženo (e19, e74)
- Ločitev (b75)
- Ni hodil več v službo (b76)
- Zdravje (b77)
- Smrt očeta (d44)
- Manj stroškov (d45)
- Manj poti (d46)
- Upokojitev
  - o manjši dohodek (d37)
  - o ni pridelovanja hrane (d38)
  - o ni živine pri hiši (d39)
- Smrt tete - selitev iz hiše (e18, e73)
- Zelo trpel (e75)
- Selitev - Odhod iz urejene hiše (e83)
- Slabo stanje (e84)
- Materialni položaj - Niti za kruh ni denarja (e85)
- Vse orodje moral zapustiti (e86)
- Razmišljal o samomoru (e87)

Pomoč

- Sovaščan in prijatelj (e88)
- Ureditev začasnega stanovanja (e89)
- Ureditev zdajšnjega stanovanje (e90)
- Misel na družino, ki je ni hotel osramotiti (e91)

POMOČ PRI IZBOLJŠANJU POLOŽAJA

Podpora

- Finančna (b90, e101)

Pomoč

- Pri vsakdanjih opravilih (b91)
- Fizična
  - o Košnja trave okrog hiše (d49)
- Posojanje denarja (f47)
- Hčerka prinese hrano (f48)
- Odklanjanje pomoči (f52)

- Noče biti nobenemu nič dolžna (f52)

Potreba

- **finančna pomoč**
  - o ureditev kopalnice (c116)
- **otroci**
  - o podpora, pomoč, boljši odnosi (c117)

IZHOD/IZBOLJŠANJE POLOŽAJA

Izhoda ne vidi

- Pesimizem (e102, f51)

Družina

- Zaposlitev hčerke (a114)

Invalidska pokojnina

- Potrebna ureditev (b92)

Sprememba prebivališča

- Dom za stare (b93)

Sprememba na boljše

- Ni možna (c118)

Odnos - s sinom, ki živi zraven

- Izboljšanje (c119)

Želje

- Razumevanje in spoštovanje (c120)
- Zdravje (d51, e103)
- Samostojnost pri gospodinjskih opravilih (d52, e104)

10. Povzetek

V diplomskem delu sem se najprej dotaknila zgodovine oziroma pogleda na revščino nekoč. Nato sem opisala revščino in neenakosti v najširšem smislu, v svetovnem merilu, v Evropski Uniji in potem sam pojem revščine opisala oziroma definirala in ga umestila v naš prostor – Slovenijo. Navedla sem značilnosti revščine pri nas. Ugotovila sem, da so podatki zaskrbljujoči in kažejo na težko stanje ljudi v času gospodarske krize. Ti podatki se nanašajo na dohodke prebivalstva iz leta 2012, ko je bil sprejet Zakon o uravnoteženju javnih financ (ZUJF), ki je znižal nekatere prejemke in pravice. Prikazala sem osnovne kazalnike revščine in socialne izključenosti ter navedla, kdo so osebe z najvišjimi in najnižjimi stopnjami tveganja revščine oziroma socialne izključenosti. Opisala sem tudi napovedujoče trende. V naslednjem poglavju sem napisala še nekaj o dveh skupinah, ki ju posebej izpostavljam izmed skupin ljudi, ki jih revščina ogroža, in sicer o zaposlenih revnih in o starih revnih. Zdelo se mi je namreč smiselno in pomembno omeniti ti dve skupini, slednjo zaradi tega, ker se prebivalstvo vse bolj stara in je vse več starih ljudi, posledično revnih oziroma v stiski. O zaposlenih revnih pa se mi zdi, da se nasploh premalo piše in govori, moralo pa bi se več, predvsem zaradi kontradiktornosti pojmov zaposlen – reven. Nadaljevala sem s posledicami revščine, potem pa navedla še morebitne ukrepe in predloge za odpravo oziroma zmanjšanje revščine. Nekateri ukrepi so bili že izvedeni ali naj bi se izvajali, nekaj pa je tudi predlogov na naprej. Zadnje poglavje teoretičnega dela pa govori o najbolj pomembni temi mojega diplomskega dela, strategijah preživetja.

Namen raziskovalnega dela je bil: ugotoviti, kakšna je zaposlitvena situacija ljudi v stiski, kakšen je materialni položaj ljudi v stiski, ugotoviti, kakšne so bivanjske razmere ljudi v stiski, katera življenjska področja revščina najbolj prizadene, kateri so prelomni dogodki, ki vplivajo na poslabšanje situacije ljudi v stiski, kateri so najpogostejši načini oz. strategije preživetja ljudi v stiski in kakšno pomoč bi še ljudje v stiski še potrebovali.

Raziskava je bila kvalitativna. S pomočjo vprašalnika sem intervjuvala šest gospodinjstev, izbranih na osnovi priložnostnega vzorca (od tega tri moške in pet žensk), ki so v materialni stiski. Podatke, ki sem jih dobila na podlagi pogovorov, sem obdelala s kvalitativno analizo. To pomeni, da sem intervjuje najprej pretipkala, jih nato parafrazirala, v vsakem intervjuju

določila enote kodiranja ter odprto in osno kodirala. Najbolj pomembne informacije, ki sem jih iskala, so bile vezane na vrsto in pogostost virov (po)moči. Intervjuvanci imajo večinoma izdelane pasivne strategije za preživetje – skušajo preživeti s temi dohodki, ki jih imajo, po najboljših možnih poteh. Njihovi najpogostejši viri pomoči in preživetja so socialnovarstveni prejemki (redne in izredne denarne socialne pomoči) in dohodki (pokojnine), pridelava sadja, zelenjave in poljščin, ogrevanje z drvmi, s katerimi privarčujejo denar, finančna in fizična pomoč otrok (sposojanje denarja, nakup hrane, plačilo položnic ipd.), nabiranje in prodaja gob, pomoč pri mesariji in gostilni ter plačilo za to.